Załącznik do
Uchwały Nr 2/21
Komitetu Monitorującego Regionalny
Program Operacyjny Województwa
Łódzkiego na lata 2014-2020
z dnia 11 stycznia 2021 r.

PLAN EWALUACJI REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO NA LATA 2014-2020

Wydział Ewaluacji
Łódź, wrzesień 2020 r.

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Pomocy Technicznej RPO WŁ 2014-2020

Spis treści

WYKAZ SKRÓTÓW 5

I. WPROWADZENIE 8

II. RAMOWY ZAKRES TEMATYCZNY PLANU EWALUACJI 10

1. Cel planu ewaluacji 10
2. Zakres planu ewaluacji 10

III. ORGANIZACJA PROCESU EWALUACJI 18

1. Opis procesu ewaluacji 18
2. Opis strategii rozpowszechniania i wykorzystania wyników procesu ewaluacji oraz działań o charakterze informacyjno-szkoleniowym 19
3. Współpraca uczestników procesu ewaluacji 21
4. Opis zasobów niezbędnych do realizacji planu 22

IV. OPIS PLANOWANYCH DO REALIZACJI EWALUACJI 25

1. Ocena trafności wsparcia sfery B+R w ramach RPO WŁ 2014-2020 27
2. Efekty wsparcia sfery B+R w ramach RPO WŁ 2014-2020 31
3. Efekty wsparcia konkurencyjności, innowacyjności i internacjonalizacji MŚP w ramach RPO WŁ 2014-2020 33
4. Wsparcie terenów inwestycyjnych w województwie łódzkim - warunki powodzenia inwestycji i optymalizacja systemu wdrażania Poddziałania II.1.1 Tereny inwestycyjne RPO WŁ 2014-2020 37
5. Ocena wpływu inwestycji transportowych finansowanych w ramach RPO WŁ 2014-2020 na sytuację społeczno-gospodarczą województwa łódzkiego 40
6. Ocena wpływu inwestycji podejmowanych w ramach III i IV osi priorytetowej RPO WŁ 2014-2020 na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, wzrost udziału energii z OZE, wzrost efektywności energetycznej oraz poprawę jakości powietrza w województwie łódzkim 43
7. Ocena efektów wsparcia przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska w ramach RPO WŁ 2014-2020, w kontekście zasady zrównoważonego rozwoju 47
8. Wpływ działań realizowanych w ramach Osi Priorytetowej VI *Rewitalizacja i potencjał endogeniczny regionu* RPO WŁ 2014-2020 na zwiększenie partycypacji w kulturze, rozwój turystyki oraz tworzenie nowych miejsc pracy i ograniczenie ubóstwa 50
9. Wpływ inwestycji w infrastrukturę i usługi w ramach osi priorytetowej VII i IX RPO WŁ 2014-2020 na dostępność i jakość usług zdrowotnych i społecznych 54
10. Ocena wpływu interwencji RPO WŁ 2014-2020 skierowanej do osób pozostających bez pracy, w tym znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy 58

11. Identyfikacja oraz ocena czynników mających wpływ na skuteczność wsparcia udzielanego w ramach RPO WŁ 2014-2020 w obszarze włączenia społecznego i walki z ubóstwem 61
12. Ocena efektów wsparcia usług zdrowotnych w ramach RPO WŁ 2014-2020 67
13. Ocena efektów wsparcia RPO WŁ 2014-2020 w zakresie opieki nad dzieckiem do lat 3 oraz usług edukacyjno-wychowawczych w województwie łódzkim 71
14. Szacowanie wskaźnika rezultatu długoterminowego EFS pn. „Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu" w ramach RPO WŁ 2014-2020 75
15. Ocena wsparcia w obszarze kształcenia, w tym kształcenia zawodowego oraz kształcenia osób dorosłych w ramach RPO WŁ 2014-2020 w celu oszacowania jakości kształcenia i podniesienia zdolności do zatrudnienia absolwentów kształcenia zawodowego oraz wykorzystania TIK 78
16. Ocena rezultatów i produktów wdrażania Regionalnych Programów Zdrowotnych w ramach RPO WŁ 2014-2020 81
17. Ocena trafności zastosowania instrumentów finansowych oraz możliwości wdrożenia pomocy zwrotnej i wsparcia opartego na wejściach kapitałowych w ramach RPO WŁ 2014-2020 83

BADANIA OBLIGATORYJNE 88

18. Ewaluacja ex ante w zakresie IF dla RPO WŁ 2021-2027 88
19. System wyboru projektów ze szczególnym uwzględnieniem kryteriów wyboru projektów 90
20. Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPO WŁ 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródokresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania 94
21. Ewaluacja podsumowująca postęp rzeczowy i rezultaty RPO WŁ 2014-2020 98

WYKAZ SKRÓTÓW

B+R – Działalność badawczo-rozwojowa;

B+R+I – Działalność badawczo-rozwojowa i innowacyjna;

BAEL – Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności;

BDL – Bank Danych Lokalnych;

BPPWŁ – Biuro Planowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego w Łodzi;

CAPI *(computer assisted personal interview)* – wywiad bezpośredni prowadzony z respondentem przy wykorzystaniu urządzeń mobilnych (np. laptop, palmtop);

CATI *(computer assisted telephone interview)* – wywiad prowadzony z respondentem za pośrednictwem telefonu, wspomagany komputerowo;

CAWI *(computer assisted web interview)* – technika wywiadu prowadzona za pośrednictwem Internetu, za pomocą którego przekazywany jest kwestionariusz do samodzielnego wypełnienia;

CT – Cel tematyczny;

DiD *(difference in differences)* – metoda podwójnej różnicy;

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;

EFRROW – Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich;

EFS – Europejski Fundusz Społeczny;

EFSI – Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne;

EQAVET *(European Quality Assurance in Vocational Education and Training)* – Europejskie ramy odniesienia na rzecz zapewniania jakości kształcenia i szkolenia zawodowego;

EUR – Euro;

FS – Fundusz Spójności;

GUS – **Główny Urząd Statystyczny;**

IBnGR – Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową;

IDI *(Individual In-depth Interview)* – indywidualny wywiad pogłębiony polegający na bezpośredniej rozmowie moderatora z jednym respondentem;

IP RPO WŁ 2014-2020 – Instytucja Pośrednicząca Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020;

IT *(information technology)* – całokształt zagadnień, metod, środków i działań związanych z przetwarzaniem informacji;

IV *(instrumental variables)* – metoda zmiennych instrumentalnych, pozwala na wyeliminowanie problemu równoczesności. Polega ona na znalezieniu i zastąpieniu zmiennych endogenicznych zmiennymi instrumentalnymi;

IZ RPO WŁ 2014-2020 – Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020;

JE – Jednostka Ewaluacyjna;

JE RPO WŁ 2014-2020 – Jednostka Ewaluacyjna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020;

KE – Komisja Europejska;

KJE – Krajowa Jednostka Ewaluacji;

KM – Komitet Monitorujący;

KM RPO WŁ 2014-2020 – Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020;

KOP – Komisja Oceny Projektów;

KOUM – Komórki Organizacyjne Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego;

KOWEZiU – Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej;

KPOŚK – Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych;

KSI – **Krajowy System Informatyczny SIMIK 07-13** (system zapewniający zdolność zbierania i agregacji na wyższych poziomach podstawowych danych dotyczących programów operacyjnych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w zakresie i formacie wymaganym przez Komisję Europejską oraz wspiera bieżący proces zarządzania i monitorowania w zakresie programów współfinansowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności);

ŁARR – *Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego;*

ŁOM – *Łódzki Obszar Metropolitalny;*

ŁSSE – **Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna;**

MR – Ministerstwo Rozwoju (obecnie: Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej);

MRiPS – Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej;

MŚP – Mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie przedsiębiorstwa;

NBP – Narodowy Bank Polski;

NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia;

OP – Oś priorytetowa;

OZE – Odnawialne Źródła Energii;

PAIH – Polską Agencję Inwestycji i Handlu (przed 2 lutego 2017 r. **Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych – PAIiIZ)**

PAPI (*paper and pen personal interview)* – wywiad bezpośredni z respondentem, realizowany przy użyciu papierowego formularza ankiety wypełnianego przez ankietera;

PARP – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości;

PI – Priorytet Inwestycyjny;

PKB – Produkt krajowy brutto;

PO – Program Operacyjny;

PO KL – Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013;

PO WER – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020;

POZ – Podstawowa opieka zdrowotna;

PSM *(propensity score matching)* – metoda doboru do grupy eksperymentalnej i kontrolnej naśladująca działanie mechanizmu losowego stosowanego w badaniach eksperymentalnych;

PUP – Powiatowy Urząd Pracy;

RCPS – **Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi;**

RDD (*regression discontinuity design)* – metoda nieciągłego modelu regresji;

RORP – **Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi;**

ROT – Regionalne Obserwatorium Terytorialne Województwa Łódzkiego;

RPO WŁ 2007-2013 – Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013;

RPO WŁ 2014-2020 – Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020;

SFC2014 *(European Union Structural Funds Communication System)* – unijny system przesyłania danych dotyczących funduszy unijnych pomiędzy Komisją Europejską a państwami członkowskimi;

SL 2014 – Centralny system teleinformatyczny (system wspierający realizację programów operacyjnych realizowanych w ramach Funduszy Europejskich 2014-2020);

SOPZ – *Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia;*

SPSS *(Statistical Package for the Social Sciences)* – oprogramowanie do statystycznej analizy danych;

SQL *(Structured Query Language)* – strukturalny język zapytań używany do tworzenia, modyfikowania baz danych oraz do umieszczania i pobierania danych z baz danych;

SRWŁ 2020 – Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020;

STRATEG – System stworzony i prowadzony przez GUS na potrzeby programowania i monitorowania polityki rozwoju. Zgromadzone w nim wskaźniki wykorzystywane są do monitorowania realizacji strategii obowiązujących w Polsce (na poziomie krajowym, ponadregionalnym i wojewódzkim) oraz w Unii Europejskiej (strategia Europa 2020);

SWR – System Wdrażania Rekomendacji;

SYRIUSZ – System teleinformatyczny wspomagający w sposób kompleksowy realizację statutowych zadań powiatowych urzędów pracy. System integruje dane, obszary działalności oraz procesy realizowane na wszystkich szczeblach zarządzania powiatowymi urzędami pracy;

SZOOP – Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020;

TEN-T (*Trans-European Transport Networks*) – Transeuropejska Sieć Transportowa, program unijny dotyczący sieci drogowych, kolejowych, wodnych i powietrznych. TEN-T jest częścią Trans-European Networks (TEN);

TIK *(information and communication technologies)* – technologie informacyjno-komunikacyjne, pojęcie obejmujące szeroki zakres wszystkich technologii umożliwiających przesyłanie informacji;

UE – Unia Europejska;

UM – Urząd Marszałkowski;

UMWŁ – Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego;

UP – Umowa Partnerstwa;

URE – **Urząd Regulacji Energetyki;**

WUP – Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi;

ZIT – *Zintegrowane Inwestycje Terytorialne;*

ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

I. WPROWADZENIE

Podstawę prawną systemu ewaluacji stanowi Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (dalej: Rozporządzenie Nr 1303/2013). Zgodnie z art. 54 Rozporządzenia Nr 1303/2013 ewaluacje przeprowadza się w celu poprawy jakości projektowania i wdrażania programów, jak również w celu analizy ich skuteczności, efektywności i wpływu. Wpływ programów jest ewaluowany w świetle zadań każdego z EFSI (europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne) w odniesieniu do wymiernych celów unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu i z uwzględnieniem wielkości programu, w odniesieniu do PKB oraz poziomu bezrobocia na terenie objętym programem.

Państwa członkowskie gwarantują zasoby niezbędne do przeprowadzania ewaluacji i zapewniają, aby stosowane były procedury mające na celu generowanie i gromadzenie danych niezbędnych do przeprowadzenia ewaluacji, w tym danych odnoszących się do wspólnych wskaźników, i w stosownych przypadkach, wskaźników specyficznych dla programu. Ewaluacje przeprowadzają eksperci wewnętrzni lub zewnętrzni, którzy są funkcjonalnie niezależni od podmiotów odpowiedzialnych za realizację programu. Wszystkie ewaluacje są udostępniane do wiadomości publicznej.

Zgodnie z art. 114 ust. 1 Rozporządzenia Nr 1303/2013 plan ewaluacji jest sporządzany przez instytucję zarządzającą lub państwo członkowskie dla jednego lub kilku programów operacyjnych. Istotną funkcję w realizacji procesu ewaluacji będą pełniły także komitety monitorujące funkcjonujące na poziomie programów operacyjnych. Plan ewaluacji przedstawiany jest KM nie później niż na rok po przyjęciu programu przez Komisję Europejską.

W rozdziale 5, punkcie 5.5 UP określono kształt instytucjonalny oraz zasady realizacji procesu ewaluacji w okresie 2014-2020. Zgodnie z zapisami UP proces ewaluacji jest realizowany przez jednostki zlokalizowane w administracji publicznej realizujące politykę spójności, w szczególności przez jednostki ewaluacyjne (JE) wyznaczone przez Instytucje Zarządzające poszczególnych programów operacyjnych. Do ich obowiązków należy m.in. koordynacja i realizacja procesu ewaluacji PO (w tym przygotowanie planów ewaluacji PO), współpraca z Krajową Jednostką Ewaluacji (dalej: KJE), czynny udział w pracach grup tematycznych mających na celu wypracowanie metodologii i realizację badań przekrojowych w obszarach tematycznych, animowanie i monitorowanie wykorzystania wyników badań ewaluacyjnych dotyczących danego PO, raportowanie KE, KM i KJE wyników ewaluacji, budowa potencjału i kultury ewaluacyjnej na poziomie PO.

W związku z uruchomieniem w perspektywie finansowej 2014-2020 dwufunduszowych PO szczególnie istotne jest zapewnienie przez JE koordynacji procesu ewaluacji ww. programów, zarówno w wymiarze funkcjonalnym, jak i instytucjonalnym.

Proces ewaluacji PO realizowany jest w oparciu o plany ewaluacji sporządzone przez KJE i JE na podstawie zaleceń KJE. Przygotowana na cały okres programowania ramowa koncepcja procesu ewaluacji ściśle wynika z logiki interwencji oraz zawiera w szczególności następujące elementy:

- listę tematów badań ewaluacyjnych wraz z uzasadnieniem ich realizacji,
- metody przewidziane do zastosowania w planowanych badaniach wraz z określeniem zapotrzebowania na dane,
- sposoby zapewnienia dostarczenia odpowiedniego zakresu danych na użytek planowanych ewaluacji,
- harmonogram procesu ewaluacji,
- sposoby komunikacji wyników planowanych ewaluacji,
- zasoby ludzkie potrzebne do realizacji procesu ewaluacji,
- budżet,
- działania ukierunkowane na budowę kultury ewaluacyjnej (w tym plan szkoleń).

Zgodnie z wytycznymi KE, w perspektywie 2014-2020 większy nacisk został położony na wykorzystanie wyników badań ewaluacyjnych. Mając to na uwadze KJE będzie udostępniać opinii publicznej wyniki wszystkich ewaluacji zrealizowanych w ramach polityki spójności.

Zapisy UP w zakresie procesu ewaluacji zostały doprecyzowane w *Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności 2014-2020* (dalej: Wytyczne).

Powyżej wymienione akty prawne i dokumenty: Rozporządzenie Nr 1303/2013, UP i Wytyczne stanowiły podstawę utworzenia w ramach Departamentu Polityki Regionalnej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Łódzkiego Wydziału Ewaluacji pełniącego funkcję Jednostki Ewaluacyjnej dla RPO WŁ 2014-2020.

II. RAMOWY ZAKRES TEMATYCZNY PLANU EWALUACJI

1. Cel planu ewaluacji

Plan ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 jest dokumentem strategicznym w zakresie ewaluacji, którego obowiązek sporządzenia wynika z:

- Rozporządzenia Nr 1303/2013 (art. 56 ust. 1, art. 114 ust. 1),
- Umowy Partnerstwa (Rozdział 5, punkt 5.5),
- *Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności 2014-2020* (sekcja 3.1.1. pkt 1).

Plan ewaluacji RPO WŁ 2014-2020 przedstawia sposób organizacji procesu ewaluacji na danym poziomie wdrażania oraz główne kierunki ewaluacji podejmowane przez IZ RPO WŁ 2014-2020 w ramach RPO WŁ 2014-2020, jak również działania dotyczące budowy potencjału ewaluacyjnego JE RPO WŁ 2014-2020.

Plan ewaluacji RPO WŁ 2014-2020 ma na celu zapewnienie prawidłowego przebiegu procesu ewaluacji, w tym prawidłowe zlokalizowanie badań w ramach cyklu realizowanej interwencji, uwzględniające ich specyfikę tematyczną, wskazanie odpowiednich do realizacji planu zasobów kadrowych i finansowych oraz zapewnienie kompletnego i spójnego charakteru ewaluacji.

Badania wskazane do realizacji w niniejszym dokumencie będą współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej XII Pomoc Techniczna RPO WŁ 2014-2020.

2. Zakres planu ewaluacji

Wkomponowanie procesu ewaluacji w proces realizacji programu operacyjnego w perspektywie UE 2014-2020 i programowania kolejnej perspektywy UE 2021+ zapewniono w *Planie ewaluacji RPO WŁ 2014-2020* m. in. poprzez budowanie koncepcji poszczególnych badań ewaluacyjnych, każdorazowo biorąc pod uwagę możliwość wykorzystania wyników badania w procesie realizacji RPO WŁ 2014-2020. Konstrukcja *Planu ewaluacji RPO WŁ 2014-2020* została oparta na analizie doświadczeń z poprzedniej perspektywy. Autorzy dokumentu brali pod uwagę zarówno wnioski płynące z przeprowadzonych badań ewaluacyjnych dotyczących RPO WŁ 2007-2013, regionalnych programów operacyjnych innych województw, jak i wnioski z ewaluacji programów krajowych. Konkluzje i refleksje dotyczące poprzednich doświadczeń były szeroko dyskutowane na forum Zespołu Sterującego Ewaluacją Polityki Spójności, jak również w trakcie specjalnie w tym celu organizowanych przez KJE warsztatach. Zebrane dzięki tej analizie doświadczenia oraz wnioski z ewaluacji ex ante RPO WŁ 2014-2020 pozwoliły na lepsze dopasowanie zakresu Planu do przewidywanych potrzeb informacyjnych.

Realizowane ewaluacje mają na celu z jednej strony zbadanie procesu i mechanizmu wydatkowania środków, a z drugiej - wpływu wydatkowanych środków na społeczność i gospodarkę województwa łódzkiego. Skuteczność wyboru projektów spójnych z celami i logiką RPO WŁ 2014-2020, zostanie zweryfikowana już w jednym z pierwszych planowanych badań ewaluacyjnych pn. *System wyboru projektów ze szczególnym uwzględnieniem kryteriów wyboru projektów.* Ponadto w kolejnych latach realizacji programu sukcesywnie weryfikowana będzie efektywność jego działania w badaniach realizowanych w formie ewaluacji procesowych dotyczących poszczególnych obszarów tematycznych. Jednocześnie oceniana będzie efektywność interwencji oraz jej wpływ na osiąganie założonych celów programu.

Pracownicy JE RPO WŁ 2014-2020 na etapie przygotowywania poszczególnych badań korzystają z wiedzy, jaką uzyskano prowadząc ewaluacje dotyczące RPO WŁ 2007-2013 i PO KL oraz obligują wykonawców zewnętrznych badań do korzystania m.in. z raportów ewaluacyjnych powstałych w wyniku realizacji badań dotyczących perspektywy finansowej 2007-2013.

Z uwagi na ograniczone informacje dotyczące przyszłej perspektywy finansowej na etapie tworzenia planu ewaluacji, szczegółowy zakres przewidzianego badania pn. *Ewaluacja ex ante realizacji programu operacyjnego 2021+*, zostanie doprecyzowany w późniejszym okresie.

Ogólne założenia logiki interwencji RPO WŁ 2014-2020 przedstawione są w poniższej tabeli:

Oś priorytetowa	Wsparcie UE [EUR]	Działanie	Wsparcie UE [EUR]	Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu, dla których wyznaczono wartość docelową
Oś priorytetowa I **Badania, rozwój i komercjalizacja wiedzy**	123 160 303	**Działanie I.1** **Rozwój infrastruktury badań i innowacji**	41 708 000	Nakłady na działalność B+R w relacji do PKB ogółem w regionie
		Działanie I.2 **Inwestycje przedsiębiorstw w badania i innowacje**	81 452 303	Stopa inwestycji w sektorze prywatnym (nakłady brutto na środki trwałe w sektorze prywatnym jako % PKB) Nakłady sektora przedsiębiorstw na działalność B+R w relacji do PKB
Oś priorytetowa II **Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka**	318 039 512	**Działanie II.1** **Otoczenie biznesu**	29 911 644	Udział powierzchni uzbrojonych terenów inwestycyjnych w powierzchni terenów inwestycyjnych ogółem Udział wyrejestrowanych rocznie przedsiębiorstw w liczbie przedsiębiorstw ogółem w województwie łódzkim Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB
		Działanie II.2 **Internacjonalizacja przedsiębiorstw**	39 881 535	Wartość eksportu w regionie
		Działanie II.3 **Zwiększenie konkurencyjności MŚP**	248 246 333	Udział przedsiębiorstw przemysłowych, które wprowadziły innowacje w % ogółu przedsiębiorstw Udział przedsiębiorstw z sektora usług, które wprowadziły innowacje w % ogółu przedsiębiorstw
Oś priorytetowa III **Transport**	421 178 931	**Działanie III.1** **Niskoemisyjny transport miejski**	154 079 710	Przewozy pasażerów komunikacją miejską w przeliczeniu na jednego mieszkańca obszarów miejskich

		Działanie III.2 **Drogi**	153 065 000	WDDT II (wskaźnik drogowej dostępności transportowej)
		Działanie III.3 **Transport multimodalny**	10 038 660	Wielkość ładunków obsłużonych w terminalach intermodalnych TEU
		Działanie III.4 **Transport kolejowy**	103 995 561	WKDT II (wskaźnik kolejowej dostępności transportowej)
Oś priorytetowa IV **Gospodarka niskoemisyjna**	247 924 556	**Działanie IV.1** **Odnawialne źródła energii**	67 025 917	Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem
		Działanie IV.2 **Termomodernizacja budynków**	122 614 817	Sprzedaż energii cieplnej na cele komunalno-bytowe
		Działanie IV.3 **Ochrona powietrza**	53 783 822	Średnie stężenie roczne PM10 w aglomeracjach i miastach województwa
		Działanie IV.4 **Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń**	4 500 000	Średnie stężenie roczne PM10 w aglomeracjach i miastach województwa
Oś priorytetowa V **Ochrona środowiska**	81 039 638	**Działanie V.1** **Gospodarka wodna i przeciwdziałanie zagrożeniom**	14 163 702	Pojemność obiektów małej retencji

		Działanie V.2 **Gospodarka odpadami**	10 310 919	Udział odpadów komunalnych niepodlegających składowaniu w ogólnej masie odpadów komunalnych wytworzonych
		Działanie V.3 **Gospodarka wodno-kanalizacyjna**	48 804 526	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków
		Działanie V.4 **Ochrona przyrody**	7 760 491	Parki krajobrazowe objęte planami ochrony
Oś priorytetowa VI **Rewitalizacja i potencjał endogeniczny regionu**	273 781 137	**Działanie VI.1** **Dziedzictwo kulturowe i infrastruktura kultury**	38 227 735	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 ludności Zwiedzający muzea i oddziały na 10 tys. mieszkańców
		Działanie VI.2 **Rozwój gospodarki turystycznej**	57 497 859	Nowo utworzone miejsca pracy w turystyce (według sekcji I PKD) Liczba pracujących w turystyce (według sekcji I PKD)
		Działanie VI.3 **Rewitalizacja i rozwój potencjału społeczno-gospodarczego**	178 055 543	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym Osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców
Oś priorytetowa VII **Infrastruktura dla usług społecznych**	156 309 310	**Działanie VII.1** **Technologie informacyjno-komunikacyjne**	40 047 777	Odsetek obywateli korzystających z e-administracji
		Działanie VII.2 **Infrastruktura ochrony zdrowia**	76 373 143	Śmiertelność szpitalna z powodu udaru mózgu Śmiertelność szpitalna z powodu zawału serca Średni czas pobytu w szpitalu

		Działanie VII.3 **Infrastruktura opieki społecznej**	16 933 251	Liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej
		Działanie VII.4 **Edukacja**	22 955 139	Zdawalność egzaminów zawodowych w województwie w relacji do średniej krajowej (Polska=100) Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych edukacją przedszkolną Zdawalność egzaminów zewnętrznych w województwie w relacji do średniej krajowej (Polska=100)
Oś priorytetowa VIII **Zatrudnienie**	146 300 601	**Działanie VIII.1** **Wsparcie aktywności zawodowej osób po 29. roku życia przez powiatowe urzędy pracy**	75 581 823	Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu Liczba osób pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej Liczba utworzonych mikroprzedsiębiorstw działających 30 miesięcy po uzyskaniu wsparcia finansowego
		Działanie VIII.2 **Wsparcie aktywności zawodowej osób po 29. roku życia**	27 640 671	
		Działanie VIII.3 **Wsparcie przedsiębiorczości**	43 078 107	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej Liczba utworzonych mikroprzedsiębiorstw działających 30 miesięcy po uzyskaniu wsparcia finansowego
Oś priorytetowa IX **Włączenie społeczne**	158 915 626	**Działanie IX.1** **Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym**	64 008 406	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących

				6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)
		Działanie IX.2 **Usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym**	80 680 247	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych istniejących po zakończeniu projektu
		Działanie IX.3 **Rozwój ekonomii społecznej**	14 226 973	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych dla osób z niepełnosprawnościami Liczba miejsc pracy istniejących co najmniej 30 miesięcy, utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych Liczba miejsc pracy istniejących co najmniej 30 miesięcy, utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych dla osób z niepełnosprawnościami
Oś priorytetowa X **Adaptacyjność pracowników i przedsiębiorstw w regionie**	115 486 570	**Działanie X.1** **Powrót na rynek pracy osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3**	34 653 157	Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka lub utrzymały zatrudnienie, po opuszczeniu programu Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS
		Działanie X.2 **Rozwój pracowników i przedsiębiorstw**	62 997 057	Liczba mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu Liczba osób pracujących (łącznie z pracującymi na własny rachunek) w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu Liczba osób pracujących o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje

				lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie
		Działanie X.3 **Ochrona, utrzymanie i przywrócenie zdrowia**	17 836 356	Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badania profilaktyczne Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie
Oś priorytetowa XI **Edukacja, Kwalifikacje, Umiejętności**	131 895 690	**Działanie XI.1** **Wysoka jakość edukacji**	49 069 693	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują doposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych Liczba nauczycieli prowadzących zajęcia z wykorzystaniem TIK dzięki EFS
		Działanie XI.2 **Kształcenie osób dorosłych**	6 698 764	Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu
		Działanie XI.3 **Kształcenie zawodowe**	76 127 233	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie, uczestniczących w kształceniu lub pracujących po 6 miesiącach po ukończeniu nauki Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu

				Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu
Oś priorytetowa XII **Pomoc Techniczna**	82 017 241	**Działanie XII.1** **Potencjał instytucji**	82 017 241	Poziom fluktuacji pracowników w instytucjach zaangażowanych w politykę spójności Ocena przydatności form szkoleniowych dla beneficjentów Średnioroczna liczba form szkoleniowych na jednego pracownika instytucji sytemu wdrażania FE Średni czas zatwierdzenia projektu (od złożenia wniosku o dofinansowanie do podpisania umowy)
		Działanie XII.2 **System realizacji**		
		Działanie XII.3 **Potencjał beneficjentów**		
		Działanie XII.4 **Informacja i promocja**		

III. ORGANIZACJA PROCESU EWALUACJI

1. Opis procesu ewaluacji

Zgodnie z Wytycznymi IZ RPO WŁ 2014-2020 przyjęła model realizacji ewaluacji zewnętrznych. Wybór podmiotów przeprowadzających ewaluację będzie odbywał się w procedurze zgodnej z ustawą Prawo Zamówień Publicznych. Realizacja poszczególnych ewaluacji odbywa się w ramach czterech głównych etapów:

- przygotowanie ewaluacji i wybór wykonawcy,
- realizacja badania ewaluacyjnego,
- rozpowszechnianie wyników ewaluacji,
- wykorzystanie wyników, w szczególności do:
  - wspomagania podjęcia decyzji odnośnie realizacji i zakresu interwencji w ramach RPO WŁ 2014-2020, np. przy dokonywaniu realokacji środków,
  - przeprowadzania zmian usprawniających realizację interwencji,
  - dostarczania dowodów służących projektowaniu i wdrażaniu polityki spójności w perspektywie finansowej 2021+,
  - oceny efektów realizacji polityki spójności.

W procesie ewaluacji RPO WŁ 2014-2020 uczestniczą podmioty zaangażowane w programowanie oraz wdrażanie Programu, jak również członkowie komitetu monitorującego. Zasada ta znalazła swoje odzwierciedlenie już na etapie konstruowania planu. Wszystkie wskazane podmioty poproszono o konsultacje projektu *Planu ewaluacji RPO WŁ 2014-2020*, w wyniku których uzyskano cenne sugestie oraz propozycje zmian.

JE RPO WŁ 2014-2020 realizuje proces ewaluacji na poziomie Programu. Jednostka ewaluacyjna odpowiada m.in. za opracowanie i aktualizację *Planu ewaluacji RPO WŁ 2014-2020,* jak również realizację badań ewaluacyjnych zgodnie z ww. Planem. W trakcie wdrażania Programu *Plan ewaluacji RPO WŁ 2014-2020* podlega co najmniej raz w roku przeglądowi i ewentualnej aktualizacji, szczególnie w razie zidentyfikowania zmian w potrzebach informacyjnych. Jednostka Ewaluacyjna może również zrealizować badania nie ujęte w planie (ad hoc) w przypadku wystąpienia nagłej, niezidentyfikowanej wcześniej potrzeby informacyjnej.

Jednostka Ewaluacyjna RPO WŁ 2014-2020	Dane teleadresowe
Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego Departament Polityki Regionalnej Wydział Ewaluacji	p.o. Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej Tadeusz Polak Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej Małgorzata Zakrzewska ul. Tuwima 22/26 90-002 Łódź tel.: +48 42 663 30 92 fax +48 42 663 30 94 e-mail: pr@lodzkie.pl

Rolą Komitetu Monitorującego RPO WŁ 2014-2020 była akceptacja *Planu ewaluacji RPO WŁ 2014-2020*. W toku wdrażania Programu KM RPO WŁ 2014-2020 akceptuje ewentualne zmiany Planu.

Przedmiotem działania KM RPO WŁ 2014-2020 jest także dyskusja dotycząca wyników ewaluacji i ich wykorzystania. W skład KM RPO WŁ 2014-2020 wchodzą trzy reprezentatywne grupy: rządowa, samorządowa oraz partnerzy społeczno-gospodarczy (w tym m.in. przedstawiciele organizacji pracodawców, organizacji związkowych, środowiska naukowego, izb gospodarczych oraz organizacji pozarządowych). Funkcję doradczą w KM pełnią przedstawiciele Komisji Europejskiej. Ponadto w jego pracach mogą uczestniczyć reprezentanci innych instytucji, w tym europejskich, a także osoby zaproszone przez Przewodniczącego Komitetu Monitorującego. Łącznie w KM RPO WŁ 2014-2020 zasiadają przedstawiciele 51 podmiotów reprezentowanych przez specjalistów z różnorodnych dziedzin (m.in. ekonomii, infrastruktury, polityki społecznej), posiadających wiedzę i doświadczenie w obszarze dotyczącym realizacji programów współfinansowanych ze środków UE.

W trakcie realizacji badań w ramach RPO WŁ 2014-2020 istnieje możliwość organizacji spotkań roboczych uczestników ewaluacji (przedstawicieli wykonawców badań z przedstawicielami odpowiednich komórek organizacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego/jednostek/podmiotów zaangażowanych w proces ewaluacji). W trakcie takich spotkań możliwa będzie dyskusja nad przebiegiem prowadzonych badań, zastosowaną metodologią oraz organizacją procesu ewaluacji.

Zapewnienie powiązań systemu ewaluacji z systemem monitoringu nastąpi poprzez ścisłą współpracę Wydziału Ewaluacji i Wydziału Monitorowania Funduszy Unijnych w ramach Departamentu Polityki Regionalnej. Wysoka jakość danych zapewniona jest poprzez system informatyczny SL2014, jak również precyzyjny system monitoringowy o bardzo szerokim zakresie danych pierwotnych. Stosowne zapisy umowy o dofinansowanie zapewniają skuteczne pozyskiwanie niezbędnych danych od beneficjentów RPO WŁ 2014-2020. System informatyczny wraz z odpowiednio skonstruowaną umową umożliwia zbieranie danych na temat wnioskodawców (skutecznych i nieskutecznych) niezbędnych do rzetelnego realizowania badań.

W związku z zaistniałą w 2020 roku sytuacją epidemiologiczną zmianie uległo podejście do realizacji badań ewaluacyjnych. Badania, które dotąd były realizowane metodami wymagającymi bezpośredniego kontaktu z respondentami lub ekspertami mogą zostać zmodyfikowane tak, aby można było zebrać dane w inny sposób i kontynuować proces badawczy. Wykonawca badania będzie mógł zastosować alternatywne rozwiązanie w formie metod zdalnych jako bardziej właściwych.

2. Opis strategii rozpowszechniania i wykorzystania wyników procesu ewaluacji oraz działań o charakterze informacyjno-szkoleniowym

Z każdego badania ewaluacyjnego sporządzany jest raport, który dostępny jest w siedzibie IZ RPO WŁ 2014-2020 w formie elektronicznej i papierowej (raport w formie elektronicznej publikowany jest także na stronie internetowej RPO WŁ 2014-2020). JE RPO WŁ 2014-2020 przewiduje także prezentowanie wyników przeprowadzonych badań w trakcie posiedzeń KM RPO WŁ 2014-2020. Ponadto wykonawcy każdego badania ewaluacyjnego zobligowani są do opracowania broszury zawierającej krótki opis badania oraz najważniejsze wyniki ewaluacji, w tym wypływające z nich wnioski i rekomendacje. Wykonawcy przygotowują także streszczenie raportu w języku angielskim. Każdy raport końcowy z badania ewaluacyjnego zawiera co najmniej:

- streszczenie,
- cel główny, cele szczegółowe oraz zakres badania,
- opis zastosowanej metodologii oraz źródeł informacji wykorzystanych w badaniu,
- prezentację wyników,
- wnioski,
- rekomendacje.

Każde badanie ewaluacyjne, którego raport końcowy został odebrany, podlega obowiązkowi upublicznienia w formie elektronicznej. W celu wykonania obowiązku upublicznienia JE RPO WŁ 2014-2020 (oprócz zamieszczenia raportu końcowego na stronie internetowej RPO WŁ 2014-2020) przekazuje każdy odebrany raport końcowy do:

- właściwej Dyrekcji Generalnej KE za pomocą unijnego systemu przesyłania danych dotyczących funduszy unijnych pomiędzy Komisją Europejską a państwami członkowskimi (SFC2014),
- KM RPO WŁ 2014-2020,
- KJE w celu umieszczenia w Bazie Badań Ewaluacyjnych.

Przekazanie raportów końcowych w wersji elektronicznej do KE i KJE nastąpi w terminie do 90 dni od daty formalnego odebrania raportu.

Zgodnie z Wytycznymi MR Instytucja Zarządzająca oprócz obowiązku upubliczniania raportów z badań ewaluacyjnych oraz przekazywania ich do KE, powinna podejmować dodatkowe działania służące wykorzystaniu i rozpowszechnianiu wyników badań ewaluacyjnych wśród różnych grup odbiorców, w szczególności:

- decydentów – podejmujących decyzje strategiczne,
- osób zaangażowanych w proces planowania i programowania,
- osób zaangażowanych w realizację procesu wdrażania,
- partnerów społeczno-gospodarczych,
- naukowców, ośrodków akademickich,
- beneficjentów/potencjalnych beneficjentów,
- mediów i społeczeństwa.

Formy i kanały komunikacji badań ewaluacyjnych zrealizowanych w ramach RPO WŁ 2014-2020 będą dopasowane do poszczególnych odbiorców.

Ponadto informacje na temat wyników badań ewaluacyjnych i sposobu ich wykorzystania zamieszczane będą w rocznych sprawozdaniach z wdrażania RPO WŁ 2014-2020, sprawozdaniach z postępu wdrażania (w 2017 i 2019 roku) oraz w sprawozdaniu końcowym (w 2022 roku) RPO WŁ 2014-2020.

Kanał komunikacji	Grupy docelowe
publikacja raportów końcowych w wersji elektronicznej oraz w uzasadnionych przypadkach w wersji papierowej	decydenci, instytucje zaangażowane w proces planowania i programowania, instytucje zaangażowane w proces wdrażania, partnerzy społeczno-gospodarczy, media i społeczeństwo
broszury informacyjne	partnerzy społeczno-gospodarczy, beneficjenci, potencjalni beneficjenci
spotkania, na których prezentowane są kluczowe wyniki i wnioski z badań	decydenci, instytucje zaangażowane w proces planowania i programowania, instytucje zaangażowane w proces wdrażania
strona internetowa zawierająca informacje o wynikach przeprowadzonych badań, kluczowe wnioski i rekomendacje	partnerzy społeczno-gospodarczy, beneficjenci i potencjalni beneficjenci, media i społeczeństwo

JE RPO WŁ 2014-2020 inicjuje proces konsultacji rekomendacji z adresatami po otrzymaniu od wykonawcy badania tabeli rekomendacji. Konsultacje takie odbywają się przed podjęciem decyzji o ich wdrożeniu. W przypadku rekomendacji horyzontalnych i pozasystemowych będą one przekazane do KJE do dalszego procedowania. KJE zgodnie z Wytycznymi, administruje bazą informatyczną Systemu Wdrażania Rekomendacji (SWR) zawierającą wszystkie rekomendacje będące produktem badań realizowanych w ramach systemu polityki spójności. Wnioski i rekomendacje z badań ewaluacyjnych będą konsultowane przez JE RPO WŁ 2014-2020 z możliwie najszerszym gronem potencjalnych adresatów.

Przewiduje się możliwość opracowania publikacji dotyczących tematyki związanej z badaniami ewaluacyjnymi oraz możliwość organizacji szkoleń i warsztatów związanych z procesem ewaluacji, w razie wystąpienia takiej potrzeby.

3. Współpraca uczestników procesu ewaluacji

Proces ewaluacji RPO WŁ 2014-2020 jest zdecydowanie większym wyzwaniem niż miało to miejsce w okresie programowania 2007-2013. Wynika to z dwóch kwestii:

- dwufunduszowości programu, co oznacza, że w ramach jednej jednostki ewaluacyjnej niezbędna będzie koordynacja działań ewaluacyjnych dla interwencji finansowanych z EFRR i EFS,
- wyższych oczekiwań w stosunku do ewaluacji programu – oczekiwania KE i MR kładą większy nacisk na identyfikację nie tylko zmian jakie zaszły w wyniku interwencji, ale i procesów za nimi stojących. Podkreśla się również potrzebę większej użyteczności wyników badań dla procesu zarządzania programem.

Powyższe uwarunkowania wskazują na potrzebę zapewnienia odpowiednich rozwiązań administracyjnych na etapie programowania, dotyczących zasobów kadrowych, budowania kompetencji pracowników oraz przygotowania mechanizmów umożliwiających przygotowanie i prowadzenie badań ewaluacyjnych użytecznych z punktu widzenia monitoringu i zarządzania programem. Przyjmując ramy organizacyjne procesu ewaluacji należy również pamiętać o potrzebie koordynacji działań z innymi jednostkami samorządu województwa oraz na poziomie centralnym z Krajową Jednostką Ewaluacji w szczególności w celu uniknięcia powielania zakresów poszczególnych planowanych badań ewaluacyjnych.

Tworząc ramy procesu ewaluacji oraz biorąc pod uwagę rolę przypisaną temu procesowi w perspektywie finansowej 2014-2020 oparto się na następujących rozwiązaniach organizacyjnych:

Obszar	Proponowane działania
Współpraca z jednostkami samorządu województwa odpowiedzialnymi za analizy	• bieżąca współpraca pomiędzy wszystkimi komórkami odpowiedzialnymi za realizację badań (BPPWŁ/ROT – w zakresie ewaluacji Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020, WUP/RORP – w zakresie zadań związanych z badaniami ewaluacyjnymi EFS, RCPS – w zakresie kwestii społecznych), • uzgadnianie zakresu planowanych badań (tematy badań nie powinny się powielać), • wymiana doświadczeń
Współpraca z kluczowymi decydentami	• systematyczne przedstawianie decydentom wniosków z dotychczas przeprowadzonych badań, • zwiększenie zaangażowania decydentów w proces ewaluacji (regularna identyfikacja potrzeb informacyjnych w celu uwzględnienia odpowiednich tematów w planie ewaluacji, opiniowanie założeń badań oraz współpraca z wykonawcami pozwalająca na wypracowanie użytecznych wniosków i rekomendacji)

Zgodnie z przyjętymi założeniami, w województwie łódzkim nie planuje się powołania regionalnych grup sterowania ewaluacją oraz jednostek ewaluacyjnych w Instytucjach Pośredniczących RPO WŁ 2014-2020. Całość realizacji procesu ewaluacyjnego skupiona została w JE RPO WŁ 2014-2020. Udział partnerów społeczno-gospodarczych w przedmiotowym procesie jest realizowany poprzez m.in. ścisłą współpracę z członkami KM RPO WŁ 2014-2020.

4. Opis zasobów niezbędnych do realizacji planu

W Rozporządzeniu Nr 1303/2013 wskazano na potrzebę zapewnienia odpowiedniego potencjału dla procesu ewaluacji programu. W celu zapewnienia odpowiednich rozwiązań organizacyjnych Uchwałą Nr 194/15 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 25 lutego 2015 r. został przyjęty Regulamin Organizacyjny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego, w którym utworzono w ramach Departamentu Polityki Regionalnej Wydział Ewaluacji. Jest to jednostka niezależna od departamentów wdrażających, jak również instytucji pośredniczących funkcjonujących w ramach RPO WŁ 2014-2020. Zgodnie z zapisami Regulaminu Organizacyjnego do zadań Wydziału Ewaluacji w zakresie perspektywy 2014-2020 należy:

- przygotowanie, konsultowanie, realizacja i aktualizacja Planu Ewaluacji RPO WŁ 2014-2020;
- prowadzenie badań ewaluacyjnych w ramach RPO WŁ 2014-2020;
- przedkładanie wyników ewaluacji Zarządowi Województwa Łódzkiego oraz Komitetowi Monitorującemu RPO WŁ 2014-2020;
- koordynacja procesu wdrażania rekomendacji z przeprowadzonych badań ewaluacyjnych w ramach RPO WŁ 2014-2020 oraz monitorowanie ich wdrażania;
- rozpowszechnianie wyników ewaluacji RPO WŁ 2014-2020;
- współpraca z Krajową Jednostką Ewaluacji przy przygotowywaniu dokumentów dotyczących realizacji procesu ewaluacji polityki spójności w Polsce i opracowywaniu standardów ewaluacji;
- współpraca m.in. z Krajową Jednostką Ewaluacji oraz Komisją Europejską przy ewaluacjach realizowanych z inicjatywy tych podmiotów;
- współpraca z Regionalnym Obserwatorium Terytorialnym w zakresie prowadzonych badań i analiz;
- współpraca i wymiana informacji w zakresie procesu ewaluacji RPO WŁ 2014-2020 z instytucjami zaangażowanymi w programowanie i wdrażanie RPO WŁ 2014-2020 na poziomie regionalnym, z partnerami społeczno-gospodarczymi oraz innymi podmiotami działającymi w obszarze ewaluacji;
- przygotowywanie ekspertyz i analiz związanych z RPO WŁ 2014-2020, w tym opracowań na potrzeby Komitetu Monitorującego RPO WŁ 2014-2020;
- współpraca z jednostkami kontrolnymi/audytowymi w zakresie prowadzonych kontroli/audytów w Wydziale;
- podejmowanie działań korekcyjnych oraz inicjowanie działań prewencyjnych w przypadku zaleceń lub rekomendacji wynikających z przeprowadzonych kontroli/audytów;
- wydawanie opinii lub interpretacji dotyczących dokumentów opracowywanych w Wydziale;
- wprowadzanie danych do systemów informatycznych zgodnie z zakresem zadań;
- przygotowywanie materiałów informacyjnych do publikacji zewnętrznych i nadzór nad ich bieżącą aktualizacją.

Powyższy zakres zadań i liczba etatów w Wydziale Ewaluacji oraz organizacja pracy Wydziału określona w *Instrukcjach Wykonawczych Instytucji Zarządzającej RPO WŁ 2014-2020* mają zapewnić prawidłowy przebieg ewaluacji w ramach RPO WŁ 2014-2020.

Tworząc ramy procesu ewaluacji, z uwzględnieniem roli przypisanej temu procesowi w perspektywie finansowej 2014-2020, oparto się na następujących rozwiązaniach organizacyjnych:

Obszar	Proponowane działania

Zasoby kadrowe	• zapewnienie stosownej liczby etatów, zajmowanych przez pracowników z odpowiednim wykształceniem i doświadczeniem zawodowym, • zapewnienie odpowiedniej pozycji dla procesu ewaluacji w systemie zarządzania RPO WŁ 2014-2020, w tym nieobciążanie pracowników odpowiedzialnych za ewaluację nadmiarem zadań związanych z innymi obszarami zarządzania programem
Budowanie kompetencji kadr	• podnoszenie kompetencji pracowników w zakresie stosowania prawa zamówień publicznych, • podnoszenie kompetencji pracowników dotyczących metod badawczych i warsztatu analitycznego, • podnoszenie kompetencji pracowników w obszarze polityki społeczno-gospodarczej (jednym z rozwiązań może być specjalizacja pracowników w wybranych obszarach), • badanie potrzeb szkoleniowych pracowników

Według stanu na wrzesień 2020 roku w Wydziale są zatrudnieni: Naczelnik Wydziału, jedna osoba na stanowisku głównego specjalisty ds. ewaluacji, 2 osoby na stanowisku inspektora ds. ewaluacji oraz jedna na stanowisku podinspektora ds. ewaluacji których wykształcenie (ukończone studia: socjologia, pedagogika, inżynieria środowiska, archeologia, polityka społeczna, studia podyplomowe w zakresie: zamówień publicznych, zarządzania, wiedzy o UE, doradztwa zawodowego; szkolenia w zakresie kompetencji wydziału) oraz długoletnie doświadczenie zawodowe mają zapewnić przygotowanie i przeprowadzenie badań ewaluacyjnych najwyższej jakości.

W kolejnych latach planowany jest udział pracowników Wydziału Ewaluacji w szkoleniach z następujących obszarów tematycznych:

- analiza danych (metody pozyskiwania danych, tworzenia analiz jakościowych i ilościowych, przetwarzanie danych, baz danych),
- metody i techniki badawcze w realizacji badań ewaluacyjnych (ze szczególnym uwzględnieniem kryteriów ewaluacyjnych, koncepcji badawczych, metodologii badań, modeli makroekonomicznych i innych modeli obliczeniowych, niestandardowych metod prowadzenia badań),
- zamówienia publiczne (ze szczególnym uwzględnieniem umów z wykonawcą, środków ochrony prawnej, nieprawidłowości w procedurach udzielania zamówień),
- nowa perspektywa budżetowa UE 2021-2027.

Ponadto planowane są szkolenia w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników w następujących obszarach:

- EXCEL (tworzenie własnych formatów w komórkach, formuły, praca z funkcjami, metody analizy danych, sortowanie, filtrowanie, konspekty, sumy częściowe, konsolidacja danych, wykresy przestawne),
- Bazy danych (podstawowe polecenia języka SQL, operowanie na danych z wielu tabel – złączenia, tworzenie podzapytań, modyfikowanie danych, zasady projektowania struktur relacyjnych baz danych, więzy integralności, funkcje, pakiety, procedury wbudowane).

Planowane są także stałe działania mające na celu poszerzanie i pogłębianie wiedzy z zakresu metod i technik badawczych oraz najnowszych trendów w zakresie ewaluacji oraz udział pracowników w cyklu szkoleń organizowanych przez MR (Akademia Ewaluacji). Pracownicy JE RPO WŁ 2014-2020 będą korzystali z możliwości wymiany doświadczeń między podmiotami zaangażowanymi w proces ewaluacji poprzez udział w konferencjach i panelach dyskusyjnych. Środki na rozwój potencjału pracowników JE zabezpieczone zostały w budżecie PT RPO WŁ 2014-2020.

IV. OPIS PLANOWANYCH DO REALIZACJI EWALUACJI

W poniższej tabeli przedstawiono spis badań ewaluacyjnych planowanych do zrealizowania w ramach *Planu ewaluacji RPO WŁ 2014-2020*.

L.p.	OP	Fundusze Europejskie	Tytuł badania	Typ ewaluacji	Ramy czasowe
1.	I	EFRR	Ocena trafności wsparcia sfery B+R w ramach RPO WŁ 2014-2020	procesowa; on-going	III kw. 2018 – I kw. 2019
2.	I	EFRR	Efekty wsparcia sfery B+R w ramach RPO WŁ 2014-2020	wpływu; ex post	II kw. 2022 – IV kw. 2022
3.	II	EFRR, EFS	Efekty wsparcia konkurencyjności, innowacyjności i internacjonalizacji MŚP w ramach RPO WŁ 2014-2020	wpływu; ex post	II kw. 2022 – IV kw. 2022
4.	II	EFRR	Wsparcie terenów inwestycyjnych w województwie łódzkim - warunki powodzenia inwestycji i optymalizacja systemu wdrażania Poddziałania II.1.1 Tereny inwestycyjne RPO WŁ 2014-2020	procesowa; on-going	III kw. 2018 – IV kw. 2018
5.	III	EFRR	Ocena wpływu inwestycji transportowych finansowanych w ramach RPO WŁ 2014-2020 na sytuację społeczno-gospodarczą województwa łódzkiego	wpływu; ex post	I kw. 2022 – IV kw. 2022
6.	IV	EFRR	Ocena wpływu inwestycji podejmowanych w ramach III i IV osi priorytetowej RPO WŁ 2014-2020 na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, wzrost udziału energii z OZE, wzrost efektywności energetycznej oraz poprawę jakości powietrza w województwie łódzkim	wpływu; ex post	I kw. 2022 – IV kw. 2022
7.	V	EFRR	Ocena efektów wsparcia przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska w ramach RPO WŁ 2014-2020, w kontekście zasady zrównoważonego rozwoju	wpływu; ex post	III kw. 2022 – IV kw. 2022
8.	VI	EFRR	Wpływ działań realizowanych w ramach Osi Priorytetowej VI *Rewitalizacja i potencjał endogeniczny regionu* RPO WŁ 2014-2020 na zwiększenie partycypacji w kulturze, rozwój turystyki oraz tworzenie nowych miejsc pracy i ograniczenie ubóstwa	wpływu; ex post	IV kw. 2016 – II kw. 2017 II kw. 2023 – IV kw. 2023
9.	VII	EFRR, EFS	Wpływ inwestycji w infrastrukturę i usługi w ramach osi priorytetowej VII i IX RPO WŁ 2014-2020 na dostępność i jakość usług zdrowotnych i społecznych	wpływu; ex post	II kw. 2022 – IV kw. 2022
10.	VIII	EFS	Ocena wpływu interwencji RPO WŁ 2014-2020 skierowanej do osób pozostających bez pracy, w tym znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy	wpływu; ex post	III kw. 2023 – IV kw. 2023
11.	IX	EFS	Identyfikacja oraz ocena czynników mających wpływ na skuteczność wsparcia udzielanego w ramach RPO WŁ 2014-2020 w obszarze włączenia społecznego i walki z ubóstwem	procesowa, on-going; wpływu, ex post	III kw. 2017 – IV kw. 2017 IV kw. 2023 – IV kw. 2024
12.	IX X	EFS	Ocena efektów wsparcia usług zdrowotnych w ramach RPO WŁ 2014-2020	wpływu; ex post	II kw. 2024 – IV kw. 2024
13.	X	EFRR, EFS	Ocena efektów wsparcia RPO WŁ 2014-2020 w zakresie opieki nad dzieckiem do lat 3 oraz usług edukacyjno-wychowawczych w województwie łódzkim	wpływu; ex post	III kw. 2021 – IV kw. 2021 III kw. 2023 – IV kw. 2023

14.	IX X XI	EFS	Szacowanie wskaźnika rezultatu długoterminowego EFS pn. „Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu” w ramach RPO WŁ 2014-2020	wpływu; ex post	IV kw. 2018 – II kw. 2019 III kw. 2021 – IV kw. 2021 III kw. 2024 – IV kw. 2024
15.	XI	EFRR, EFS	Ocena wsparcia w obszarze kształcenia, w tym kształcenia zawodowego oraz kształcenia osób dorosłych w ramach RPO WŁ 2014-2020 w celu oszacowania jakości kształcenia i podniesienia zdolności do zatrudnienia absolwentów kształcenia zawodowego oraz wykorzystania TIK	wpływu; ex post	IV kw. 2021 – III kw. 2022
16.	IX X	EFS	Ocena rezultatów i produktów wdrażania Regionalnych Programów Zdrowotnych w ramach RPO WŁ 2014-2020	wpływu; ex post	III kw. 2020 – IV kw. 2024
17.	II IV VIII	EFRR, EFS	Ocena trafności zastosowania instrumentów finansowych oraz możliwości wdrożenia pomocy zwrotnej i wsparcia opartego na wejściach kapitałowych w ramach RPO WŁ 2014-2020	procesowa; on-going	II kw. 2017 – IV kw. 2017
18.	Badania obligatoryjne		Ewaluacja ex ante w zakresie IF dla RPO WŁ 2021-2027	wpływu, procesowa; ex ante	IV kw. 2020 – II kw. 2021
19.			System wyboru projektów ze szczególnym uwzględnieniem kryteriów wyboru projektów	procesowa; on-going	II kw. 2016 – IV kw. 2017
20.			Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPO WŁ 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródokresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania	procesowa, wpływu; on-going	Do końca kwietnia 2019
21.			Ewaluacja podsumowująca postęp rzeczowy i rezultaty RPO WŁ 2014-2020	wpływu; ex post	III kw. 2021 – II kw. 2022

Planowany budżet na badania ewaluacyjne określone w *Planie ewaluacji RPO WŁ 2014-2020* (bez badań ad hoc) wynosi 5 645 000 PLN. Ponadto, wyodrębniony został budżet na badania ewaluacyjne ad hoc w wysokości 20% wartości Planu, a zatem 1 129 000 PLN, pozwalający na realizację badań wynikających z niespodziewanych potrzeb informacyjnych IZ RPO WŁ 2014-2020 oraz KM RPO WŁ 2014-2020. Z powyższych założeń wynika, że budżet na realizację badań prowadzonych w ramach RPO WŁ 2014-2020 wyniesie 6 774 000 PLN. Należy jednak podkreślić, że powyższe kwoty mają charakter orientacyjny. Badania wskazane do realizacji w niniejszym dokumencie będą współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej XII Pomoc Techniczna RPO WŁ 2014-2020.

Opisy planowanych do realizacji badań przedstawiono poniżej. W opisach poszczególnych ewaluacji uwzględniono temat, zakres i cel badania, uzasadnienie, kryteria badania, pytania ewaluacyjne (obszary problemowe), zastosowane podejście metodologiczne wraz z zakresem niezbędnych danych, orientacyjne ramy czasowe realizacji badania, jak również szacowany koszt oraz podmiot lub podmioty odpowiedzialne za jego realizację.

1. Ocena trafności wsparcia sfery B+R w ramach RPO WŁ 2014-2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa I: Badania, rozwój i komercjalizacja wiedzy **PI 1a** – Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy **Działanie I.1** Rozwój infrastruktury badań i innowacji **PI 1b** – Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, tworzenia sieci, pobudzania popytu, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu. **Działanie I.2** Inwestycje przedsiębiorstw w badania i innowacje **Oś priorytetowa II:** Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka **PI 3a** – Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości **Działanie II.1** Otoczenie biznesu **Poddziałanie II.1.2.** Profesjonalizacja usług biznesowych FUNDUSZ: EFRR	
Typ badania (wpływu, procesowe)	procesowa
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	on-going
Cel badania	
Celem badania jest weryfikacja założeń wsparcia sfery B+R w województwie łódzkim, z uwzględnieniem pierwszych doświadczeń wdrażania RPO WŁ 2014-2020.	
Uzasadnienie badania	
Sfera badawczo-rozwojowa wpływa na rozwój gospodarczy regionu i stanowi ważny obszar wsparcia w ramach RPO WŁ 2014-2020. Wśród najistotniejszych problemów, zdiagnozowanych w Programie, stanowiących zagrożenie dla rozwoju obszaru B+R jest słaba komercjalizacja wiedzy naukowej oraz niewielki zakres współpracy między sektorem naukowym i badawczo-rozwojowym a gospodarką i w konsekwencji ograniczony stopień tworzenia oraz dyfuzji innowacji. W szczególności ewaluacja pozwoli na: • zidentyfikowanie przyczyn małego zainteresowania konkursami i w konsekwencji - niskiego poziomu wykorzystania alokacji w OP I (Poddziałania I.2.1, I.2.2); • ocenę alokacji środków i podaży projektów w OP I i OP II RPO WŁ 2014-2020 w kontekście poziomu inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, • ocenę rozwoju powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem Instytucji Otoczenia Biznesu w kontekście wsparcia udzielanego w ramach OP I i OP II (Działanie I.1 i Poddziałania I.2.1, I.2.2, II.1.2); • ocenę efektów wsparcia Instytucji Otoczenia Biznesu (Poddziałanie II.1.2), w szczególności wpływu tego wsparcia na rozwój sfery B+R+I oraz promowanie przedsiębiorczości w regionie;	

- ocena planowanych zmian w zakresie wsparcia projektów B+R w OP I (Poddziałania I.2.1, I.2.2), w szczególności ocena ich dopasowania do potrzeb przedsiębiorstw oraz specyfiki powiązań sektora biznesu, nauki oraz IOB.

Dotychczasowe doświadczenia związane z konkursami w ramach OP I wykazały niskie zainteresowanie wnioskodawców. W związku z tym Wykonawca na podstawie wyników badania powinien zaproponować nowe, możliwe do wdrożenia rozwiązania, które ułatwią pozyskanie dofinansowania i będą stanowić zachętę do aplikowania w konkursach. Powinien także ocenić czy województwo łódzkie ma potencjał do absorpcji środków alokowanych na sferę B+R w ramach RPO WŁ 2014-2020.

Przeprowadzona w ramach niniejszego badania ocena trafności planowanych celów interwencji oraz metod wdrażania pozwoli na lepsze dopasowanie mechanizmów wsparcia oraz umożliwi weryfikację poprawności założeń interwencji, przyjętych na etapie formułowania celów i zakresu realizacji RPO WŁ 2014-2020. Służyć temu będzie analiza logiki interwencji w powiązaniu z potrzebami jednostek publicznych i przedsiębiorstw z uwagi na duże prawdopodobieństwo zaistnienia zmian w stosunku do sytuacji mającej miejsce w czasie konstruowania RPO WŁ 2014-2020, a także ocena sposobu adaptacji jednostek publicznych i przedsiębiorstw do warunków udzielania wsparcia (w tym stopień ich oportunizmu – tj. ustalenie do jakiego stopnia podmioty rzeczywiście identyfikują się z wyznaczonymi celami RPO WŁ 2014-2020 – np. poprzez wbudowanie ich w wieloletnią strategię rozwoju przedsiębiorstwa – a do jakiego stopnia ma to charakter jedynie fasadowy – tj. podmioty realizują projekty określonego typu, tylko i wyłącznie dlatego, że w danym obszarze dostępne jest finansowanie publiczne).

Kryteria badania

Trafność

Skuteczność

Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe

Główne pytania ewaluacyjne:

- Czy rozdział alokacji pomiędzy Działaniami/Poddziałaniami OP I i OP II był prawidłowo zaprogramowany w 2014 roku? Czy w aktualnej wersji RPO WŁ 2014-2020 jest on optymalny oraz w jaki sposób podział alokacji koresponduje ze specyfiką i potrzebami gospodarki województwa łódzkiego?
- Czy i w jakim stopniu wybrane cele i warunki wsparcia w obszarze B+R odpowiadają na potrzeby i problemy gospodarki województwa łódzkiego?
- Czy i w jakim stopniu realizacja wsparcia w ramach OP I przyczynia się do zwiększenia liczby podmiotów działających w obszarze B+R w województwie łódzkim?
- Czy, a jeśli tak to jakie zmiany przynosi wsparcie udzielone podmiotom aplikującym w ramach RPO WŁ 2014-2020?
- Jak należy ocenić współpracę przedsiębiorców z jednostkami naukowymi i jakie czynniki motywują obie strony do współpracy? Czy współpraca między podmiotami realizowana w ramach projektu współfinansowanego z RPO WŁ 2014-2020 jest kontynuowana po jego zakończeniu?
- Jak należy ocenić działalność Instytucji Otoczenia Biznesu (IOB) oraz ich wpływ na rozwój sfery B+R+I w kontekście wsparcia realizowanego przez COP w ramach OP II RPO WŁ 2014-2020?
- Jakie są przyczyny niskiego zainteresowania wnioskodawców ogłaszanymi konkursami w ramach OP I RPO WŁ 2014-2020?
- Jakie występują bariery/problemy na etapie aplikowania o środki na B+R w ramach RPO WŁ 2014-2020? Które wymogi formalno-prawne lub kryteria oceny sprawiają trudności potencjalnym beneficjentom oraz nieskutecznym wnioskodawcom?
- Jak beneficjenci oceniają możliwości pozyskania wsparcia udzielanego przez Centrum Obsługi Przedsiębiorcy w ramach Działania I.1 i Poddziałań I.2.1, I.2.2 oraz II.1.2?
- Jak zachęcić podmioty gospodarcze działające w ramach sfery B+R do aplikowania o wsparcie udzielane przez COP w ramach OP I RPO WŁ 2014-2020 oraz jakich propozycji

nowych rozwiązań ułatwiających otrzymanie dofinansowania oczekują podmioty gospodarcze ze strony Centrum Obsługi Przedsiębiorcy?

- Jakie są rekomendowane działania mające na celu wzrost wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na działania B+R w województwie łódzkim oraz poprawę skuteczności wdrażania RPO WŁ 2014-2020 w przedmiotowym zakresie?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Wykonawca, w oparciu o dostępną wiedzę i dotychczasowe doświadczenia zaproponuje, właściwą z punktu widzenia celów badania metodykę i odpowiedni katalog metod/technik badawczych. Metodyka ewaluacji zastosowana przez Wykonawcę umożliwi udzielenie wyczerpujących odpowiedzi na postawione przez Zamawiającego pytania ewaluacyjne, jak również na pytania szczegółowe zaproponowane przez Wykonawcę. Wykonawca posłuży się szerokim zakresem metod/technik i narzędzi badawczych zarówno zbierania danych, jak i ich analizy.

Wykonawca jest zobowiązany do zapewnienia triangulacji (metodologicznej, źródeł informacji oraz analitycznej).

Wykonawca wykorzysta w badaniu przynajmniej poniższe metody/techniki badawcze:

1. **Analiza danych zastanych (desk research)**

W analizie desk research Wykonawca wykorzysta najbardziej aktualne wersje ww. dokumentów (wersje wcześniejsze mogą zostać wykorzystane, jeżeli będzie to niezbędne do przeprowadzenia analiz w ramach niniejszego badania).

2. **Badanie CAWI** z beneficjentami OP I i OP II RPO WŁ 2014-2020 w ramach Działania I.1 i Poddziałań: I.2.1, I.2.2, II.1.2. Zamawiający oczekuje że kwestionariusze zostaną dostosowane do specyfiki w/w Działania/Poddziałań oraz zrealizowania wywiadów/ankiet przynajmniej z 60% beneficjentów w ramach w/w Działania oraz Poddziałań.
3. **Badanie CATI** z nieskutecznymi wnioskodawcami w ramach OP I i OP II RPO WŁ 2014-2020. Zrealizowane na reprezentatywnej próbie nieskutecznych wnioskodawców (wnioskodawcy, którzy złożyli wniosek, a z różnych przyczyn nie podpisali umowy o dofinansowanie) w ramach OP I i OP II RPO WŁ 2014-2020, przy błędzie oszacowania nie większym niż 5% oraz przy poziomie ufności nie mniejszym niż 95%.

W ramach metod CAWI i CATI listy beneficjentów i nieskutecznych wnioskodawców będą sporządzone zgodnie ze stanem na dzień podpisania umowy z Wykonawcą przedmiotowego badania.

W szczególności metoda desk research powinna uwzględniać takie dokumenty jak:

- RPO WŁ 2014-2020;
- SZOOP;
- Umowa Partnerstwa;
- Kontrakt terytorialny dla województwa łódzkiego;
- Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020;
- Kryteria wyboru projektów**;**
- Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej;
- Wyniki ewaluacji systemu wyboru projektów RPO WŁ 2014-2020;
- Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Łódzkiego LORIS 2030;
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020;
- Ewaluacja B+R RPO WŁ 2007-2013;
- Raporty z badań ewaluacyjnych dotyczących sfery B+R realizowanych w innych województwach i na poziomie centralnym;
- Wnioski o dofinansowanie;
- Karty oceny merytorycznej.

Ponadto zadaniem Wykonawcy jest zaproponowanie dwóch dodatkowych metod/technik badawczych wraz z uzasadnieniem. Wykonawca jest zobligowany do skierowania jednej z dodatkowych metod/technik wykraczających poza wymienione powyżej minimum metodologiczne – znajdujące się w rozdziale VI SOPZ (jednej z dwóch ocenianych metod/technik) do potencjalnych wnioskodawców w konkursach realizowanych w ramach OP I RPO WŁ 2014-2020.

Zakres niezbędnych danych

- Szczegółowe dane dotyczące punktacji poszczególnych wniosków o dofinansowanie
- Dane monitoringowe
- Dane z wniosków o dofinansowanie
- Dane pozyskane od beneficjentów
- Dane dotyczące przedsiębiorstw sfery B+R (z regionu i kraju)
- Baza dotycząca Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

III kw. 2018 – I kw. 2019

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

150 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WŁ 2014-2020 we współpracy z komórkami i jednostkami odpowiadającymi za wdrażanie projektów wsparcia przedsiębiorstw.

2. Efekty wsparcia sfery B+R w ramach RPO WŁ 2014-2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa I: Badania, rozwój i komercjalizacja wiedzy **PI 1a** – Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy **Działanie I.1** Rozwój infrastruktury badań i innowacji **PI 1b** – Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, tworzenia sieci, pobudzania popytu, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu **Działanie I.2** Inwestycje przedsiębiorstw w badania i innowacje FUNDUSZ: EFRR	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post
Cel badania	
Celem badania jest oszacowanie i ocena efektów wsparcia kluczowych inwestycji w infrastrukturę B+R jednostek naukowych oraz wsparcia działalności B+R przedsiębiorstw.	
Uzasadnienie badania	
Ewaluacja odpowiada na wymagania Komisji Europejskiej dotyczące szacowania wpływu interwencji na poziomie poszczególnych osi priorytetowych. Przedmiotem planowanego badania będzie ocena wpływu podjętych działań m.in. na zmiany w wysokości nakładów na B+R, na ilość i jakość infrastruktury B+R, wzrost inwestycji w B+R przedsiębiorstw, wzrost wykorzystania wyników badań naukowych i prac rozwojowych w gospodarce, na rozwój współpracy i synergię między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego. Podstawę, w tym analizę logiki interwencji, stanowić będzie ewaluacja on-going *„Ocena trafności wsparcia sfery B+R w województwie łódzkim w ramach RPO WŁ 2014-2020”* zaplanowana do realizacji w okresie III kw. 2017 – I kw. 2018, w połączeniu z którą badanie pozwoli oszacować wielkość nakładów na B+R w relacji do PKB w regionie w wyniku wdrożenia interwencji. Wsparcie działalności badawczo-rozwojowej ma strategiczne znaczenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego i jako takie powinno być poddane szczególnie dokładnym analizom mającym na celu przeanalizowanie stopnia użyteczności i skuteczności tego rodzaju interwencji w przyszłości.	
Kryteria badania	
Użyteczność **Skuteczność** **Efektywność** **Trwałość**	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
Główne pytania ewaluacyjne: • Jakie były efekty wsparcia sfery B+R (planowane i nieplanowane)? • Czy przyjęta teoria zmiany, biorąc pod uwagę efekty wsparcia, okazała się słuszna? • W jakim stopniu wdrażane formy wsparcia okazały się skuteczne? • Jakie mechanizmy (konfiguracje czynników) zwiększały, a jakie zmniejszały użyteczność wsparcia?	

- Ocena efektywności finansowej interwencji. Które formy wsparcia są najbardziej efektywne?
- W jakim stopniu uzyskane efekty wsparcia są trwałe?
- Czy i jakie zmiany można rekomendować dla przyszłych działań mających na celu wsparcie sfery B+R?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

W badaniu wykorzystane zostaną zarówno analizy jakościowe, jak i ilościowe. Punkt wyjścia stanowić będzie analiza teorii interwencji wykonana w ramach przeprowadzonej w okresie III kw. 2017 - I kw. 2018 ewaluacji on-going *„Ocena trafności wsparcia sfery B+R w ramach RPO WŁ 2014-2020”,* która zostanie poddana weryfikacji na początku cyklu prac badawczych. W drugim etapie badania odtworzona teoria poddana zostanie testowaniu przy wykorzystaniu jak najszerszych metod i technik (badania kontrfaktyczne wykorzystujące m.in. PSM i DiD). Zakres planowanych analiz zostanie zweryfikowany na podstawie analizy desk research, której zadaniem będzie między innymi ustalenie zakresu dostępnych danych.

Zakres niezbędnych danych

- Dane monitoringowe
- Dane z wniosków o dofinansowanie
- Dane pozyskane od beneficjentów
- Dane dotyczące przedsiębiorstw sfery B+R (z regionu i kraju)
- Dane GUS, w tym zwłaszcza dane uzyskiwane z cyklicznych sprawozdań PNT – formularze zawierające:
  - Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R)
  - Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R) w szkołach wyższych
  - Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R) oraz o środkach asygnowanych na prace badawcze i rozwojowe w jednostkach rządowych i samorządowych
  - Sprawozdanie o innowacjach w przemyśle
  - Sprawozdanie o innowacjach w sektorze usług
  - Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej w dziedzinie nanotechnologii w jednostkach naukowych
  - Sprawozdanie o działalności w dziedzinie nanotechnologii w przedsiębiorstwach

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

II kw. 2022 – IV kw. 2022

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

100 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WŁ 2014-2020 we współpracy z komórkami i jednostkami odpowiadającymi za wdrażanie projektów wsparcia przedsiębiorstw.

3. Efekty wsparcia konkurencyjności, innowacyjności i internacjonalizacji MŚP w ramach RPO WŁ 2014-2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa I: Badania, rozwój i komercjalizacja wiedzy **PI 1a** – Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy **Działanie I.1** – Rozwój infrastruktury badań i innowacji **PI 1b** – Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, tworzenia sieci, pobudzania popytu, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu **Działanie I.2** – Inwestycje przedsiębiorstw w badania i innowacje **Poddziałanie I.2.1** – Infrastruktura B+R przedsiębiorstw **Poddziałanie I.2.2** – Projekty B+R przedsiębiorstw **Oś priorytetowa II:** Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka **PI 3a** – Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwienie gospodarczego wykorzystania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości. **Działanie II.1** – Otoczenie biznesu **Podziałanie II.1.2** – Profesjonalizacja usług biznesowych **PI 3b** – Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia **Działanie II.2** – Internacjonalizacja przedsiębiorstw **Poddziałanie II.2.1** – Modele biznesowe MŚP **Poddziałanie II.2.2** – Promocja gospodarcza regionu **Poddziałanie II.2.3** – Promocja gospodarcza regionu - miasto Łódź **PI 3c** – Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług **Działanie II.3** – Zwiększenie konkurencyjności MŚP **Poddziałanie II.3.1** – Innowacje w MŚP **Poddziałanie II.3.2** – Instrumenty finansowe dla MŚP **Oś priorytetowa X:** Adaptacyjność pracowników i przedsiębiorstw w regionie **PI 8v** – Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian **Działanie X.2** – Rozwój pracowników i przedsiębiorstw **Poddziałanie X.2.1** – Konkurencyjność przedsiębiorstw i ich pracowników FUNDUSZ: EFRR, EFS	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post

Cel badania
Celem badania jest ocena wpływu RPO WŁ 2014-2020 na poziom innowacyjności, konkurencyjności oraz internacjonalizacji MŚP w województwie łódzkim.
Uzasadnienie badania
Na podstawie danych z GUS (Działalność przedsiębiorstw niefinansowych w 2017 r., GUS, Warszawa 2018, str. 16) za rok 2017, MŚP w Polsce są zdecydowanie najliczniejszą grupą w strukturze wielkościowej przedsiębiorstw, stanowią 99,8% wszystkich przedsiębiorstw operujących na polskim rynku, zbliżone dane dotyczące struktury wielkościowej MŚP prezentuje region łódzki. W związku z tym MŚP mają kluczowe znaczenie zarówno dla gospodarki polskiej, jak i europejskiej, ponadto są główną siłą napędową wzrostu gospodarczego, innowacji, zatrudnienia i integracji społecznej w regionach, dlatego wymagają szczególnej uwagi. Tematyka badania ewaluacyjnego związana jest z jednym z ważniejszych obszarów interwencji EFRR i EFS m.in. ze względu na znaczną wysokość wsparcia z UE, która dla Osi Priorytetowej I i II wynosi odpowiednio 123,2 mln Euro i 318,0 mln Euro zgodnie z najnowszą wersją RPO WŁ 2014-2020 (wersja 6.0 z dn. 18.08.2020 r). Ewaluacja ex post umożliwi analizę efektów wsparcia dla interwencji zrealizowanych w ramach I, II i X Osi Priorytetowej RPO WŁ 2014-2020 dotyczących konkurencyjności, innowacyjności i internacjonalizacji MŚP. Wyniki badania będą stanowiły punkt odniesienia dla kolejnych badań dotyczących MŚP, jak również będą użyteczne z punktu widzenia projektowania wsparcia dla nich w przyszłości.
Kryteria badania
Skuteczność **Efektywność** **Użyteczność** **Trwałość**
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe
Główne pytania ewaluacyjne: • Czy projekty przyjęte do realizacji w ramach RPO WŁ 2014-2020 przyczyniły się do zwiększenia potencjału, konkurencyjności, internacjonalizacji MŚP z województwa łódzkiego? Jeśli tak, to w jakim stopniu? • Jakie są efekty wsparcia MŚP w ramach poszczególnych działań / poddziałań SZOOP? • Czy udzielone wsparcie umożliwiło osiągnięcie postawionych celów, w tym wybranych wskaźników, na poziomie RPO WŁ 2014-2020 i wskaźników rezultatu długoterminowego EFS określonych w *Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020*? Jeśli tak, to w jakim stopniu? • W jakim stopniu innowacyjność wpływa na poprawę jakości oferowanych przez MŚP usług i produktów? • Czy system wyboru projektów premiował projekty MŚP, a szczególnie projekty związane z tworzeniem (inkubacją) nowych innowacyjnych firm, realizowanych w miastach powiatowych tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na obszarach wiejskich o słabej dostępności do usług publicznych wskazanych w SRWŁ 2020? • Czy, a jeśli tak to w jakim stopniu udzielone wsparcie przyczyniło się do poprawy poziomu innowacyjności przedsiębiorstw z regionu? • Jakie czynniki wpływały na skuteczność wsparcia przedsiębiorstw, a jakie je ograniczały (ze szczególnym uwzględnieniem TIK w ramach Poddziałania II.3.1 oraz II.3.2)? • Jak wsparcie z EFS w ramach Poddziałania X.2.1 SZOOP wpłynęło na poprawę sytuacji pracowników i przedsiębiorstw w regionie? • Czy, a jeśli tak to jakiego rodzaju bariery zidentyfikowano w związku z wdrażaniem projektów? • W jaki sposób udzielone wsparcie w ramach RPO WŁ 2014-2020 wpłynęło na zwiększenie wydatków MŚP na działalność badawczo-rozwojową po zakończeniu realizacji projektów? Czy uzyskana pomoc pobudziła kolejne inwestycje w zakresie B+R?

- W jakim stopniu prowadzona działalność B+R przez MŚP wpłynęła na ich konkurencyjność, innowacyjność i internacjonalizację?
- W jakim stopniu działalność prowadzona przez IOB wpłynęła na konkurencyjność, innowacyjność i internacjonalizację MŚP?
- Czy utworzono / zlikwidowano miejsca pracy w MŚP w regionie łódzkim w związku z realizacją projektów? Jakiego rodzaju miejsca pracy zostały utworzone / zlikwidowane?
- Które kategorie podmiotów gospodarczych (biorąc pod uwagę takie cechy jak wielkość, poziom innowacyjności, branża, skala działania i inne) skorzystały w największym stopniu z otrzymanego wsparcia i dlaczego właśnie te?
- Jakie są rekomendowane działania mające na celu rozwój konkurencyjności, innowacyjności i internacjonalizacji MŚP w województwie łódzkim?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Badanie zostanie oparte na schemacie kontrfaktycznym wspomaganym podejściem opartym na teorii. Punktem wyjścia będzie odtworzenie logiki interwencji opartej, co najmniej o analizę następujących dokumentów:

- Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 – Umowa Partnerstwa,
- RPO WŁ 2014-2020,
- Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych RPO WŁ 2014-2020,
- Badania i ekspertyzy w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw oraz w obszarze B+R w województwie łódzkim,
- Raporty z badania: Ocena trafności wsparcia sfery B+R w województwie łódzkim w perspektywie 2014-2020,
- Raporty z badania: Ocena wpływu środków unijnych na rozwój sektora B+R,
- Przewodnik „Wdrażanie programu *Small Business Act* na szczeblu regionalnym”,
- „Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Łódzkiego LORIS 2030”,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności”,
- Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”,
- „Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020”,
- „Strategia Rozwoju Kraju 2020”,
- „Strategia Europa 2020”,
- „Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)”,
- Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020,
- Linia demarkacyjna pomiędzy programami krajowymi i regionalnymi w perspektywie 2014-2020.

Schemat kontrfaktyczny służyć będzie analizie i praktycznej weryfikacji logiki ewaluowanych interwencji.

W ramach badania zostanie przeprowadzone oszacowanie efektu netto poszczególnych priorytetów inwestycyjnych. Służyć temu będzie porównanie sytuacji beneficjentów z dopasowaną grupą kontrolną – przedsiębiorstwami, które nie otrzymały wsparcia (podmioty nie ubiegające się o wsparcie oraz nieskuteczni wnioskodawcy). Przeprowadzone zostaną analizy w podgrupach wyróżnionych ze względu na typ wsparcia oraz specyfikę wsparcia. Zostanie podjęta próba analizy efektów w ramach inteligentnych specjalizacji (tam, gdzie pozwoli na to wielkość analizowanych populacji).

Oszacowanie efektów będzie przeprowadzone z wykorzystaniem możliwie różnorodnego wachlarza technik, warunkowanego przede wszystkim dostępnością danych. Wśród planowanych do wykorzystania technik znajdują się: technika *propensity score matching* (PSM), metoda podwójnej różnicy *(difference in differences – DiD), metoda nieciągłości w równaniu regresji (regression discontinuity design – RDD)* oraz metoda zmiennych instrumentalnych (*instrumental variables – IV*). Ostateczny wybór metod / technik analitycznych będzie zależał od dostępnych informacji i danych o realizacji interwencji. Nie jest konieczne zastosowanie wszystkich wskazanych technik łącznie.

Pomiar efektów netto zostanie przeprowadzony przy współpracy MR oraz GUS – odpowiednie dane zostaną przekazane do regionu, w celu dalszej analizy z wykorzystaniem podejścia opartego na teorii. Rolą GUS będzie dokonanie oszacowań wybranych wskaźników ekonomicznych przedsiębiorstw na podstawie sprawozdań rocznych przedsiębiorstw. Analizowane wskaźniki obejmą wymiary innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw, wpływ wsparcia na zatrudnienie, współpracę w zakresie działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej oraz internacjonalizację. Analizy będą prowadzone na danych jednostkowych, natomiast do regionu przekazane zostaną wartości średnie wskaźników odpowiadających szacowanym efektom – zgodnie z wymogami tajemnicy statystycznej.

Dodatkowo, przeprowadzone zostanie badanie ilościowe beneficjentów, umożliwiające zebranie danych, których nie będzie można uzyskać z danych GUS-u, w tym oszacowanie wpływu interwencji na współpracę w zakresie działalności B+R+I. W ostatnim przypadku badanie powinno podjąć próbę analizy (w zakresie współpracy) jednostek korzystających ze wsparcia na B+R+I lub też będących odbiorcami tego wsparcia. Analiza powinna w tym względzie w szczególności pogłębić wątek współpracy sektora nauki i przedsiębiorstw.

Ponadto w ramach ewaluacji przeprowadzona zostanie analiza kontrybucji (wpływ efektów na poziomie beneficjentów na rozwój regionu).

Zakres niezbędnych danych

- Dane monitoringowe
- Dane z wniosków o dofinansowanie
- Dane pozyskane od beneficjentów
- Sprawozdania z realizacji RPO WŁ 2014-2020
- Dane GUS
- Dane statystyczne dostępne w ramach m.in. baz BDL, BAEL, STRATEG, Moja polis, etc.
- Dane pozyskane od osób odpowiedzialnych za wdrażanie RPO WŁ 2014-2020

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

II kw. 2022 – IV kw. 2022

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

200 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WŁ 2014-2020 we współpracy z Departamentem Europejskiego Funduszu Społecznego, Departamentem Promocji w UMWŁ, a także z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Łodzi, Centrum Obsługi Przedsiębiorcy, MR i GUS.

4. Wsparcie terenów inwestycyjnych w województwie łódzkim - warunki powodzenia inwestycji i optymalizacja systemu wdrażania Poddziałania II.1.1 Tereny inwestycyjne RPO WŁ 2014-2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa II: Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka **PI 3a** – Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości **Działanie II.1** - Otoczenie biznesu **Poddziałanie II.1.1** – Tereny inwestycyjne FUNDUSZ: EFRR	
Typ badania (wpływu, procesowe)	procesowa
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	on-going
Cel badania	
Identyfikacja czynników mających wpływ na skuteczność interwencji (czynniki ryzyka) i sposobów przeciwdziałania ryzykom realizacji inwestycji w ramach PI 3a.	
Uzasadnienie badania	

W ramach Poddziałania II.1.1 Tereny inwestycyjne realizowane są przedsięwzięcia prowadzące do kompleksowego uporządkowania i przygotowania terenów inwestycyjnych, na których ma być prowadzona wyłącznie działalność MŚP, pod warunkiem zobowiązania się beneficjenta do zastosowania i monitorowania wskaźników w zakresie:

- Liczby inwestycji MŚP zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych,
- Stopnia wykorzystania uzbrojonych terenów inwestycyjnych,
- Liczby miejsc pracy utworzonych przez MŚP w inwestycjach zlokalizowanych na uzbrojonych terenach kobiety/mężczyźni
- Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych

oraz przy spełnieniu pozostałych wymogów wskazanych w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych RPO WŁ 2014-2020.

W oparciu o dotychczasowe doświadczenia z wdrażania w ramach RPO WŁ 2014-2020 Poddziałania II.1.1 Tereny inwestycyjne, zidentyfikowano zagrożenia związane z niską podażą wniosków o dofinansowanie, co może wpływać na możliwość osiągnięcia założonych rezultatów interwencji. Z punktu widzenia realizacji interwencji kluczowe jest skoordynowanie dwóch procesów – 1) przygotowywania terenów inwestycyjnych oraz 2) pozyskiwania inwestorów, którzy skorzystają z tych terenów. Biorąc pod uwagę możliwość wsparcia inwestycji pod warunkiem nie powielania dostępnej infrastruktury kluczowe jest odpowiednie zaprojektowanie systemu koordynacji realizacji poddziałania. Realizacja projektów dotyczących kompleksowego przygotowania terenu inwestycyjnego, uwarunkowana jest zapewnieniem właściwego dostępu do terenów inwestycyjnych finansowanego ze środków własnych beneficjenta lub w ramach projektu komplementarnego ze środków EFSI w ramach CT4, CT7 lub CT9.

Przedmiotowe badanie realizowane będzie jako ewaluacja procesowa on-going.

Badanie pozwoli określić propozycje rozwiązań problemów związanych z wdrażaniem, a z drugiej zoptymalizować sposób podejmowania decyzji przez IZ o wyborze terenów, które będą objęte wsparciem. Badanie pozwoli także zbadać potencjał w województwie łódzkim do realizacji projektów z zakresu wspierania terenów inwestycyjnych. Wyniki badania będą miały bezpośrednie przełożenie na system wdrażania oraz przyczynią się do poprawy absorpcji środków UE w Poddziałaniu II.1.1 RPO WŁ 2014-2020.

Służyć temu będzie analiza wyników badań przeprowadzonych na JST a także dotyczących m. in. procesów inwestycyjnych przedsiębiorstw (identyfikacja czynników wpływających na decyzje o inwestowaniu na danym terenie), analiza podobnych przedsięwzięć w innych regionach, identyfikacja najlepszych praktyk oraz sposobów rozwiązywania problemów, jakie wystąpiły na etapie realizacji podobnych inwestycji.

Kryteria badania

Trafność

Skuteczność

Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe

Główne pytania ewaluacyjne:

- Jakie są przyczyny małej liczby składanych wniosków o dofinansowanie w dotychczas ogłoszonych naborach w ramach Poddziałania II.1.1 RPO WŁ 2014-2020?
- Jak kształtuje się zapotrzebowanie wśród JST, związków i stowarzyszeń JST na realizację projektów związanych z terenami inwestycyjnymi?
- Czy kryteria wyboru projektów dla Poddziałania II.1.1 RPO WŁ 2014-2020 są zrozumiałe, spójne, trafne, skuteczne, a także prawidłowo określone dla potencjalnych i faktycznych wnioskodawców?
- Jakie jest ryzyko, że dotychczasowe zainteresowanie konkursami uniemożliwi lub utrudni osiągnięcie postawionych celów, w tym zakładanych wartości wskaźników, na poziomie określonym w RPO WŁ 2014-2020?
- Czy system wyboru projektów prowadzi do wyboru przedsięwzięć o zakładanych cechach, w tym w szczególności czy wybór terenów przeznaczonych do wsparcia (zwłaszcza z uwzględnieniem preferencji dla projektów realizowanych na nieużytkach, terenach zlokalizowanych w pobliżu inwestycji transportowych, terenach zdegradowanych, wymagających rewitalizacji) skutkuje tworzeniem terenów inwestycyjnych cieszących się zainteresowaniem ze strony MŚP?
- Co warunkuje skuteczną realizację inwestycji związanych z terenami inwestycyjnymi?
- Co warunkuje skuteczny proces pozyskiwania inwestorów na tereny inwestycyjne?
- Jaką rolę odgrywają/mogą odgrywać IOB w procesie pozyskiwania inwestorów/rozwoju terenów inwestycyjnych w województwie łódzkim?
- Czy system wyboru projektów premiuje przedsięwzięcia związane z przygotowaniem terenów inwestycyjnych na obszarach wskazanych w SRWŁ 2020 jako Obszary Strategicznej Interwencji, wynikające z polityki rozwoju województwa – rejony będące w strefie bezpośredniego oddziaływania sieci TEN-T? Jeśli nie, to jakie są tego powody?
- Jakie są rekomendowane przez Wykonawcę działania zmierzające do zwiększenia trafności i skuteczności realizowanych działań w ramach PI 3a?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Wykonawca, w oparciu o dostępną wiedzę i dotychczasowe doświadczenia, zaproponuje właściwą z punktu widzenia celów badania metodykę i odpowiedni katalog metod/technik badawczych. Metodyka ewaluacji zastosowana przez Wykonawcę umożliwi udzielenie wyczerpujących odpowiedzi na postawione przez Zamawiającego główne pytania ewaluacyjne, jak również na pytania szczegółowe zaproponowane przez Wykonawcę. Wykonawca posłuży się szerokim zakresem metod/technik i narzędzi badawczych zarówno zbierania danych, jak i ich analizy.

Ponadto zadaniem Wykonawcy będzie zebranie i przedstawienie w raporcie końcowym informacji na temat poziomu osiągnięcia zakładanych w RPO WŁ 2014-2020 wartości wskaźników oraz określenie i opisanie potencjału w województwie łódzkim do realizacji projektów z zakresu wspierania terenów inwestycyjnych.

W badaniu wykorzystane będą m. in. poniższe metody/techniki badawcze:

1. **Analiza danych zastanych (desk research)**,

2. **Badanie CAWI** ze wszystkimi jednostkami samorządu terytorialnego oraz związkami, stowarzyszeniami JST z obszaru województwa łódzkiego,

3. **Pogłębione wywiady indywidualne (IDI) z przedstawicielami:**
   - Regionalnego Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera w Departamencie ds. Przedsiębiorczości (1 wywiad);
   - Biura Handlu Zagranicznego Województwa Łódzkiego w Departamencie ds. Przedsiębiorczości (1 wywiad);
   - Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (1 wywiad);
   - Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. (1 wywiad);
   - Łódzka Izba Przemysłowo - Handlowa w Łodzi (1 wywiad);
   - Centrum Obsługi Przedsiębiorcy (1 wywiad);

4. **Studium przypadku (case study)**
   „Przypadkiem" będzie wsparcie udzielane w ramach wybranego Regionalnego Programu Operacyjnego (z wyjątkiem RPO WŁ) dotyczące tematyki związanej z terenami inwestycyjnymi, który najlepiej obrazuje badaną problematykę.

Dodatkowo potencjalny wykonawca będzie zobligowany do zaproponowania na etapie składania ofert metody/techniki badawczej skierowanej do firm z sektora MŚP, które zlokalizowały swoją działalność w województwie łódzkim.

Zakres niezbędnych danych

- Szczegółowe dane dotyczące punktacji poszczególnych wniosków o dofinansowanie
- Karty oceny merytorycznej
- Dane monitoringowe
- Dane z wniosków o dofinansowanie
- Dane pozyskane od beneficjentów
- Dane pozyskane od instytucji powiązanych (np. urzędów gmin, starostw powiatowych)
- Dane z ewaluacji przeprowadzonych w innych regionach
- Umowa Partnerstwa

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

III kw. 2018 – IV kw. 2018

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

150 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WŁ 2014-2020 we współpracy z podmiotami odpowiadającymi za wdrażanie projektów wsparcia przedsiębiorstw.

5. Ocena wpływu inwestycji transportowych finansowanych w ramach RPO WŁ 2014-2020 na sytuację społeczno-gospodarczą województwa łódzkiego

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa III: Transport **PI 7b** – Zwiększenie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi **Działanie III.2** – Drogi **Poddziałanie III.2.1** – Drogi wojewódzkie **Poddziałanie III.2.2** – Drogi lokalne **PI 7c** – Rozwój i usprawnienie przyjaznych środowisku (w tym o obniżonej emisji hałasu) i niskoemisyjnych systemów transportu, w tym śródlądowych dróg wodnych i transportu morskiego, portów, połączeń multimodalnych oraz infrastruktury portów lotniczych, w celu promowania zrównoważonej mobilności regionalnej i lokalnej **Działanie III.3** - Transport multimodalny **PI 7d** – Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu **Działanie III.4** - Transport kolejowy FUNDUSZ: EFRR	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post
Cel badania	
Ocena wpływu inwestycji transportowych na sytuację społeczno-gospodarczą województwa łódzkiego.	
Uzasadnienie badania	
Celem ewaluacji jest pozyskanie informacji, które pozwolą na podniesienie jakości programowania i wdrażania w perspektywie finansowej 2021+ w obszarze inwestycji transportowych. Ponadto celem przedmiotowego badania jest także ocena efektów interwencji dokonanych w ramach III osi priorytetowej RPO WŁ 2014-2020. Aby proces ten był możliwy, konieczna jest wiedza na temat skuteczności prowadzonych interwencji oraz czynników, które warunkują ową skuteczność. Wreszcie niezwykle istotne jest określenie obszarów, których wsparcie w najwyższym stopniu przyczynia się do realizacji celów założonych w Programie. Sprawny, efektywny i bezpieczny system transportu, zapewniający połączenia komunikacyjne poprawiające dostępność transportową regionu jest niezbędny do dynamicznego rozwoju społeczno-gospodarczego województwa łódzkiego. Dobrze rozwinięta sieć transportowa w połączeniu ze sprawnie zorganizowanym systemem obsługi ładunków, który uwarunkowany jest standardem terminali przeładunkowych oraz centrów logistycznych przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności transportu multimodalnego w systemie transportowym województwa łódzkiego, co przełoży się na zwiększenie ilości towarów przyjmowanych, rozdzielanych i wydawanych w obiektach obsługi logistycznej, a docelowo wpłynie na rozwój społeczno-gospodarczy regionu.	
Kryteria badania	
Skuteczność **Efektywność** **Użyteczność**	

Trwałość

Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe

Główne pytania ewaluacyjne:

- Czy wybrane cele i formy wsparcia w zakresie budowy, przebudowy i modernizacji infrastruktury drogowej, podejmowane z poziomu regionalnego, koncentrujące się na zapewnieniu połączenia regionalnej sieci transportowej z siecią dróg krajowych i TEN-T przyczyniły się do stworzenia spójnego systemu drogowego w wymiarze regionalnym, krajowym oraz europejskim?
- Czy system wyboru projektów umożliwiał wybór przedsięwzięć o zakładanych cechach, w tym w szczególności wpłynął na poprawę stanu oraz powiązania regionalnej sieci dróg województwa łódzkiego z siecią dróg krajowych, TEN-T, jak i poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego w województwie łódzkim?
- Czy udzielone wsparcie wpłynęło na wzrost aktywności terminali przeładunkowych oraz centrów logistycznych w regionie?
- Czy wsparcie udzielone na rozwój terminali przeładunkowych uzupełniło strategiczny układ drogowy województwa, co wpłynęło na zwiększenie dostępności regionu i sprzyja działalności logistycznej, a także rozwojowi działalności gospodarczej regionu?
- Czy udzielone wsparcie dotyczące modernizacji, rewitalizacji, a w uzasadnionych przypadkach również budowy sieci kolejowej i infrastruktury kolejowej o znaczeniu regionalnym, jak również realizacja przedsięwzięć z zakresu zakupu taboru kolejowego lub inwestycje podnoszące jego standard przyczyniły się do poprawy stanu technicznego infrastruktury kolejowej, podniesienia jakości usług, oraz poprawy bezpieczeństwa i komfortu podróżowania i czy w efekcie wpłynęło to na poprawę dostępności transportowej województwa w ruchu kolejowym?
- Czy w wyniku przedsięwzięć finansowanych w zakresie transportu kolejowego zwiększyła się konkurencyjność transportu kolejowego i nastąpił wzrost wykorzystania transportu kolejowego względem transportu indywidualnego?
- Czy wybrane formy wsparcia w zakresie III Osi priorytetowej RPO WŁ 2014-2020 umożliwiły osiągnięcie postawionych celów RPO WŁ 2014-2020?
- Czy nakłady poczynione na inwestycje transportowe ze środków RPO WŁ 2014-2020 wpłynęły na rozwój społeczno-gospodarczy województwa łódzkiego?
- Jakie są rekomendowane działania mające na celu wzrost wpływu środków angażowanych w przedmiotowym zakresie na zakładane cele w perspektywie finansowej 2021+?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

W badaniu wykorzystane zostaną zarówno jakościowe jak i ilościowe techniki gromadzenia i analizy danych. Punktem wyjścia będzie analiza danych zastanych (analiza desk research) w wyniku której, odtworzona zostanie zarówno logika interwencji, jak i stan infrastruktury transportowej istniejącej przed rozpoczęciem inwestycji współfinansowanych ze środków RPO WŁ 2014-2020. Zebrane dane pozwolą na porównanie stanu infrastruktury oraz ocenę realizacji celów zmierzających do stworzenia spójnego systemu drogowego w wymiarze regionalnym, krajowym oraz europejskim.

W szczególności analiza logiki interwencji powinna uwzględniać takie dokumenty jak:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020;
- Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 wraz z załącznikiem dotyczącym zasad kwalifikowalności wydatków;
- Umowa Partnerstwa;
- Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020;
- Kryteria wyboru projektów;

- Ewaluacja ex ante Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020;
- Wyniki ewaluacji systemu wyboru projektów ze szczególnym uwzględnieniem kryteriów wyboru projektów;
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020;
- Program Budowy Dróg Krajowych 2011-2015;
- Kontrakt Terytorialny;
- Regionalny Plan Transportowy Województwa Łódzkiego spełniający kryteria warunku ex ante dla celu tematycznego 7 do RPO WŁ na lata 2014-2020;
- Prognoza oddziaływania na środowisko Regionalnego Planu Transportowego Województwa Łódzkiego spełniającego kryteria warunku ex ante dla celu tematycznego 7 do RPO WŁ na lata 2014-2020.

Kolejnym etapem będą badania zarówno ilościowe, jak i jakościowe uwzględniające aspekty wyborów i zachowań mieszkańców w dziedzinie mobilności lokalnej (w tym wyniki badania GUS na temat zachowań komunikacyjnych pasażerów), dostępność potencjałową i transportową regionu, analizy dotyczące transportu kolejowego, drogowego oraz branży logistycznej w odniesieniu do sytuacji społeczno-gospodarczej województwa.

Badanie dostępności przeprowadzone zostanie w oparciu o metodologię wskaźnika Międzygałęziowej Dostępności Transportowej i analizę danych pozyskanych przez MR w ramach jego monitorowania. W przypadku braku potrzebnych danych dotyczących województwa łódzkiego przeprowadzone zostaną dodatkowe pomiary.

Analizy dotyczące sytuacji branży logistycznej oparte zostaną o badanie ilościowe przeprowadzone wśród przedsiębiorców i uzupełnione o indywidualne wywiady pogłębione (IDI) jak również o analizy przeprowadzone w oparciu o dane zastane.

Analiza wspartych projektów przeprowadzona zostanie zarówno w oparciu o dane zastane jak i dane pierwotne uzyskane w wyniku przeprowadzenia badania ilościowego (np. CAPI, CATI) oraz jakościowego (Wywiady z beneficjentami, przedstawicielami IZ RPO WŁ 2014-2020). Badanie zostanie wsparte ponadto analizą wybranych przypadków (studia przypadków) oraz oceną ekspercką.

Zakres niezbędnych danych

- Szczegółowe dane dotyczące punktacji poszczególnych wniosków o dofinansowanie
- Dane monitoringowe
- Dane z wniosków o dofinansowanie
- Dane pozyskane od beneficjentów
- Dane z GUS
- Dane na temat PKB
- Dane z Regionalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad
- Dane z Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego w Łodzi

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

I kw. 2022 – IV kw. 2022

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

300 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WŁ 2014-2020 we współpracy z komórkami odpowiadającymi za wdrażanie projektów wsparcia w ramach RPO WŁ 2014-2020.

6. Ocena wpływu inwestycji podejmowanych w ramach III i IV osi priorytetowej RPO WŁ 2014-2020 na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, wzrost udziału energii z OZE, wzrost efektywności energetycznej oraz poprawę jakości powietrza w województwie łódzkim

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa III: Transport **PI 4e** – Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące dla klimatu **Działanie III.1** - Niskoemisyjny transport miejski **Poddziałanie III.1.1** – Niskoemisyjny transport miejski - ZIT **Poddziałanie III.1.2** – Niskoemisyjny transport miejski **Poddziałanie III.1.3** – Niskoemisyjny transport miejski - miasto Łódź **Oś priorytetowa IV:** Gospodarka niskoemisyjna **PI 4a –** Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych **Działanie IV.1** - Odnawialne źródła energii **Poddziałanie IV.1.1** - Odnawialne źródła energii - ZIT **Poddziałanie IV.1.2** - Odnawialne źródła energii **PI 4c** – Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym **Działanie IV.2** - Termomodernizacja budynków **Poddziałanie IV.2.1** - Termomodernizacja budynków - ZIT **Poddziałanie IV.2.2** - Termomodernizacja budynków **Poddziałanie IV.2.3** - Termomodernizacja budynków w oparciu o zastosowanie instrumentów finansowych **Poddziałanie IV.2.4** - Termomodernizacja budynków - miasto Łódź **PI 4e** – Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące dla klimatu **Działanie IV.3** - Ochrona powietrza **Poddziałanie IV.3.1** - Ochrona powietrza - ZIT **Poddziałanie IV.3.2** - Ochrona powietrza **Poddziałanie IV.3.3** - Ochrona powietrza - miasto Łódź FUNDUSZ: EFRR	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post
Cel badania	

Ocena wpływu inwestycji podejmowanych w ramach III i IV osi priorytetowej RPO WŁ 2014-2020 na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, wzrost udziału energii z OZE, wzrost efektywności energetycznej, poprawę jakości powietrza, a także bezpieczeństwa energetycznego województwa łódzkiego.

Uzasadnienie badania

Celem ewaluacji jest pozyskanie informacji, które pozwolą na podniesienie jakości programowania i wdrażania w perspektywie finansowej 2021+ w obszarze ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, wzrostu udziału energii z OZE, wzrostu efektywności energetycznej oraz poprawy jakości powietrza. Ponadto celem przedmiotowego badania jest także ocena efektów interwencji dokonanych w ramach III i IV osi priorytetowej RPO WŁ 2014-2020 w badanym obszarze.

Planowane badanie dotyczy obszaru strategicznego jakim jest gospodarka niskoemisyjna. Pozwoli ocenić wpływ inwestycji wspieranych w ramach III i IV osi priorytetowej RPO WŁ 2014-2020 na realizację celów określonych w Strategii Europa 2020: ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, wzrost udziału energii z OZE i wzrost efektywności energetycznej.

Przedsięwzięcia objęte wsparciem w ramach osi priorytetowej IV w perspektywie finansowej 2014-2020 przyczynią się do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego województwa łódzkiego. Ponadto celem inwestycji finansowanych w tym obszarze jest poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznymi w sektorze budownictwa mieszkaniowego, jak również poprawa jakości powietrza.

Inwestycje przewidziane do dofinansowania w ramach Działania III.1 SZOOP mają na celu przyczyniać się do osiągnięcia niskoemisyjnej i zrównoważonej mobilności w miastach.

Kryteria badania

Skuteczność

Efektywność

Użyteczność

Trwałość

Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe

Główne pytania ewaluacyjne:

- Czy i jeśli tak, to jaki nastąpił wzrost udziału energii z OZE w produkcji energii ogółem dzięki inwestycjom realizowanym w ramach IV osi RPO WŁ 2014-2020?
- Które z inwestycji są najbardziej efektywne w tym zakresie? Jakie czynniki mają na to wpływ?
- Które inwestycje pozwalają na osiągnięcie efektu synergii w zakresie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i pyłów?
- Z jakimi innymi działaniami (inne osie RPO WŁ 2014-2020) oraz innymi Programami, w tym finansowanymi ze środków krajowych występuje komplementarność?
- Czy wybrane przedsięwzięcia objęte wsparciem w ramach przedmiotowego obszaru (ze szczególnym uwzględnieniem OZE) przyczyniają się do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego województwa łódzkiego?
- Czy wybrane przedsięwzięcia objęte wsparciem w ramach przedmiotowego obszaru przyczyniają się do poprawy efektywności energetycznej w sektorze publicznym i w sektorze budownictwa mieszkaniowego?
- Czy inwestycje związane z modernizacją źródeł ciepła, rozbudową zaopatrzenia w ciepło, oświetleniem publicznym z wykorzystaniem urządzeń energooszczędnych oraz w zakresie budownictwa o znacznie podwyższonych parametrach energetycznych skutkują polepszeniem jakości powietrza?
- Czy projekty uzyskujące dofinansowanie w ramach działania III.1 SZOOP przyczyniają się do osiągnięcia niskoemisyjnej i zrównoważonej mobilności w miastach?
- Jakie są rekomendowane działania mające na celu wzrost wpływu środków angażowanych w ramach III i IV osi priorytetowej RPO WŁ 2014-2020 na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz pyłów w regionie?

- Jakie są rekomendowane działania mające na celu wzrost wpływu środków angażowanych w ramach III i IV osi priorytetowej RPO WŁ 2014-2020 na wzrost efektywności energetycznej w regionie ?
- Jakie są rekomendowane działania mające na celu wzrost wpływu środków angażowanych w ramach III i IV osi priorytetowej RPO WŁ 2014-2020 na poprawę jakości powietrza w regionie?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Ze względu na obszerny i zróżnicowany zakres badania niezbędne będzie zastosowanie podejścia mieszanego. Badanie zostanie podzielone na bloki tematyczne i etapy tak, aby prace nad ewaluacją uzupełniały się i w końcowym etapie dały możliwie pełną i jednocześnie skondensowaną odpowiedź na postawione pytania badawcze.

W pierwszym etapie konieczne będzie odtworzenie logiki interwencji w celu zidentyfikowania poszczególnych działań, podziału środków, kryteriów wyboru projektów etc. w podziale na poszczególne cele (OZE, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, efektywność energetyczna, jakość powietrza) i określenie ich wpływu na realizację zakładanych celów.

W szczególności logika interwencji powinna uwzględniać takie dokumenty jak:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020;
- Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 wraz z załącznikiem dotyczącym zasad kwalifikowalności wydatków;
- Umowa Partnerstwa;
- Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020;
- Kryteria wyboru projektów;
- Wyniki ewaluacji systemu wyboru projektów ze szczególnym uwzględnieniem kryteriów wyboru projektów;
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020;
- Strategia Europa 2020;
- Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej;
- Programy Ochrony Powietrza i Plany Działań Krótkoterminowych dla stref województwa łódzkiego;

Ilościowa ocena wpływu poszczególnych projektów w poszczególnych typach (tzw. podejście bottom-up) zostanie oparta w dużej mierze na wskaźnikach i danych monitoringowych (m.in. wielkość emisji, zużyta energia pierwotna, udział energii z OZE), umożliwi to w pierwszym etapie porównanie efektywności kosztowej różnych projektów w różnych sektorach.

Analiza bezpieczeństwa energetycznego wymagać będzie podejścia ilościowego zmierzającego do wyliczenia wskaźników na podstawie danych z GUS, URE oraz danych monitoringowych zarówno na wejściu jak i na wyjściu.

Efektywność energetyczna w wyodrębnionych sektorach (budownictwie oraz sektorze publicznym) oszacowana zostanie w oparciu o uproszczony schemat kontrfaktyczny wymagający badania w oparciu o grupę kontrolną składającą się z nieskutecznych wnioskodawców. Takie podejście pozwoli na oszacowanie tzw. efektu jałowej straty (ile projektów zostałoby zrealizowanych bez wsparcia z RPO WŁ 2014-2020).

Opcjonalnie badanie może zostać rozszerzone o oszacowanie efektów interwencji zmierzających do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i przeprowadzone zostanie w oparciu o model ekonometryczny zawierający dane wejściowe na temat emisji i projektu oraz dane wyjściowe, co pozwoli na obliczenie efektu. Ze względu na koncentrację pewnych działań na obszarach miejskich (transport publiczny, efektywność energetyczna w sektorze publicznym i budownictwie)

w ramach ewaluacji zostanie wyodrębniony wpływ inwestycji na poziom emisji (podejście bottom-up) w aglomeracji łódzkiej i ośrodkach subregionalnych.

Niskoemisyjna i zrównoważona mobilność w miastach zostanie oszacowana na podstawie danych monitoringowych oraz na podstawie badań ilościowych mających na celu oszacowanie wpływu realizacji projektów na zwiększenie mobilności w miastach i na wzrost wykorzystania transportu zbiorowego i niezmotoryzowanego.

Zakres niezbędnych danych

- Szczegółowe dane dotyczące punktacji poszczególnych wniosków o dofinansowanie
- Dane monitoringowe
- Dane z wniosków o dofinansowanie
- Dane pozyskane od beneficjentów
- Dane z URE
- Dane z GUS
- Dane z monitoringu środowiskowego
- Eksperci w zakresie emisji gazów cieplarnianych
- Eksperci w zakresie emisji pyłów
- Eksperci w zakresie rozwoju regionalnego

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

I kw. 2022 – IV kw. 2022

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

300 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WŁ 2014-2020 we współpracy z komórkami odpowiadającymi za wdrażanie projektów wsparcia w ramach RPO WŁ 2014-2020.

7. Ocena efektów wsparcia przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska w ramach RPO WŁ 2014-2020, w kontekście zasady zrównoważonego rozwoju

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa V: Ochrona środowiska **PI 5.b** – Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami **Działanie V.1** – Gospodarka wodna i przeciwdziałanie zagrożeniom **Poddziałanie V.1.1** – Gospodarka wodna i zarządzanie ryzykiem **Poddziałanie V.1.2** – Rozwój Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego **PI 6.a** – Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie **Działanie V.2** – Gospodarka odpadami **PI 6.b** – Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie **Działanie V.3** – Gospodarka wodno-kanalizacyjna **Poddziałanie V.3.1** – Gospodarka wodno-kanalizacyjna - ZIT **Poddziałanie V.3.2** – Gospodarka wodno-kanalizacyjna **PI 6.d** – Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000" i zieloną infrastrukturę **Działanie V.4** – Ochrona przyrody **Poddziałanie V.4.1** – Ochrona przyrody **Poddziałanie V.4.2** – Przeciwdziałanie degradacji środowiska FUNDUSZ: EFRR	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post
Cel badania	
Celem badania jest weryfikacja skuteczności i efektywności interwencji podjętych w obszarze ochrony środowiska w ramach RPO WŁ 2014-2020 w kontekście trzech filarów zrównoważonego rozwoju: społecznego, gospodarczego i środowiskowego	
Uzasadnienie badania	
Konstytucyjna zasada zrównoważonego rozwoju jest jednym z warunków niezbędnych do zwiększenia konkurencyjności gospodarki. Działania w zakresie ochrony środowiska współfinansowane w ramach RPO WŁ 2014-2020 mają przyczynić się do rozwoju gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej. Do najważniejszych wyzwań województwa łódzkiego w zakresie ochrony środowiska należą poprawa zdolności adaptacyjnych do zmian klimatu, racjonalizacja gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej, jak również ochrona stanu i poprawa jakości środowiska przyrodniczego. W ramach V osi priorytetowej RPO WŁ 2014-2020 połączono zakres interwencji CT 5 *Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem* oraz CT 6 *Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami*. Oceniając efektywność i rezultaty udzielonego wsparcia, warto zatem również zbadać czy i w jakim stopniu połączenie dwóch CT w jednej osi priorytetowej przyczyniło się do maksymalizacji oczekiwanych efektów realizacji interwencji w przedmiotowym obszarze.	
Kryteria badania	
Użyteczność **Trwałość**	

Skuteczność
Efektywność

Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe

Główne pytania ewaluacyjne:

- Czy i w jakim stopniu osiągnięto zakładane cele szczegółowe w ramach V osi priorytetowej?
  - zwiększone bezpieczeństwo przeciwpowodziowe i przeciwpożarowe w regionie
  - ograniczone składowanie odpadów w regionie
  - zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z dyrektywą dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych
  - wzmocnione mechanizmy ochrony bioróżnorodności w regionie
- Czy kontekst realizacji Programu uległ zmianie i czy skutkowało to koniecznością korekty realizowanych działań?
- Jakie efekty społeczne, ekonomiczne i środowiskowe wynikają z realizacji V osi priorytetowej?
- Czy wsparcie w formie dotacji umożliwiło osiągnięcie postawionych celów, w tym wybranych wskaźników, na poziomie RPO WŁ 2014-2020?
- W jaki sposób interwencja RPO WŁ 2014-2020 przyczyniła się do spełnienia norm unijnych (wymogów dyrektyw)?
- W jaki sposób interwencja RPO WŁ 2014-2020 przyczyniła się do poprawy sytuacji w gospodarce odpadami i gospodarce wodnej, w szczególności w gospodarce wodno-ściekowej?
- W jaki sposób interwencja RPO WŁ 2014-2020 przyczyniła się do osiągnięcia następujących celów szczegółowych Umowy Partnerstwa?
  - poprawa zdolności adaptacji do zmian klimatu oraz rozwój systemów zarządzania zagrożeniami (priorytety: zmniejszenie wrażliwości obszarów i sektorów wrażliwych na zmiany klimatu, rozwój systemów zarządzania zagrożeniami)
  - zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych oraz ich zachowanie (priorytety: zachowanie efektywności wykorzystania zasobów, zmniejszenie presji na środowisko naturalne)
- Czy i w jakim stopniu połączenie dwóch CT w jednej osi priorytetowej przyczyniło się do maksymalizacji oczekiwanych efektów realizacji interwencji w przedmiotowym obszarze?
- Jakie są rekomendacje w kontekście celu badania?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Ze względu na trudności z pomiarem oddziaływań zróżnicowanych interwencji (działania z zakresu: małej retencji, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami i różnorodności biologicznej) zakłada się zastosowanie podejścia mieszanego, tj. badań ilościowych i jakościowych, uwzględniających specyfikę poszczególnych interwencji.

Logika interwencji powinna uwzględniać w szczególności takie dokumenty jak:

- RPO WŁ 2014-2020,
- SZOOP,
- Umowa Partnerstwa,
- Strategia Europa 2020,
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020,
- Wytyczne i zasady w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR i EFS lata 2014-2020,
- Kryteria wyboru projektów,
- KPOŚK,
- Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego (aktualnie obowiązujący),
- Plan Gospodarki Odpadami Województwa Łódzkiego (aktualnie obowiązujący),

- MasterPlan dla obszaru dorzecza Wisły,
- MasterPlan dla obszaru dorzecza Odry,
- Master Plan dla wdrażania dyrektywy 91/271/EWG,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry,

Efekty przyrodnicze będą mierzone głównie w sposób ilościowy (np. wpływ na ilość i jakość wód, jakość gleb, jakość powietrza). Wpływ na ochronę różnorodności biologicznej będzie natomiast raczej przedmiotem ocen jakościowych (oceny eksperckie) i studiów przypadku.

W przypadku efektów ekonomicznych ewaluacja zostanie skoncentrowana przede wszystkim na ocenie wpływu na zatrudnienie (głównie rozpatrywane będą efekty pośrednie w postaci miejsc pracy).

Efekty społeczne (np. jakość życia, walory rekreacyjne, ochrona przed zagrożeniami) będą przedstawiane jakościowo, w dużej mierze na podstawie studiów przypadków.

Zakres niezbędnych danych

- Szczegółowe dane o punktacji poszczególnych wniosków o dofinansowanie
- Dane monitoringowe
- Dane z wniosków o dofinansowanie
- Dane pozyskane od beneficjentów

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

III kw. 2022 – IV kw. 2022

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

250 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WŁ 2014-2020 we współpracy z komórkami organizacyjnymi UMWŁ oraz podmiotami powiązanymi z obszarem badania ewaluacyjnego (badanie zewnętrzne)

8. Wpływ działań realizowanych w ramach Osi Priorytetowej VI *Rewitalizacja i potencjał endogeniczny regionu* RPO WŁ 2014-2020 na zwiększenie partycypacji w kulturze, rozwój turystyki oraz tworzenie nowych miejsc pracy i ograniczenie ubóstwa

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa VI: Rewitalizacja i potencjał endogeniczny regionu **PI 6c** – Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego **Działanie VI.1** – Dziedzictwo kulturowe i infrastruktura kultury **Poddziałanie VI.1.1** – Dziedzictwo kulturowe i infrastruktura kultury ZIT **Poddziałanie VI.1.2** – Dziedzictwo kulturowe i infrastruktura kultury **PI 8b** – Wspieranie wzrostu gospodarczego sprzyjającego zatrudnieniu poprzez rozwój potencjału endogenicznego jako elementu strategii terytorialnej dla określonych obszarów, w tym poprzez przekształcanie upadających regionów przemysłowych i zwiększenie dostępu do określonych zasobów naturalnych i kulturalnych oraz ich rozwój **Działanie VI.2** – Rozwój gospodarki turystycznej **Poddziałanie VI.2.1** – Rozwój gospodarki turystycznej **Poddziałanie VI.2.2** – Rozwój gospodarki turystycznej – Miasto Łódź **PI 9b** – Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich **Działanie VI.3** – Rewitalizacja i rozwój potencjału społeczno-gospodarczego **Poddziałanie VI.3.1** – Rewitalizacja i rozwój potencjału społeczno-gospodarczego ZIT **Poddziałanie VI.3.2** – Rewitalizacja i rozwój potencjału społeczno-gospodarczego FUNDUSZ: EFRR	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post
Cel badania	
Ocena wpływu działań rewitalizacyjnych na partycypację mieszkańców województwa łódzkiego/turystów w kulturze, ograniczenie ubóstwa oraz rozwój potencjału gospodarczego i gospodarki turystycznej w województwie łódzkim (powstawanie nowych miejsc pracy).	
Uzasadnienie badania	
W ramach obszaru dotyczącego rewitalizacji przewidziane są działania mające na celu zwiększenie partycypacji w kulturze mieszkańców województwa łódzkiego oraz turystów poprzez wyeksponowanie cennych wartości obiektów kulturowych i ich zbiorów. Ponadto przewidywane jest stworzenie warunków do rozwoju gospodarki turystycznej dzięki inwestycjom: • w infrastrukturę turystyczną, • przyczyniającym się do tworzenia i rozwoju produktów regionalnych, • zmierzającym do przywrócenia lub nadania funkcji społecznych i gospodarczych na obszarach zdegradowanych. Jednocześnie, w ramach Osi Priorytetowej VI zaplanowane są działania rewitalizacyjne przyczyniające się do powstawania nowych miejsc pracy i do ograniczania ubóstwa. Z uwagi na podejście do rewitalizacji jako do elementu mającego łączyć działania infrastrukturalne, gospodarcze i społeczne konieczne jest pogłębione badanie, które pozwoli odpowiedzieć zarówno na pytanie o zmiany w obszarze turystyki i kultury, jak i na bardziej generalne pytanie: „Jakie są efekty społeczne i gospodarcze zachodzących zmian?”. Przewiduje się przeprowadzenie 2 badań ewaluacyjnych, co pozwoli uzyskać informację na temat zmian w korzystaniu z konkretnych atrakcji turystycznych i kulturalnych, liczbie turystów, liczby miejsc pracy, zmian społecznych zachodzących	

na obszarach zdegradowanych. Badania te umożliwią ocenę skuteczności inwestowanych środków oraz pozwolą zoptymalizować sposób podejmowania decyzji o udzieleniu wsparcia, celem skuteczniejszego realizowania zaplanowanych działań. Wyniki badania będą miały bezpośrednie przełożenie na system wdrażania RPO WŁ 2014-2020, a także mogą być pomocne przy ewentualnym tworzeniu programu operacyjnego 2021+. Ponadto należy przebadać jakie efekty da realizacja projektów mających na celu wspieranie wzrostu zatrudnienia w przedsiębiorstwach działających w branży turystycznej oraz działania, których celem jest nadanie lub przywrócenie funkcji gospodarczych na obszarach zdegradowanych. W ramach VI osi priorytetowej RPO WŁ 2014-2020 połączono zakres interwencji CT6 „Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami", CT8 „Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników", oraz CT9 „Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją". Oceniając efektywność i rezultaty udzielonego wsparcia, warto zatem również zbadać czy i w jakim stopniu połączenie trzech CT w jednej osi priorytetowej przyczyniło się do maksymalizacji oczekiwanych efektów realizacji interwencji w przedmiotowym obszarze.

Kryteria badania

Trafność
Skuteczność
Efektywność
Użyteczność
Trwałość

Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe

Główne pytania ewaluacyjne:

ZADANIE 1

- Jaki jest poziom bezpieczeństwa na obszarach rewitalizacji?
- Jak przedstawia się struktura mieszkaniowa, struktura działalności gospodarczej oraz jakie są dominujące problemy społeczne na obszarach rewitalizacji?
- Jakie formy aktywizacji zawodowej i społecznej prowadzone są obecnie na obszarach rewitalizacji oraz jakie są ich efekty?
- Jaki jest stan techniczny obiektów budowlanych znajdujących się na obszarach rewitalizacji?
- Jak realizowane dotychczas działania rewitalizacyjne wpływają na postrzeganie województwa łódzkiego?

ZADANIE 2

- Jaka jest liczba odwiedzin (miesięcznie) w miejscach stanowiących atrakcje turystyczne regionu?
- Jaki procent instytucji kulturalnych/turystycznych prowadzi całoroczną aktywność gospodarczą?
- Jaka jest liczba produktów regionalnych wytwarzanych w województwie łódzkim i jakie to produkty?
- Jak kształtuje się zapotrzebowanie na produkty regionalne w województwie łódzkim?
- W jakim stopniu wykorzystywany jest potencjał endogeniczny województwa łódzkiego?
- Jakie jest zatrudnienie w branży turystycznej/kulturalnej?
- Jaka jest liczba obiektów przystosowanych do pełnienia funkcji turystycznych/kulturalnych w województwie łódzkim?
- Jaki jest średni czas trwania pobytów turystycznych na terenie województwa łódzkiego oraz jaki odsetek osób ponownie odwiedza województwo w celach turystycznych/kulturalnych?
- Jaka jest rentowność instytucji kultury i turystyki w województwie łódzkim?
- Jakie jest zapotrzebowanie na budowę a jakie na przebudowę infrastruktury turystycznej w opinii podmiotów świadczących usługi turystyczne?

- Jaki jest poziom wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w zakresie zwiększenia dostępu do kultury oraz stopień digitalizacji zasobów dziedzictwa kulturowego i ich udostępnienia?

ZADANIA 1 i 2

- W jaki sposób została zapewniona komplementarność działań podejmowanych w ramach RPO WŁ 2014-2020 w zakresie turystyki, kultury i rewitalizacji? Czy działania RPO WŁ 2014-2020 są komplementarne, w zakresie przedmiotowego badania, z innymi działaniami współfinansowanymi z funduszy europejskich?
- Jaki jest poziom dostępności usług społeczno-kulturalnych dla mieszkańców województwa łódzkiego (w tym dla osób z niepełnosprawnościami oraz dla mieszkańców obszarów rewitalizacji)?
- Czy wybrane formy wsparcia umożliwią osiągnięcie postawionych celów, w tym wybranych wartości wskaźników na poziomie RPO WŁ 2014-2020?
- Czy słusznie założono, że połączenie trzech CT w jednej osi priorytetowej przyczyniło się do maksymalizacji oczekiwanych efektów realizacji interwencji w przedmiotowym obszarze?
- Jakie są rekomendowane działania mające na celu wzrost wpływu środków angażowanych w ramach VI osi priorytetowej RPO WŁ 2014-2020 na partycypację mieszkańców województwa łódzkiego/turystów w kulturze, rozwój potencjału gospodarczego i gospodarki turystycznej w województwie łódzkim?

Obszary badawcze, do których odnoszą się powyższe pytania ewaluacyjne będą przedmiotem analizy zarówno w pierwszym jak i drugim badaniu. Brzmienie samych pytań badawczych w przypadku drugiego badania może ulec zmianie w zależności od potrzeb informacyjnych.

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Odpowiedź na tak postawione pytania badawcze wymaga zastosowanie złożonego podejścia metodologicznego. Ocena wpływu interwencji na rozwój turystyki i poziom uczestnictwa w kulturze przeprowadzona zostanie w oparciu o dwa pomiary – pierwszy w 2016 roku, drugi w roku 2023. Tak skonstruowany schemat badawczy zapewni pozyskanie danych wejściowych dotyczących m.in. liczby turystów, ich profilu, długości i sposobu spędzania czasu, liczby uczestników w poszczególnych formach kultury, liczby miejsc pracy powiązanych bezpośrednio z atrakcjami turystycznymi i kulturalnymi i działającymi w otoczeniu itp. Dane te zostaną zestawione z wynikami pomiaru, który zostanie przeprowadzony w 2023 roku. Z uwagi na trudność w oszacowaniu efektów netto projektów, badania zostaną uzupełnione o metaanalizę badań i danych pochodzących z Regionalnej Organizacji Turystycznej Województwa Łódzkiego oraz ewentualnych badań ROT. Całość zostanie poprzedzona analizą desk research mającą na celu pozyskanie możliwie szerokiej informacji na temat sytuacji społeczno-gospodarczej regionu ze szczególnym uwzględnieniem terenów, na których zlokalizowane są wsparte inwestycje. Badania ilościowe uzupełnione zostaną o studia przypadków oraz inne techniki zbierania danych jakościowych tak, aby uzyskać możliwie pełny i wyczerpujący obraz wpływu działań rewitalizacyjnych na zwiększenie partycypacji w kulturze, rozwój turystyki oraz tworzenie nowych miejsc pracy i ograniczenie ubóstwa. Głębsza i rozciągnięta w czasie analiza mechanizmów zmiany na rewitalizowanych obszarach powinna dostarczyć pogłębionej, rzetelnej wiedzy na temat zachodzącej zmiany. W pierwszym pomiarze, poza wymienioną powyżej analizą desk research, wykorzystane zostaną m. in. następujące metody/techniki badawcze:

- Pogłębione wywiady indywidualne (IDI)
- CAPI/PAPI
- Analiza SWOT

Metodologia badania planowanego na 2023 r. zostanie opracowana po przeprowadzeniu pomiaru w 2017 r.

Zakres niezbędnych danych

- Szczegółowe dane o punktacji poszczególnych wniosków o dofinansowanie
- Karty oceny merytorycznej

- Dane monitoringowe
- Dane z wniosków o dofinansowanie
- Dane pozyskane od beneficjentów
- Dane pozyskane od instytucji powiązanych (gminy, powiaty, ośrodki pomocy społecznej) w zakresie liczby turystów, liczby miejsc pracy związanych bezpośrednio i pośrednio ze wspartymi przedsięwzięciami, itp.
- Dane z ewaluacji przeprowadzonych w innych regionach (oraz przez inne instytucje np. Regionalną Organizację Turystyczną)
- Program rozwoju turystyki w województwie łódzkim na lata 2007-2020, Koncepcja rozwoju turystyki w województwie łódzkim do 2020 roku oraz plany działań przyjęte przez jednostkę lub jednostki samorządu terytorialnego, oparte na strategii rozwoju danego obszaru
- Programy rewitalizacyjne właściwe dla realizacji poszczególnych projektów
- SRWŁ 2020
- Strategia Europa 2020
- Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego
- Umowa Partnerstwa
- Dane GUS

Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
IV kw. 2016 – II kw. 2017 II kw. 2023 – IV kw. 2023
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia
300 tys. zł (150 tys. zł + 150 tys. zł)
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WŁ 2014-2020 we współpracy z komórkami odpowiadającymi za wdrażanie projektów wsparcia w ramach RPO WŁ 2014-2020.

9. Wpływ inwestycji w infrastrukturę i usługi w ramach osi priorytetowej VII i IX RPO WŁ 2014-2020 na dostępność i jakość usług zdrowotnych i społecznych

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa VII: Infrastruktura dla usług społecznych **PI 2c** - Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia **Działanie VII.1** Technologie informacyjno-komunikacyjne **Poddziałanie VII.1.1** Technologie informacyjno-komunikacyjne - ZIT **Poddziałanie VII.1.2** Technologie informacyjno-komunikacyjne **Poddziałanie VII.1.3** Technologie informacyjno-komunikacyjne - miasto Łódź **PI 9a** – Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych **Działanie VII.2** – Infrastruktura ochrony zdrowia **Działanie VII.3** – Infrastruktura opieki społecznej **Oś priorytetowa IX:** Włączenie społeczne **PI 9iv** – Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym **Działanie IX.2** – Usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym **Poddziałanie IX.2.1** – Usługi społeczne i zdrowotne **Poddziałanie IX.2.2** – Usługi społeczne i zdrowotne - ZIT FUNDUSZ: EFRR, EFS	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post
Cel badania	
Ocena wpływu inwestycji w infrastrukturę i usługi zdrowotne i społeczne na poprawę ich dostępności i jakości.	
Uzasadnienie badania	
Trwałe zwiększenie dostępności i jakości usług zdrowotnych i społecznych jest głównym celem działań podejmowanych w ramach osi priorytetowych VII i IX. W zakresie usług zdrowotnych zidentyfikowano 2 najistotniejsze obszary wymagające wsparcia, tj.: • świadczenia w ramach opieki długoterminowej, paliatywnej, hospicyjnej i geriatrii oraz w zakresie chorób układu krążenia, nowotworów, układu kostno-stawowego i mięśniowego, układu oddechowego i chorób psychicznych, • świadczenia realizowane w ramach POZ (wszystkie problemy zdrowotne dorosłych i dzieci rozwiązywane w ramach świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej). Pierwszy problem wynika z postępującego procesu starzenia się społeczeństwa oraz zwiększania się liczby osób przewlekle chorych. Jednocześnie choroby stanowią istotną przyczynę dezaktywacji zawodowej. Drugi obszar ma na celu rozwój opieki koordynowanej w celu zapewnienia kompleksowej opieki zdrowotnej poprzez wzmocnienie roli lekarza POZ jako lekarza kierujacego i tworzenie większych struktur świadczeniodawców integrujących podstawową opiekę zdrowotną	

i ambulatoryjną opiekę specjalistyczną z leczeniem szpitalnym. W ramach opieki społecznej zidentyfikowano 3 obszary wymagające wsparcia, tj.:

- dostępność do usług w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych i starszych,
- wsparcie rodziny i pieczy zastępczej, a także usług opieki środowiskowej dla osób zależnych lub niesamodzielnych,
- wsparcie w zakresie adaptacji lokali na cele mieszkalnictwa chronionego i socjalnego.

Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości, niedrogich usług społecznych jest niezbędne z punktu widzenia rozwoju województwa łódzkiego oraz zmian demograficznych, przyczyniających się do wzrostu zapotrzebowania na te usługi w regionie. Ponadto dofinansowanie projektów z zakresu infrastruktury zdrowotnej wynika ze zidentyfikowanych deficytów i potrzeb uwzględniających sytuację demograficzną i epidemiologiczną województwa łódzkiego oraz problemów z dostępnością infrastruktury ochrony zdrowia, potwierdzoną w mapach potrzeb zdrowotnych. Inwestycje finansowane w ramach EFS mają dać rezultat w postaci wzrostu liczby trwałych miejsc świadczenia usług społecznych i zdrowotnych oraz tworzenia warunków do deinstytucjonalizacji funkcjonujących form wsparcia.

Interwencja obejmie wsparcie dotyczące obiektów służących do świadczenia usług społecznych wraz z zakupem wyposażenia niezbędnego do osiągnięcia celów realizowanej inwestycji, w tym wsparcie instytucji pomocy i integracji społecznej, podmiotów świadczących usługi dla osób starszych, niepełnosprawnych oraz wsparcie rodziny i pieczy zastępczej, a także usług opieki środowiskowej. Jednocześnie przedsięwzięcia muszą być powiązane z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej i deinstytucjonalizacji usług.

Celem niniejszego badania będzie sprawdzenie czy remont, przebudowa infrastruktury zdrowotnej i społecznej oraz zakup sprzętu IT, oprogramowania oraz urządzeń i wyposażenia wpłynął na zwiększenie dostępności i jakości usług zdrowotnych i społecznych. Badanie, w zakresie usług zdrowotnych, będzie obejmowało podmioty udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Kryteria badania

Skuteczność

Efektywność

Użyteczność

Trwałość

Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe

Główne pytania ewaluacyjne:

- Czy poczynione inwestycje w infrastrukturę wpłynęły na wzrost aktywności zawodowej wśród ostatecznych odbiorców wsparcia?
- Czy w związku z dokonanymi inwestycjami w obszarach dotyczących służby zdrowia zwiększyła się dostępność (cenowa, terytorialna, określona kryteriami wejścia), liczba i jakość usług świadczonych na rzecz mieszkańców województwa łódzkiego (ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych)?
- Czy w wyniku poczynionych inwestycji trwale zwiększyła się liczba, jakość i dostępność (cenowa, terytorialna, określona kryteriami wejścia) świadczonych usług społecznych?
- Czy nastąpił rozwój opieki koordynowanej poprzez wzmocnienie roli lekarza POZ jako lekarza kierującego?
- Czy w związku z udzielonym wsparciem zwiększyła się liczba świadczeniodawców integrujących podstawową opiekę zdrowotną i ambulatoryjną opiekę specjalistyczną z leczeniem szpitalnym?
- Czy inwestycje w infrastrukturę zapewniającą opiekę nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi przełożyły się na zwiększenie dostępności tych usług oraz czy są one na wyższym poziomie?
- Czy w wyniku poczynionych inwestycji zwiększyła się liczba mieszkań chronionych i socjalnych?

- Czy poczyniona inwestycja przyczyniła się do zwiększenia dostępności usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej oraz usług opieki środowiskowej dla osób zależnych i niesamodzielnych?
- Czy w wyniku poczynionych inwestycji zwiększył się dostęp do usług zdrowotnych i społecznych w formie zdeinstytucjonalizowanej? (Ile usług, dzięki interwencji zostało przekształconych / uzupełnionych o formę zdeinstytucjonalizowaną, a ile zostało utworzonych? Jakich dokonano zmian organizacyjnych mających na celu skuteczną deinstytucjonalizację?)
- Czy sposób koordynacji działań współfinansowanych z EFS i EFRR na poziomie regionalnym (w zakresie usług społecznych i zdrowotnych) jest skuteczny i wystarczający?
- Jakie czynniki mają wpływ na skuteczność wsparcia TIK w poszczególnych obszarach, w szczególności w zakresie e-administracji, digitalizacji i udostępniania informacji sektora publicznego, zasobów nauki, kultury i dziedzictwa regionalnego oraz e-zdrowia?
- Czy wybrane formy wsparcia umożliwią osiągnięcie postawionych celów, w tym wybranych wskaźników na poziomie RPO WŁ 2014-2020?
- Czy w wyniku realizacji projektów, przede wszystkim w formie zdeinstytucjonalizowanych usług opiekuńczych, poprawiła się jakość życia osób niesamodzielnych i zwiększył się krąg osób objętych wsparciem?
- Jakie są rekomendowane działania mające na celu poprawę dostępności i jakości usług zdrowotnych i społecznych w województwie łódzkim?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

W badaniu wykorzystane zostaną zarówno jakościowe jak i ilościowe techniki gromadzenia i analizy danych. Punktem wyjścia będzie analiza desk research opierająca się co najmniej o następujące dokumenty:

- RPO WŁ 2014-2020,
- SZOOP,
- Umowa Partnerstwa,
- Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR i EFS lata 2014-2020,
- Zasady kwalifikowalności wydatków w ramach RPO WŁ 2014-2020,
- SRWŁ 2020,
- Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 Krajowe Strategiczne Ramy,
- Mapy potrzeb zdrowotnych dla województwa łódzkiego,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020: Nowy Wymiar Aktywnej Integracji,
- Wojewódzka Strategia w zakresie Polityki Społecznej 2020,
- Plan przeciwdziałania depopulacji w województwie łódzkim 2020,
- Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy na lata 2014-2020,
- Wojewódzki Program Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania ich Wykluczeniu Społecznemu oraz Pomocy w Zatrudnianiu Osób Niepełnosprawnych 2014-2020,
- Ewaluacja RPO WŁ 2007-2013 pn. „Ocena wpływu funduszy unijnych na poprawę jakości i dostępności usług społecznych oraz zdrowotnych, w tym wysokospecjalistycznych, dla mieszkańców województwa łódzkiego”.

Kolejnym krokiem będzie przeprowadzenie analizy dostępności do usług społecznych. Z punktu widzenia odpowiedzi na pytania ewaluacyjne ważne będzie ustalenie danych wejściowych dlatego analizy na tym etapie zostaną wsparte o ewaluację RPO WŁ 2007-2013 przeprowadzoną w 2016 roku w trakcie której przebadano dostępność do usług zdrowotnych oraz pomocy społecznej. Analiza zmian dostępności przestrzennej, jak również zasięgu jednostek z terenu województwa łódzkiego świadczących usługi z zakresu pomocy społecznej oraz udzielających świadczenia zdrowotne,

pozwoli precyzyjnie oszacować zmiany jakie nastąpiły w wyniku realizacji projektów VII i IX osi priorytetowej.

Badanie uzupełnione zostanie o dane ilościowe pozyskane w wyniku przeprowadzenia badania ankietowego wśród mieszkańców województwa, a także dane pozyskane z NFZ na temat udzielanych świadczeń, jednostek prywatnych (badanie ilościowe, np. CAWI) dane ankietowe od beneficjentów oraz dane pozyskane w wyniku badania ilościowego od odbiorców usług zdrowotnych i usług z zakresu pomocy społecznej oraz dane pozyskane w wyniku badania na grupie lekarzy POZ.

Analiza jakościowa, będąca niezbędnym elementem planowanego badania obejmie przedstawicieli różnych grup interesariuszy oraz grupę ekspertów dziedzinowych.

Jednym z niezbędnych produktów ewaluacji będzie mapa dostępności do usług społecznych w tym zdrowotnych z uwzględnieniem dostępności do usług specjalistycznych.

Zakres niezbędnych danych

- Szczegółowe dane o punktacji poszczególnych wniosków o dofinansowanie,
- Karty oceny merytorycznej,
- Dane monitoringowe,
- Dane z wniosków o dofinansowanie,
- Dane pozyskane od beneficjentów,
- Dane pozyskane od instytucji powiązanych (gminy, powiaty, ośrodki pomocy społecznej),
- Dane ewaluacji przeprowadzonych w innych regionach (oraz przez inne instytucje),
- Dane pozyskane z Regionalnego Centrum Polityki Społecznej.

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

II kw. 2022 – IV kw. 2022

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

200 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WŁ 2014-2020 we współpracy z komórkami odpowiadającymi za wdrażanie projektów wsparcia w ramach RPO WŁ 2014-2020.

10. Ocena wpływu interwencji RPO WŁ 2014-2020 skierowanej do osób pozostających bez pracy, w tym znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy

<table>
<tr><th colspan="2">Ogólny opis badania</th></tr>
<tr><td colspan="2">Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz</td></tr>
<tr><td colspan="2">Oś priorytetowa VIII: Zatrudnienie
PI 8i – Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników
Działanie VIII.1 – Wsparcie aktywności zawodowej osób po 29. roku życia przez powiatowe urzędy pracy
Działanie VIII.2 – Wsparcie aktywności zawodowej osób po 29. roku życia
Poddziałanie VIII.2.1 – Wsparcie aktywności zawodowej osób po 29. roku życia
Poddziałanie VIII.2.2 – Wsparcie aktywności zawodowej osób po 29. roku życia – miasto Łódź
PI 8iii – Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw
Działanie VIII.3 – Wsparcie przedsiębiorczości
Poddziałanie VIII.3.1 – Wsparcie przedsiębiorczości w formach bezzwrotnych
Poddziałanie VIII.3.2 – Wsparcie przedsiębiorczości w formach zwrotnych
Poddziałanie VIII.3.3 – Wsparcie przedsiębiorczości w formach bezzwrotnych - ZIT
Poddziałanie VIII.3.4 – Wsparcie przedsiębiorczości w formach bezzwrotnych - miasto Łódź

FUNDUSZ: EFS</td></tr>
<tr><td>Typ badania (wpływu, procesowe)</td><td>wpływu</td></tr>
<tr><td>Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)</td><td>ex post</td></tr>
<tr><td colspan="2">Cel badania</td></tr>
<tr><td colspan="2">Celem badania jest ocena wpływu interwencji na sytuację osób pozostających bez pracy objętych wsparciem w ramach VIII osi priorytetowej RPO WŁ 2014-2020</td></tr>
<tr><td colspan="2">Uzasadnienie badania</td></tr>
<tr><td colspan="2">Jednym z kluczowych obszarów interwencji EFS jest zwiększenie szans na zatrudnienie osób pozostających bez pracy. Do najważniejszych wyzwań w województwie łódzkim w zakresie zatrudnienia w najbliższych latach zaliczyć należy podniesienie poziomu aktywności zawodowej, w tym wzrost zatrudnienia i samozatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników. Badanie umożliwi uzyskanie wiedzy na temat skuteczności i rezultatów podejmowanych działań, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych grup docelowych i rodzaju podejmowanych interwencji. Badanie dotyczyć będzie w szczególności:
a) osób pozostających bez pracy (bezrobotnych i biernych zawodowo), zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy:
• osób w wieku 50 lat i więcej,
• osób długotrwale bezrobotnych,
• kobiet,
• osób z niepełnosprawnościami,
• osób o niskich kwalifikacjach;
b) bezrobotnych mężczyzn w wieku 30 - 49 lat, którzy nie należą do grup wymienionych w pkt. a) (…)”.
W przypadku osób zarejestrowanych w PUP jako bezrobotne, wsparcie aktywizacyjne skierowane będzie do osób bezrobotnych, które zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy znajdą się w grupie pierwszej (tzw. bezrobotni aktywni) lub drugiej (tzw. wymagający wsparcia) oddalenia od rynku pracy.</td></tr>
</table>

Ocenie poddane zostaną również rezultaty wsparcia udzielonego na rozwój przedsiębiorczości, adresowanego do osób pozostających bez pracy zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, w tym osób we wskazanych wyżej grupach docelowych.

Kryteria badania

Trafność
Skuteczność
Efektywność
Użyteczność
Trwałość

Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe

Główne pytania ewaluacyjne:

- Czy logika interwencji jest trafna i spójna?
- Czy udzielone wsparcie umożliwiło osiągnięcie postawionych celów, w tym wybranych wskaźników, na poziomie RPO WŁ 2014-2020?
- Jaka jest skala zmian sytuacji zawodowej uczestników projektów, rozumiana jako podjęcie zatrudnienia (w tym zatrudnienie na własny rachunek), poziom wynagrodzenia, charakterystyka wykonywanej pracy?
- Jaka jest jakość utworzonych miejsc pracy (pod kątem rodzajów umów, wymiaru czasu pracy, poziomu wynagrodzenia, inwestycji w rozwój pracowników itd.)?
- Jak zmienia się skłonność do migracji pod wpływem uczestnictwa w projekcie?
- Ilu spośród uczestników projektów wyjechało z terenu województwa?
- Jakie czynniki wpływają na osiągane efekty, z uwzględnieniem charakterystyki uczestników projektów oraz specyfiki wykorzystywanych instrumentów wsparcia?
- Jaka byłaby skala zmian sytuacji zawodowej uczestników projektów bez udziału w projekcie?
- Jaka jest trwałość zmian sytuacji zawodowej uczestników projektów?
- Jaka jest efektywność kosztowa osiąganych efektów?
- Jakie są rekomendacje w kontekście celu badania?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Ocena wpływu interwencji w ramach przedmiotowego badania wymaga oceny efektu netto. Problemem jest jednak brak dostępu do danych jednostkowych dla próby kontrolnej, czyli danych osób bezrobotnych, zarejestrowanych w urzędach pracy, które nie brały udziału w projektach finansowanych z EFS. Jednak ze względu na przyjętą interpretację zapisów Ustawy o ochronie danych osobowych, PUP-y nie udostępniają danych osobowych uczestników projektów. W tej sytuacji możliwe są alternatywne rozwiązania:

- prowadzenie obliczeń na zanonimizowanych danych zastanych, dostępnych na poziomie WUP (SYRIUSZ lub VIATOR) – problemem może być mała użyteczność danych z punktu widzenia potrzeb ewaluacji (w przypadku zintegrowania systemu SYRIUSZ z SL 2014 źródłem danych może być system SL 2014);
- rozbudowanie kwestionariusza o pytania o sytuację kontrfaktyczną;
- przeprowadzenie badania ogólnopolskiego przez MRiPS, które dostarczy zanonimizowanych danych jednostkowych do próby kontrolnej (takie badanie zostało wpisane do planu ewaluacji PO WER);
- wprowadzenie zmian w przepisach Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz Ustawy o pomocy społecznej, umożliwiających realizację badań na próbie kontrolnej.

Schemat eksperymentalny
W celu bardziej precyzyjnego oszacowania wpływu interwencji na losy uczestników projektów przewiduje się uwzględnienie schematu eksperymentalnego. Zastosowanie schematu eksperymentalnego pozwoli na oszacowanie rzeczywistego wpływu różnych instrumentów na losy uczestników projektów. Przykładowym obszarem mogą być staże dla uczestników projektów. Dla

części osób mogą być oferowane staże finansowane ze środków publicznych, a dla kolejnej grupy mogą to być staże finansowane przez pracodawców.

Logika interwencji powinna uwzględniać w szczególności takie dokumenty jak:

- RPO WŁ 2014-2020,
- SZOOP,
- Umowa Partnerstwa,
- Strategia Europa 2020,
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020,
- Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020,
- Kryteria wyboru projektów,
- Wyniki ewaluacji systemu wyboru projektów,
- Wyniki ewaluacji dotyczącej oceny trafności zastosowania instrumentów finansowych oraz możliwości wdrożenia pomocy zwrotnej i wsparcia opartego na wejściach kapitałowych w ramach RPO WŁ 2014-2020,
- Wyniki badania pn. *Metaanaliza wyników badań ewaluacyjnych dotyczących oceny wsparcia z EFS*, realizowanego na zlecenie Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju.

Zakres niezbędnych danych

- SL 2014 – dane uczestników projektów,
- Niezbędne jest zagwarantowanie zgody uczestników projektów na udział w przyszłych badaniach (może to być jeden z elementów dokumentacji projektowej),
- W zależności od przyjętego modelu badania efektu netto, inny będzie zakres danych niezbędnych do pozyskania. Najmniej trudności związanych będzie z pozyskaniem danych na podstawie kwestionariusza. Bardziej złożone jest pozyskanie danych dla próby kontrolnej w przypadku przyjęcia innych rozwiązań. Wymaga to jednak rozstrzygnięcia sposobu pomiaru efektu netto. Dopiero na tej podstawie mogą być prowadzone odpowiednie analizy.

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

III kw. 2023 – IV kw. 2023

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

250 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WŁ 2014-2020 we współpracy w szczególności z komórkami organizacyjnymi UMWŁ oraz podmiotami powiązanymi z obszarem badania ewaluacyjnego, w tym z IP (WUP), z Regionalnym Obserwatorium Rynku Pracy w ramach WUP.

11. Identyfikacja oraz ocena czynników mających wpływ na skuteczność wsparcia udzielanego w ramach RPO WŁ 2014-2020 w obszarze włączenia społecznego i walki z ubóstwem

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa IX: Włączenie społeczne **PI 9i** – Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększania szans na zatrudnienie **Działanie IX.1** – Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym **Poddziałanie IX.1.1** – Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym **Poddziałanie IX.1.2** – Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - ZIT **Poddziałanie IX.1.3** – Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - miasto Łódź **PI 9iv** – Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym **Działanie IX.2** – Usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym **Poddziałanie IX.2.1** – Usługi społeczne i zdrowotne **Poddziałanie IX.2.2** – Usługi społeczne i zdrowotne - ZIT **PI 9v** - Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia **Działanie IX.3** - Rozwój ekonomii społecznej **Poddziałanie IX.3.1** – Miejsca pracy w sektorze ekonomii społecznej **Poddziałanie IX.3.2** – Koordynacja ekonomii społecznej FUNDUSZ: EFS	
Typ badania (wpływu, procesowe)	procesowa, wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	on-going, ex post
Cel badania	
Celem badania jest ocena adekwatności zaplanowanych w ramach IX OP RPO WŁ 2014-2020 przedsięwzięć do celów interwencji. Ponadto w ramach ewaluacji pozyskane zostaną informacje, które pozwolą na podniesienie jakości realizowanych działań, identyfikację czynników mających wpływ na skuteczność, użyteczność i efektywność wsparcia udzielanego w ramach RPO WŁ 2014-2020, na przywrócenie zdolności do zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poprawę dostępu do usług społecznych (w tym usług zdrowotnych) ograniczających ubóstwo i wykluczenie społeczne realizowanych w regionie oraz powstanie nowych i trwałych miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej. Z uwagi na doniosłość inwestycji realizowanych w obszarze włączenia społecznego zasadne jest przeprowadzenie badania, z którego wnioski podniosą skuteczność realizowanych działań. Przedmiotowe badanie skupi się na analizie aktualności RPO WŁ 2014-2020 w obszarze nim objętym i sprawności systemu jego wdrażania. W pierwszej kolejności pozwoli ocenić czy warunki wdrażania programu się zmieniły i czy w tym kontekście jego cele pozostają aktualne. Po drugie umożliwi ocenę sprawności przepływu informacji, dokumentów, środków finansowych i realizacji zadań. Ponadto umożliwi zidentyfikowanie barier prawnych i administracyjnych oraz ich przyczyny i sformułowanie rekomendacji. Po trzecie służyć będzie ono odkryciu ewentualnych błędów/nieścisłości w początkowo określonych celach.	

Uzasadnienie badania

Poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego stanowią ważne problemy w województwie łódzkim. Istnieje silna korelacja pomiędzy zjawiskiem bierności zawodowej, a wykluczeniem społecznym. Rozdzielenie tych dwóch zjawisk jest bardzo trudne. Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym doświadczają deprywacji potrzeb w wielu płaszczyznach, m.in. psychospołecznej, finansowo-materialnej, kulturowej. Powody dyskryminacji zarówno te natury formalnej, jak i kulturowej sprowadzają się w głównej mierze do niedostosowania ustawodawstwa, jak i uprzedzeń oraz stereotypów. Trudna sytuacja życiowa dyktowana nie rzadko statusem osoby z niepełnosprawnością, osoby chorej, niesamodzielnej – jeśli wskazać na przykłady kategorii zagrożonych wykluczeniem społecznym – ogranicza korzystanie z zasobów społecznych.

Odpowiedzią na wskazane problemy są działania ukierunkowane na reintegrację grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez szeroko rozumianą aktywizację społeczno-zawodową. Zaprojektowane w ramach RPO WŁ 2014-2020 działania mają pozytywnie oddziaływać na skutki wykluczenia społecznego, takie jak degradacja mieszkańca regionu jako człowieka, spadek możliwości uzyskania zatrudnienia czy wzrost poczucia zagrożenia społecznego. Oczekiwanym rezultatem podjętych działań jest zwiększenie liczby osób, u których zostanie przywrócona zdolność do wypełniania ról społeczno-zawodowych. Efektem będzie również wzrost zatrudnienia oraz rozwój kwalifikacji i umiejętności osób zagrożonych ubóstwem.

Ożywienie społeczno-gospodarcze i ograniczenie ubóstwa na obszarach zdegradowanych w województwie łódzkim wymaga realizacji kompleksowych i zintegrowanych działań naprawczych, uwzględniających wymiar gospodarczy, fizyczny oraz społeczny. W regionie znajduje się wiele obszarów, które w wyniku przemian gospodarczo-społecznych zagrożone są zjawiskiem marginalizacji ekonomicznej i społecznej, prowadzącym do izolacji i ubóstwa. Działania planowane w ramach RPO WŁ 2014-2020 zakładają przywrócenie lub nadanie funkcji społecznych i gospodarczych na obszarach zdegradowanych. Mają na celu poprawę spójności społecznej, zmniejszenie ubóstwa oraz maksymalizowanie korzyści społecznych. Planowana interwencja ma przeciwdziałać przyczynom izolacji społecznej i prowadzić do ożywienia społecznego i gospodarczego poprzez włączenie obszarów zdegradowanych i zamieszkujących je osób w nurt życia społecznego, ułatwienie dostępu do usług społecznych oraz ich aktywizację na rynku pracy.

Czynnikiem decydującym o poziomie cywilizacyjnym regionu są także warunki życia jego mieszkańców określone m.in. poprzez dostęp do podstawowych usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym. Usługi te odgrywają ważną rolę w społeczeństwie przyczyniając się do poprawy ochrony socjalnej i włączenia społecznego. Popyt na ww. usługi wzrasta. W związku z powyższym w ramach RPO WŁ 2014-2020 zaplanowano interwencje mające na celu rozwój usług społecznych, lepszy do nich dostęp i wyższą ich jakość. Planowane jest wsparcie procesu deinstytucjonalizacji oraz rozwój usług dostosowanych do specyficznych potrzeb mieszkańców, w tym usług w obszarze opieki zdrowotnej i socjalnej. Umożliwi to większej liczbie mieszkańców skorzystanie z usług społecznych oraz zdrowotnych, co w konsekwencji pozwoli na zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej w regionie. W ramach RPO WŁ 2014-2020 przewidziano także wsparcie inwestycji mających na celu poprawę dostępu do usług zdrowotnych odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby w regionie.

W celu poprawy skuteczności działań na rzecz walki z ubóstwem, w ramach RPO WŁ 2014-2020 zastosowane zostały mechanizmy zapewniające komplementarność wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) i Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (PO PŻ). W szczególności zapewniona będzie możliwość korzystania przez grupy docelowe PO PŻ z usług społecznych (w zależności od indywidualnych potrzeb i potencjału poszczególnych osób), a także współpraca beneficjentów EFS, w tym ośrodków pomocy społecznej z organizacjami partnerskimi i ich regionalnymi oraz lokalnymi jednostkami zajmującymi się dystrybucją żywności.

Rozwój ekonomii społecznej oraz działających w tym obszarze przedsiębiorstw społecznych jest szansą na włączenie społeczne i zatrudnienie osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, pozostających dotychczas bez zatrudnienia. Długotrwałe pozostawanie przez nich bez zatrudnienia powoduje u nich powstanie szeregu barier mentalnych tj. niechęć do poszukiwania pracy i brak wiary we własne możliwości. Brak środków materialnych prowadzi do izolacji społecznej, ubóstwa, bierności zawodowej. Działania w ramach sektora ekonomii społecznej są niezwykle istotne dla aktywizacji osób z niepełnosprawnościami. Osoby te wyróżnia potrzeba rozbudowania więzi

społecznych, wyrównania szans w dostępie do rynku pracy, co może zapewnić lub ułatwić zatrudnienie m.in. w spółdzielniach socjalnych.

Istotne znaczenie w kontekście bezrobocia w regionie ma stworzenie warunków do zwiększenia liczby trwałych, nowopowstałych przedsiębiorstw (start-upów). Województwo łódzkie cechuje relatywnie niski poziom przedsiębiorczości, w szczególności w zakresie indywidualnej działalności gospodarczej. Sektor mikroprzedsiębiorstw uznawany jest za kluczowy dla rozwoju regionu, jak i kraju z uwagi na tworzenie miejsc pracy przy wykorzystaniu lokalnych zasobów i potencjału oraz dużą łatwość adaptacji do zmieniających się warunków otoczenia. Istotne z tego punktu widzenia jest wsparcie poprzez zapewnienie warunków do powstania podmiotów gospodarczych, generujących nowe miejsca pracy, zarówno w formie samozatrudnienia, jak również dla pracowników najemnych. Znaczącą barierą dla osób planujących założenie własnej działalności gospodarczej jest niewystarczający dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania.

Kryteria badania

Trafność

Skuteczność

Efektywność

Użyteczność

Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe

Główne pytania ewaluacyjne:

- Czy i które formy wsparcia odpowiadają na specyficzne potrzeby i problemy grup najbardziej zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym?
- W jaki sposób przewidziane w ramach IX OP RPO WŁ 2014-2020 działania przyczyniają się do ograniczenia ubóstwa, w tym ubóstwa pracujących? Czy zaplanowane działania prowadzą do rozwoju kwalifikacji i umiejętności osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym?
- Czy i jak zmieniła się dostępność oraz jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym?
- Czy wybrane formy wsparcia w obszarze włączenia społecznego umożliwiają osiągnięcie postawionych celów, w tym wybranych wskaźników?
- Które inwestycje pozwalają na osiągnięcie efektu synergii w zakresie wzrostu liczby osób, u których zostanie przywrócona zdolność do wypełniania ról społeczno-zawodowych, wzrostu liczby trwałych miejsc świadczenia usług społecznych w tym zdrowotnych, stworzenia warunków do deinstytucjonalizacji funkcjonujących form wsparcia m. in. pomocy dziecku i rodzinie, osobom zależnym i niesamodzielnym oraz rozwoju przedsiębiorczości społecznej, co w konsekwencji przyczyni się do ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego i ubóstwa?
- Jakie są pożądane kierunki deinstytucjonalizacji usług społecznych?
- Czy i w jaki sposób przedsięwzięcia wspierane w ramach obszaru włączenia społecznego wpływają na zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych, biernych zawodowo i poszukujących pracy oraz ułatwiają dostęp do usług społecznych? Jaki jest udział organizacji pozarządowych we wdrażaniu działań dotyczących włączenia społecznego i jaka jest ich efektywność?
- Czy system wyboru projektów i kryteria wyboru projektów przewidziane w SZOOP RPO WŁ 2014-2020 w ramach obszaru włączenia społecznego prowadzą do wyboru przedsięwzięć najbardziej efektywnych w zakresie ograniczenia zjawiska wykluczenia i walki z ubóstwem?
- Czy projekty realizowane w obszarze ekonomii społecznej przyczyniły się do utworzenia nowych i trwałych miejsc pracy i utrzymania dotychczasowych w spółdzielniach socjalnych? Czy projekty w tym obszarze przyczyniły się do rozwoju podmiotów reintegracyjnych (centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej, zakłady aktywizacji zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej)?

- Czy zwiększyła się skala i jakość współpracy między instytucjami pomocy społecznej i rynku pracy oraz trzecim sektorem mającej na celu wsparcie osób najbardziej oddalonych od rynku pracy?
- Jakie są rekomendowane działania mające na celu poprawę dostępu do usług społecznych ograniczających ubóstwo i wykluczenie społeczne realizowanych w regionie?
- Jakie są rekomendowane działania mające na celu poprawę dostępu do usług zdrowotnych odpowiadających na zdiagnozowane w regionie potrzeby?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Oczekuje się, że Wykonawca, w oparciu o dostępną wiedzę i dotychczasowe doświadczenia zaproponuje, właściwą z punktu widzenia celów badania metodykę i odpowiedni katalog technik badawczych. Metodyka ewaluacji zastosowana przez Wykonawcę powinna umożliwić udzielenie wyczerpujących odpowiedzi na postawione przez Zamawiającego pytania ewaluacyjne/problemy badawcze, jak również na pytania szczegółowe zaproponowane przez Wykonawcę. Oczekuje się, że Wykonawca posłuży się szerokim zakresem metod, technik i narzędzi badawczych zarówno zbierania danych, jak i ich analizy. Metodyka badania stanowić będzie główny element oceny ofert złożonych przez potencjalnych Wykonawców badania.

Minimalna zastosowana metodyka powinna zawierać:

1. **Analizę danych zastanych (desk research) wraz z raportem z tej analizy,**

Analiza powinna obejmować w szczególności:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020;
- Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 wraz z załącznikami;
- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa;
- Umowa Partnerstwa;
- Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020;
- Wyniki ewaluacji systemu wyboru projektów ze szczególnym uwzględnieniem kryteriów wyboru projektów;
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020;
- Strategia rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego 2020+ (Strategia ZIT),
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu;
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej;
- Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej w województwie łódzkim do roku 2020. Uchwała Nr 1353/16 z dnia 8 listopada 2016 r. Zarządu Województwa Łódzkiego w sprawie przyjęcia Regionalnego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej w województwie łódzkim do roku 2020;
- Wojewódzka Strategia w zakresie Polityki Społecznej 2020, przyjęta Uchwałą Nr XXXV/454/17 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dn. 27.03.2017r;
- Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- *Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020* – Krajowe Ramy Strategiczne;
- Strategia Europa 2020;
- Kontrakt Terytorialny;
- Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020;
- Plan przeciwdziałania depopulacji w województwie łódzkim 2020;

- „Ewaluacja ex ante Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020”,
- Ewaluacja „Wpływ działań realizowanych w ramach Osi Priorytetowej VI Rewitalizacja i potencjał endogeniczny regionu RPO WŁ 2014-2020 na zwiększenie partycypacji w kulturze, rozwój turystyki oraz tworzenie nowych miejsc pracy i ograniczenie ubóstwa”,
- **„**Analiza sytuacji wewnątrzregionalnej w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa w województwie łódzkim na potrzeby właściwego profilowania interwencji podejmowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020”,
- Komunikat KE „Inicjatywa na rzecz zielonego zatrudnienia”,
- dane statystyczne:
    - GUS,
    - WUP,
    - PUP,
    - NFZ,
    - MRiPS,
    - Regionalnego Centrum Polityki Społecznej w Łodzi.

2. **Pogłębione wywiady indywidualne (IDI)** z przedstawicielami:

- izb gospodarczych (co najmniej 2 wywiady);
- organizacji pracodawców (co najmniej 2 wywiady);
- klastrów (co najmniej 2 wywiady);
- organizacje pozarządowe reprezentujące osoby wykluczone społecznie i ubogie (co najmniej 2 wywiady);
- Powiatowych Urzędów Pracy (co najmniej 2 wywiady);
- Ośrodków Pomocy Społecznej (co najmniej 2 wywiady);
- podmioty ekonomii społecznej (centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej, zakłady aktywizacji zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej) (co najmniej 4 wywiady);
- Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie (co najmniej 2 wywiady);
- jednostek samorządu terytorialnego (co najmniej 5 wywiadów)
- Departamentu Polityki Regionalnej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Łódzkiego (co najmniej 2 wywiady)
- Departamentu ds. Regionalnego Programu Operacyjnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Łódzkiego (co najmniej 2 wywiady)
- Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Łódzkiego (co najmniej 2 wywiady)
- Wojewódzkiego Urzędu Pracy – Instytucja Pośrednicząca (co najmniej 2 wywiady);
- Stowarzyszenie Łódzki Obszar Metropolitalny (co najmniej 2 wywiady).

3. **Badanie bezpośrednie (PAPI/CAPI)**, na reprezentatywnej próbie beneficjentów, którzy uzyskali wsparcie w ramach konkursów organizowanych w ramach IX OP RPO WŁ 2014-2020;
4. **Badanie bezpośrednie (PAPI/CAPI)**, na reprezentatywnej próbie ostatecznych odbiorców działań realizowanych w ramach IX OP RPO WŁ 2014-2020;
5. **Wywiady internetowe z użyciem komputera (CAWI),**

   Zamawiający przewiduje wykonanie badania CAWI ze wszystkimi jednostkami samorządu terytorialnego z obszaru województwa łódzkiego przy jednoczesnym założeniu co najmniej 60% zwrotności ankiet. W sytuacji, jeśli responsywność będzie poniżej poziomu 60 %, Zamawiający wymaga od Wykonawcy przeprowadzenia uzupełniającego badania CATI z

tymi jednostkami, które nie odesłały wypełnionej ankiety, lub ją odesłały, ale niepoprawnie wypełnioną, tak by responsywność ogółem nie była niższa niż 60 % badanej populacji;

6. **Metaanaliza/metaewaluacja** wyników badań ewaluacyjnych w tym ewaluacyjnych, których przedmiotem była ocena działań, których celem jest/było wsparcie udzielane na przywrócenie zdolności do zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poprawę dostępu do usług społecznych (w tym usług zdrowotnych) ograniczających ubóstwo i wykluczenie społeczne realizowanych w regionie oraz powstanie nowych i trwałych miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej. Wykonawca przedstawi Zamawiającemu do akceptacji, na etapie opracowania raportu metodologicznego, wykaz dokumentów, które zostaną wykorzystane (Zamawiający przewiduje iż Wykonawca uwzględni min. 5 ewaluacji/raportów/analiz/ekspertyz i wskaże *dobre praktyki* dotyczące projektów realizowanych w ramach IX OP RPO WŁ 2014-2020);
7. **Analiza wyników badania BAEL** w odniesieniu do obszaru włączenia społecznego i zatrudnienia w województwie łódzkim.

Zakres niezbędnych danych

- Szczegółowe dane o punktacji poszczególnych wniosków o dofinansowanie
- Dane monitoringowe
- Dane z wniosków o dofinansowanie
- Dane pozyskane od beneficjentów
- Dane z GUS

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

III kw. 2017 – IV kw. 2017

IV kw. 2023 – IV kw. 2024 (badanie sfinansowane zostanie ze środków perspektywy 2021+).

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

350 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WŁ 2014-2020 we współpracy z komórkami odpowiadającymi za wdrażanie projektów wsparcia w ramach RPO WŁ 2014-2020.

12. Ocena efektów wsparcia usług zdrowotnych w ramach RPO WŁ 2014-2020

<table>
<tr><th colspan="2">Ogólny opis badania</th></tr>
<tr><td colspan="2">Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz</td></tr>
<tr><td colspan="2">Oś priorytetowa IX: Włączenie społeczne
PI 9iv – Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym
Działanie IX.2 – Usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
Poddziałanie IX.2.1 – Usługi społeczne i zdrowotne
Poddziałanie IX.2.2 – Usługi społeczne i zdrowotne - ZIT

Oś priorytetowa X: Adaptacyjność pracowników i przedsiębiorstw w regionie
PI 8vi – Aktywne i zdrowe starzenie się
Działanie X.3 – Ochrona, utrzymanie i przywrócenie zdrowia
Poddziałanie X.3.1 – Programy z uwzględnieniem rehabilitacji medycznej ułatwiające powroty do pracy oraz umożliwiające wydłużenie aktywności zawodowej
Poddziałanie X.3.2 – Programy profilaktyczne dotyczące chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu
Poddziałanie X.3.3 – Działania uzupełniające populacyjne programy profilaktyczne w kierunku wczesnego wykrywania nowotworu jelita grubego, piersi i szyjki macicy

FUNDUSZ: EFS</td></tr>
<tr><td>Typ badania (wpływu, procesowe)</td><td>wpływu</td></tr>
<tr><td>Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)</td><td>ex post</td></tr>
<tr><td colspan="2">Cel badania</td></tr>
<tr><td colspan="2">Celem badania jest ocena efektów wsparcia usług zdrowotnych w ramach RPO WŁ 2014-2020 dotyczących zwiększenia dostępności do świadczeń, przełamywanie barier w tym zakresie, poprawę sytuacji zdrowotnej regionu, jak również utrzymanie, przedłużenie oraz przywrócenie aktywności zawodowej osób z województwa łódzkiego w szczególności tych w wieku 50+, jak również osób sprawujących opiekę nad dziećmi z niepełnosprawnością. Ocenie zostaną poddane także działania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańcom regionu łódzkiego w związku z wystąpieniem zagrożenia epidemicznego wywołanego przez wirusa COVID-19.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Uzasadnienie badania</td></tr>
<tr><td colspan="2">Rosnące zapotrzebowanie na usługi zdrowotne, jak również zróżnicowana dostępność do nich, a także postępujący proces starzenia się społeczeństwa wskazują na konieczność rozwoju usług zdrowotnych. Sytuacja zdrowotna regionalnej społeczności jest dalece niezadowalająca, co więcej jest oceniana jako jedna z najgorszych w kraju. Działania nakierowane na przedłużanie aktywności zawodowej mieszkańców województwa łódzkiego są niezbędne i powinny być wdrażane jak najszybciej. Związane jest to z negatywnymi zmianami demograficznymi, które dotyczą regionu. Zmniejszającej się liczbie ludności towarzyszy wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, a w województwie łódzkim odnotowano najwyższy odsetek tych osób do osób w wieku przedprodukcyjnym. Zjawisko to wraz z niskim poziomem dzietności, negatywnymi trendami migracyjnymi oraz niskim poziomem aktywności zawodowej seniorów, należy do czynników mających największe konsekwencje dla polityki regionalnej (w odniesieniu do demografii). Zgodnie z prognozami procesy te będą postępować, a dostosowanie się do nich stanowi jedno z głównych wyzwań, któremu region będzie musiał stawić czoła w nadchodzących latach. Według szacunków Urzędu Statystycznego w Łodzi od roku 2015 do roku 2030 z rynku pracy w województwie łódzkim zniknie prawie 110 tys. osób, a proces starzenia się ludności będzie przybierał cały czas na sile. W związku z powyższym niezbędna jest potrzeba przeciwdziałania chorobom cywilizacyjnym</td></tr>
</table>

i zawodowym tak aby utrzymać i przedłużyć aktywność zawodową mieszkańców regionu, w tym szczególnie osób powyżej 50 roku życia.

Przeprowadzenie badania ewaluacyjnego planowane jest na rok 2024. W tym okresie możliwa będzie ocena wpływu wsparcia usług zdrowotnych w ramach Działania IX.2 i X.3 SZOOP RPO WŁ 2014-2020.

Doświadczenia z poprzedniej perspektywy finansowej 2007-2013, związane z ww. zakresem, dostępne są na poziomie krajowym w ramach PO KL, natomiast brakuje takich doświadczeń na poziomie regionalnym. Ponadto wyniki badania będą również użyteczne z punktu widzenia projektowania wsparcia w przyszłości.

W związku z epidemią COVID-19 w Polsce w 2020 r. w ramach Działania IX.2 SZOOP RPO WŁ 2020 zaplanowano wsparcie w zakresie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców województwa łódzkiego.

Kryteria badania

Skuteczność

Efektywność

Trwałość

Użyteczność

Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe

Główne pytania ewaluacyjne:

- W jakim stopniu usługi zdrowotne (w tym RPZ) przyniosły oczekiwane rezultaty?
- Czy, a jeśli tak to w jakim stopniu, RPO WŁ 2014-2020 wpłynął na poprawę sytuacji zdrowotnej województwa łódzkiego?
- Czy, a jeśli tak to w jakim stopniu, RPO WŁ 2014-2020 wpłynął na zwiększenie dostępności do świadczeń w województwie łódzkim?
- Które z programów profilaktycznych i rehabilitacyjnych okazały się najbardziej skuteczne, efektywne, użyteczne, trwałe i dlaczego?
- Czy, a jeśli tak to w jakim stopniu, pomoc finansowa z Europejskiego Funduszu Społecznego przeznaczona na Działania IX.2 i X.3 SZOOP była odpowiednia i adekwatna do zaistniałych potrzeb?
- Czy istnieje potrzeba kontynuowania pomocy przewidzianej w ramach Działania IX.2 i X.3 w przyszłości, w kolejnym okresie programowania?
- Na jak długo udzielona pomoc w ramach Działania IX.2 i X.3 SZOOP pomoże zachować aktywność zawodową wśród uczestników usług zdrowotnych? Czy udzielona pomoc jest krótkotrwała czy długotrwała?
- Czy, a jeśli tak to w jakim stopniu, przeprowadzone / prowadzone w województwie łódzkim programy profilaktyki zdrowotnej odpowiadają na specyficzne, wskazane na Mapie potrzeb zdrowotnych, potrzeby mieszkańców regionu wynikające z sytuacji epidemiologicznej?
- Czy podobne efekty związane z utrzymaniem i przedłużeniem aktywności zawodowej mieszkańców regionu można by było osiągnąć bez pomocy finansowej z EFS?
- Jak udzielona pomoc jest oceniana przez uczestników projektów i jak wpłynęła na postrzeganie ochrony oraz profilaktyki zdrowia?
- Czy, a jeśli tak to w jakim stopniu, udzielone wsparcie umożliwiło osiągnięcie postawionych celów, w tym wybranych wskaźników, na poziomie RPO WŁ 2014-2020?
- Czy wsparcie lokalnych podmiotów leczniczych w walce z epidemią COVID-19 było skuteczne?
- Jakie są proponowane rekomendacje w kontekście celu badania ewaluacyjnego?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Postawione pytania badawcze wymagać będą złożonego podejścia metodologicznego. Badanie zostanie oparte na schemacie kontrfaktycznym oraz wspomagane będzie podejściem opartym na teorii.

W trakcie prac nad odtworzeniem logiki interwencji wykorzystane zostaną w szczególności następujące dokumenty:

- Raport końcowy z badania ewaluacyjnego pn. „Ocena potrzeb realizacji projektów dotyczących profilaktyki w zakresie chorób cywilizacyjnych i zawodowych w kontekście wydłużenia wieku aktywności zawodowej";
- Raport końcowy z badania ewaluacyjnego pn. „Ocena skuteczności wybranych programów profilaktycznych w ramach Poddziałania 2.3.1 PO KL"
- Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 – Umowa Partnerstwa;
- RPO WŁ 2014-2020;
- SZOOP;
- Regionalne programy zdrowotne wdrażane w ramach Działania X.3 RPO WŁ 2014-2020
- Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020;
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020;
- Strategia Polityki Zdrowotnej dla Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020;
- Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 Krajowe Strategiczne Ramy;
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności;
- Strategia Rozwoju Kraju 2020;
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020;
- Strategia Sprawne Państwo 2020;
- Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie;
- Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020;
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa" na lata 2012-2020.

W ramach oceny wpływu poddane analizie zostaną raporty końcowe z badań ewaluacyjnych dotyczących poszczególnych Regionalnych Programów Zdrowotnych zrealizowanych w ramach fiszki nr 16 (metaewaluacja).

Schemat kontrfaktyczny służyć będzie analizie i praktycznej weryfikacji logiki ewaluowanych interwencji. Kluczowym elementem badania będzie wybór odpowiednich programów, a następnie dobór grupy kontrolnej. W badaniu ważnym elementem będą również dane, których źródłem mógłby być ZUS – ich pozyskanie na potrzeby analiz kontrfaktycznych zapewniłoby wysoką jakość prowadzonych analiz jednak dostęp do tych danych jest niepewny. Z uwagi na warunkowość pozyskania danych z ZUS zaplanowana zostanie procedura zbierania danych monitoringowych od beneficjentów programów zdrowotnych, aby zapewnić możliwość uzyskania odpowiedzi na pytanie dotyczące efektów wdrożonej interwencji.

Oszacowanie efektów netto może okazać się niezwykle trudne jednak w przypadku zapewnienia odpowiedniej jakości danych planuje się wykorzystać jedną z następujących technik: *propensity score matching* (PSM), metoda podwójnej różnicy (*difference in differences* - DiD), metoda nieciągłości w równaniu regresji (*regression discontinuity design* - RDD) oraz metoda zmiennych instrumentalnych (*instrumental variables* - IV). Ostateczny wybór metod/ technik analitycznych będzie zależał od dostępnych informacji i danych o realizacji interwencji.

Analizy ilościowe zostaną wsparte dodatkowymi metodami badawczymi, wykorzystującymi przede wszystkim badania jakościowe. Pomogą one ustalić, które z założeń teoretycznych, stojących za teorią interwencji, miały wpływ na oszacowane efekty (które były barierą, a które wpływały na ich wystąpienie).

Zakres niezbędnych danych

- Dane monitoringowe
- Dane z wniosków o dofinansowanie

- Dane pozyskane od beneficjentów
- Dane pozyskane w ramach badań jakościowych
- Dane programowe i strategiczne (unijne, krajowe, regionalne)
- Dane NFZ, ZUS, KRUS i GUS

Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
II kw. 2024 – IV kw. 2024
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia
220 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WŁ 2014-2020 we współpracy z komórkami organizacyjnymi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego odpowiadającymi za wdrażanie programów związanych z utrzymaniem i przedłużeniem aktywności zawodowej mieszkańców regionu.

13. Ocena efektów wsparcia RPO WŁ 2014-2020 w zakresie opieki nad dzieckiem do lat 3 oraz usług edukacyjno-wychowawczych w województwie łódzkim

<table>
<tr><th colspan="2">Ogólny opis badania</th></tr>
<tr><th colspan="2">Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz</th></tr>
<tr><td colspan="2">Oś priorytetowa VII: Infrastruktura dla usług społecznych
PI 9a – Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
Działanie VII.3 – Infrastruktura opieki społecznej
PI 10a – Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej
Działanie VII.4 – Edukacja
Poddziałanie VII.4.2 – Edukacja przedszkolna

Oś priorytetowa X: Adaptacyjność pracowników i przedsiębiorstw w regionie
PI 8iv – Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę
Działanie X.1 – Powrót na rynek pracy osób sprawujących opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3.

Oś priorytetowa XI: Edukacja, Kwalifikacje, Umiejętności
PI 10i – Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia.
Działanie XI.1 – Wysoka jakość edukacji
Poddziałanie XI.1.1 – Edukacja przedszkolna
Poddziałanie XI.1.3 – Edukacja przedszkolna – miasto Łódź

FUNDUSZ: EFRR, EFS</td></tr>
<tr><td>Typ badania (wpływu, procesowe)</td><td>wpływu</td></tr>
<tr><td>Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)</td><td>ex post</td></tr>
<tr><th colspan="2">Cel badania</th></tr>
<tr><td colspan="2">Celem badania jest ocena efektów wsparcia RPO WŁ 2014-2020 w zakresie opieki nad dzieckiem do lat 3 oraz usług edukacyjno-wychowawczych w województwie łódzkim.</td></tr>
<tr><th colspan="2">Uzasadnienie badania</th></tr>
<tr><td colspan="2">Jednym ze strategicznych kierunków działań zapisanych w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020 jest między innymi ułatwienie dostępu do usług opiekuńczych dla dzieci w wieku do lat 3, a także usług edukacyjno-wychowawczych. Tego typu usługi przyczyniają się nie tylko do wzrostu urodzeń w regionie, ale także ograniczają skalę migracji osób do innych województw i przede wszystkim wpływają pozytywnie na aktywizację zawodową osób opiekujących się dziećmi, co przyczynia się do godzenia życia zawodowego z rodzinnym.
Utrata czy wręcz brak opieki nad dziećmi do lat 3 jak i usług edukacyjno-wychowawczych dla rodzin wychowujących dzieci odbija się niekorzystnie przede wszystkim na sytuacji zawodowej kobiet, które zmuszone są zrezygnować z pracy lub ograniczyć jej wymiar. Ponadto należy zaznaczyć,</td></tr>
</table>

że stopień upowszechnienia edukacji przedszkolnej na terenach wiejskich i w powiatach oraz podregionach jest nierównomierny w województwie łódzkim, co dodatkowo wpływa niekorzystnie na zaistniałą sytuację. W województwie łódzkim, w roku szkolnym 2018/2019 wychowanie przedszkolne prowadziły 1299 placówki, w tym 714 przedszkoli, 490 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych, 6 zespołów wychowania przedszkolnego i 89 punktów przedszkolnych, co dało łącznie 73969 miejsc dla dzieci (*Edukacja w województwie łódzkim w roku szkolnym 2018/2019,* Urząd Statystyczny w Łodzi, Łódź 2019, s. 1). Ponadto na koniec 2019 roku zlokalizowano 179 żłobków, 4 oddziały żłobkowe, 35 klubów dziecięcych oraz 31 dziennych opiekunów w województwie, które przyczyniły się do utworzenia łącznie 8549 miejsc dla dzieci do lat 3 (Bank Danych Lokalnych, 2019).
W związku z powyższym aby przeciwdziałać tego typu problemom RPO WŁ 2014-2020 będzie wspierał działania, które przyczynią się do realizacji niżej wymienionych typów projektów:

W ramach Działania X.1 będzie to utworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w formie:

1. instytucjonalnej:
   - żłobków,
   - klubów dziecięcych,
   - opiekuna dziennego,
2. pozainstytucjonalnej:
   - niani.

Aktywizowanie zawodowe osób sprawujących opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 m.in. w formie:

- doradztwa zawodowego,
- doradztwa indywidualnego,
- pośrednictwa pracy,
- szkoleń.

W ramach Działania VII.3 przewidziane jest wsparcie projektów związanych z tworzeniem i rozwojem infrastruktury opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 poprzez budowę, przebudowę lub adaptację budynków wraz z zakupem wyposażenia niezbędnego do świadczenia usług w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

W ramach Poddziałania VII.4.2 typy projektów będą przyczyniały się do budowy, przebudowy, adaptacji, obiektów na potrzeby działalności edukacyjnej wraz z wyposażeniem, doposażeniem w niezbędny sprzęt, pomoce dydaktyczne itp.

W ramach Poddziałania XI.1.1 i Poddziałania XI.1.3 planuje się.:

a) wsparcie istniejących lub nowo utworzonych ośrodków wychowania przedszkolnego w zakresie generowania i funkcjonowania nowych miejsc przedszkolnych;
b) dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności.
c) rozszerzanie oferty ośrodków wychowania przedszkolnego o organizację i prowadzenie dodatkowych zajęć wspierających na rzecz zwiększania szans edukacyjnych dzieci w zakresie wyrównywania stwierdzonych deficytów.
d) kształtowanie i rozwijanie u dzieci kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy
e) doskonalenie zawodowe nauczycieli w zakresie umiejętności i kompetencji niezbędnych do pracy z dziećmi, w tym z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
f) doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli w zakresie stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających rozwijaniu u dzieci kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy.

Kryteria badania

Trwałość
Skuteczność
Użyteczność
Efektywność

Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe

Główne pytania ewaluacyjne:

- Jak wygląda dostępność do usług wsparcia opieki nad dzieckiem do lat 3 i usług edukacyjno-wychowawczych w województwie łódzkim? Czy jest wystarczająca, odpowiednia do potrzeb?
- W jakim stopniu wsparcie odpowiadało przeprowadzonej diagnozie potrzeb?
- Jaki jest wkład RPO WŁ 2014-2020 na poprawę dostępności usług opiekuńczych i edukacyjno-wychowawczych dla dzieci w województwie?
- Czy, a jeśli tak to w jakim stopniu udzielone wsparcie przyniosło zmiany na poziomie wzrostu poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudniania osób sprawujących opiekę nad dziećmi w województwie łódzkim? Czy wzrosła dyspozycyjność rodziców małych dzieci?
- Jaka jest trwałość zmian w sytuacji uczestników projektów?
- Czy wzrost liczby usług opiekuńczych i edukacyjno-wychowawczych dla dzieci w wyniku realizacji projektów wpłynął na decyzję bądź przyczynił się do podjęcia decyzji o zamieszkaniu na terenie województwa łódzkiego młodych osób posiadających lub planujących posiadanie dzieci?
- Czy wzrost liczby usług opiekuńczych i edukacyjno-wychowawczych dla dzieci w wyniku realizacji projektów wpłynął na decyzję bądź przyczynił się do podjęcia decyzji o pozostaniu w miejscu zamieszkania na terenie województwa łódzkiego młodych osób posiadających lub planujących posiadanie dzieci?
- Czy i jakie bariery zidentyfikowano w związku z wdrażaniem projektów?
- Jaka jest trwałość nowoutworzonych miejsc wychowania przedszkolnego, żłobków, klubów dziecięcych, oddziałów żłobkowych itp.?
- Czy i w jakim stopniu realizacja projektów związanych z dostępnością usług opiekuńczych i edukacyjno-wychowawczych dla dzieci przyczyniła się do poprawy / pogorszenia sytuacji na terenach wiejskich w województwie łódzkim?
- W jakim stopniu liczba miejsc usług opiekuńczych i edukacyjno-wychowawczych dla dzieci jest dostosowana do przewidywanych trendów demograficznych?
- Jaka jest jakość wspartych usług opiekuńczych i edukacyjno-wychowawczych dla dzieci? Jak doskonalenie zawodowe nauczycieli, poprzez zdobycie umiejętności i kompetencji, wpłynęło na jakość oraz efektywność kształcenia dzieci w wieku przedszkolnym (w tym dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi)?
- Czy, a jeśli tak to w jakim stopniu udzielone wsparcie umożliwiło osiągnięcie postawionych celów, w tym wybranych wskaźników, na poziomie RPO WŁ 2014-2020?
- Jakie są rekomendacje w kontekście celu badania?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Wykonawca, w oparciu o dostępną wiedzę i dotychczasowe doświadczenia, zaproponuje właściwą z punktu widzenia celów badania metodykę i odpowiedni katalog metod/technik badawczych. Metodyka ewaluacji zastosowana przez Wykonawcę umożliwi udzielenie wyczerpujących odpowiedzi na postawione przez Zamawiającego główne pytania ewaluacyjne, jak również na pytania szczegółowe zaproponowane przez Wykonawcę. Wykonawca posłuży się szerokim zakresem metod/technik i narzędzi badawczych zarówno zbierania danych, jak i ich analizy.
W badaniach wykorzystane będą m. in. poniższe dane zastane:

- Strategia Rozwoju Kraju 2020;
- Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
- Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 – Umowa Partnerstwa;

- RPO WŁ 2014-2020;
- SZOOP;
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020;
- Sprawozdania roczne z wdrażania RPO WŁ na lata 2014-2020;
- Informacje kwartalne z realizacji RPO WŁ na lata 2014-2020;
- Raporty z SL2014;
- Opracowania Urzędu Statystycznego w Łodzi;
- Opracowania Głównego Urzędu Statystycznego;
- Diagnozy dotyczące zapotrzebowania na miejsca opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w województwie łódzkim.

Ponadto zadaniem Wykonawcy będzie zebranie, przeanalizowanie i przedstawienie w każdym raporcie końcowym informacji na temat poziomu osiągnięcia zakładanych w RPO WŁ 2014-2020 wartości wskaźników („Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS" oraz wskaźnika „Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS"). Z uwagi na konieczność dostarczenia danych monitoringowych dotyczących ww. wskaźników planuje się realizację trzech pomiarów, z których dwa pierwsze pomiary (III kw. 2020 – IV kw. 2020, III kw. 2021 – IV kw. 2021) zostaną połączone w jednym badaniu zrealizowanym w roku 2021.
Ocena efektów wsparcia wymagać będzie kompleksowego podejścia do inwestycji w ułatwienie dostępu do usług opiekuńczych dla dzieci do lat 3, a także usług edukacyjno-wychowawczych w regionie. Analizie zostaną poddane środki wydatkowane z RPO WŁ 2014-2020. Jednym z produktów ewaluacji będzie przestrzenna analiza dostępności do usług opiekuńczych i edukacyjno-wychowawczych. W badaniach uwzględniona zostanie również analiza efektywności kosztowej poszczególnych form opieki nad dzieckiem do lat trzech (analiza kosztów i korzyści). Analizy uzupełnione zostaną o badania jakościowe, w tym wywiady z przedstawicielami instytucji wdrażających oraz beneficjentami RPO WŁ 2014-2020.

Zakres niezbędnych danych

- Dane pozyskane od beneficjentów
- Dane monitoringowe
- Dane z wniosków o dofinansowanie
- Dane z Kuratorium Oświaty w Łodzi
- System Informacji Oświatowej
- Dane GUS, US w Łodzi, BDL, BAEL
- Dane o sytuacji zawodowej opiekunów dzieci
- Dane z rejestru żłobków i klubów dziecięcych

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

III kw. 2021 – IV kw. 2021 – pomiar wskaźników: „Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS" oraz „Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS"

III kw. 2023 – IV kw. 2023 - pomiar wskaźników: „Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS" oraz „Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS"

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

200 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WŁ 2014-2020 we współpracy z Regionalnym Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi oraz podmiotami powiązanymi z obszarem badania ewaluacyjnego.

14. Szacowanie wskaźnika rezultatu długoterminowego EFS pn. „Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu” w ramach RPO WŁ 2014-2020

Ogólny opis badania
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz

Oś priorytetowa IX: Włączenie społeczne

PI 9i - Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie

Działanie IX.1 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

Poddziałanie IX.1.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

Poddziałanie IX.1.2 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – ZIT

Poddziałanie IX.1.3 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – miasto Łódź

PI 9iv - Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym

Działanie IX.2 Usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

Poddziałanie IX.2.1 Usługi społeczne i zdrowotne

Poddziałanie IX.2.2 Usługi społeczne i zdrowotne – ZIT

PI 9v - Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia

Działanie IX.3 Rozwój ekonomii społecznej

Poddziałanie IX.3.1 Miejsca pracy w sektorze ekonomii społecznej

Poddziałanie IX.3.2 Koordynacja ekonomii społecznej

Oś priorytetowa X Adaptacyjność pracowników i przedsiębiorstw w regionie

PI 8iv - Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę

Działanie X.1 Powrót na rynek pracy osób sprawujących opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3

PI 8v - Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian

Działanie X.2 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw

Poddziałanie X.2.1 Konkurencyjność przedsiębiorstw i ich pracowników

Poddziałanie X.2.2 Wdrożenie programów typu outplacement

PI 8vi - Aktywne i zdrowe starzenie się

Działanie X.3 Ochrona, utrzymanie i przywrócenie zdrowia

Poddziałanie X.3.1 Programy z uwzględnieniem rehabilitacji medycznej ułatwiające powroty do pracy oraz umożliwiające wydłużenie aktywności zawodowej

Poddziałanie X.3.2 Programy profilaktyczne dotyczące chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu

Poddziałanie X.3.3 Działania uzupełniające populacyjne programy profilaktyczne w kierunku wczesnego wykrywania nowotworu jelita grubego, piersi i szyjki macicy.

Oś priorytetowa XI Edukacja, Kwalifikacje, Umiejętności

PI 10i - ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia

Działanie XI.1 – Wysoka jakość edukacji

Poddziałanie XI.1.1 Edukacja przedszkolna

Poddziałanie XI.1.2 Kształcenie ogólne

Poddziałanie XI.1.3 Edukacja przedszkolna – miasto Łódź

Poddziałanie XI.1.4 Kształcenie ogólne – miasto Łódź

PI 10iii - wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji

Działanie XI.2 Kształcenie osób dorosłych

Poddziałanie XI.2.1 Kształcenie osób dorosłych

Poddziałanie XI.2.2 Kształcenie osób dorosłych – miasto Łódź

PI 10iv - lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami

Działanie XI.3 Kształcenie zawodowe

Poddziałanie XI.3.1 Kształcenie zawodowe

Poddziałanie XI.3.2 Kształcenie zawodowe – miasto Łódź

FUNDUSZ: EFS

Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post

Cel badania

Celem badania jest ocena efektów wsparcia RPO WŁ 2014-2020 w zakresie poprawienia sytuacji uczestników projektów na rynku pracy.

Uzasadnienie badania

Badanie pozwoli oszacować poziom osiągnięcia wskaźnika rezultatu długoterminowego EFS pn.: *„Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu”.* Wskaźnik ten odnotowuje efekt programu operacyjnego, uzyskany przez ostatecznych odbiorców po upływie pewnego czasu od zakończenia udziału w projekcie (co najmniej sześć miesięcy po zakończeniu wsparcia). Przeanalizowane zostaną działania podejmowane w ramach trzech Osi Priorytetowych RPO WŁ 2014-2020.
Obowiązek oszacowania wskaźnika wynika z *Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020* oraz z zapisów zawartych w *Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy*[1], a także z art. 5 i art. 19 *Rozporządzenia EFS*[2]. Realizacja badania wynika również z obowiązku sprawozdawczego nałożonego przez Komisję Europejską, w związku z powyższym wartość wskaźnika oraz wnioski płynące z ww. badania zostaną wykorzystane na potrzeby przygotowania sprawozdania rocznego z wdrażania RPO WŁ 2014-2020, o którym mowa w art. 50 ust. 5 oraz art. 111 ust. 2 i 4 *Rozporządzenia nr 1303/2013.*

Kryteria badania

Trwałość

[1] *The Programming Period 2014-2020. Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy - European Social Fund. Guidance document.*

[2] *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (Dz.U. UE L 347 z 20.12.2013 z późn. zm.).*

Skuteczność
Użyteczność
Efektywność

Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe

Główne pytania ewaluacyjne:

- Jakie czynniki w największym stopniu wspomagają chęć rozwoju zawodowego uczestników projektów?
- Ile osób poprawiło swoją sytuację zawodową dzięki uczestnictwu w projektach w ramach RPO WŁ 2014-2020?
- Jak wygląda dostępność do wsparcia rozwoju zawodowego dla osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji zawodowej?
- W jakim stopniu wsparcie odpowiadało potrzebom osób uczestniczących w projektach?
- Jaki jest wpływ RPO WŁ 2014-2020 na poprawę sytuacji na rynku pracy osób pracujących, które uzyskały wsparcie EFS?
- Czy, a jeśli tak to w jakim stopniu udzielone wsparcie przyniosło wzrost poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności uczestników projektów do zmiany pracy na wymagającą wyższych kompetencji?
- Jaka jest trwałość zmian w sytuacji uczestników projektów?
- Czy i jakie bariery zidentyfikowano w związku z wdrażaniem projektów?
- Jakie są rekomendacje w kontekście celu badania? Co można poprawić by w przyszłości programy operacyjne były jeszcze skuteczniejsze?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Ocena efektów wsparcia wymagać będzie przebadania uczestników projektów. Zgodnie z zaleceniami wyrażonymi w Załączniku nr 6 do „*Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020”* pn.: „*Sposób pomiaru wskaźników rezultatu długoterminowego EFS, dla których źródłem danych jest badanie ewaluacyjne*” badanie powinno być przeprowadzone przede wszystkim przy pomocy wywiadu telefonicznego wspomaganego komputerowo (CATI) lub przy pomocy ankiety internetowej (CAWI). Możliwe jest również zastosowanie metody typu mixed-mode, łączącej obie techniki badawcze. Do skonstruowania narzędzi badawczych i przeprowadzenia za ich pomocą badania ewaluacyjnego, wykonawca badania jest zobowiązany wykorzystać pytania i zapisy z Załącznika nr 6. Narzędzia badawcze mogą zostać rozszerzone poza wskazane minimum i dostosowane do potrzeb informacyjnych występujących w ramach poszczególnych programów operacyjnych.

Zakres niezbędnych danych

- Dane pozyskane od beneficjentów
- Dane monitoringowe
- Dane z wniosków o dofinansowanie
- Dane z SL 2014
- Dane GUS, US w Łodzi

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

IV kw. 2018 – II kw. 2019
III kw. 2021 – IV kw. 2021
III kw. 2024 – IV kw. 2024

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

300 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WŁ 2014-2020 we współpracy z podmiotami powiązanymi z obszarem badania ewaluacyjnego.

15. Ocena wsparcia w obszarze kształcenia, w tym kształcenia zawodowego oraz kształcenia osób dorosłych w ramach RPO WŁ 2014-2020 w celu oszacowania jakości kształcenia i podniesienia zdolności do zatrudnienia absolwentów kształcenia zawodowego oraz wykorzystania TIK

<table>
<tr><th colspan="2">Ogólny opis badania</th></tr>
<tr><td colspan="2">Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz</td></tr>
<tr><td colspan="2">Oś priorytetowa XI: Edukacja, Kwalifikacje, Umiejętności
PI 10iv – Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości
Działanie XI.3 Kształcenie zawodowe
PI 10iii – Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i poza formalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji
Działanie XI.2 Kształcenie osób dorosłych
PI 10i – Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
Działanie XI.1 Wysoka jakość edukacji
Poddziałanie XI.1.2 Kształcenie ogólne

Interwencja w ramach działania XI.2 zwiększać będzie uczestnictwo osób dorosłych w procesie uczenia się przez całe życie, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem kompetencji w zakresie TIK i języków obcych.

Oś priorytetowa VII: Infrastruktura dla usług społecznych
PI 10a – Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej
Działanie VII.4 Edukacja
Poddziałanie VII.4.1 Kształcenie zawodowe i ustawiczne

Fundusz: EFS, EFRR</td></tr>
<tr><td>Typ badania (wpływu, procesowe)</td><td>wpływu</td></tr>
<tr><td>Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)</td><td>ex post</td></tr>
<tr><td colspan="2">Cel badania</td></tr>
<tr><td colspan="2">Celem badania jest ocena trafności oraz efektów wsparcia w obszarze kształcenia zawodowego, kształcenia osób dorosłych oraz kształcenia w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Uzasadnienie badania</td></tr>
<tr><td colspan="2">Województwo łódzkie charakteryzuje niski udział szkolnictwa zawodowego w szkolnictwie ogółem, niska jakość kształcenia zawodowego, w tym zwłaszcza praktycznego oraz systematyczny spadek liczby szkół zawodowych w regionie. Województwo łódzkie cechuje również niski udział dorosłych w kształceniu ustawicznym (3% osób w wieku 24-64 lata – źródło Bank Danych Lokalnych 2019). Jednym z celów nowej perspektywy finansowej jest zdecydowana poprawa jakości kształcenia zawodowego i dostosowanie go do potrzeb rynku pracy. Priorytetem będzie właściwe rozpoznanie potrzeb szkół i pracodawców jak również włączenie otoczenia w celu rozwoju partnerstw wiedzy (szkoły, pracodawcy, uczelnie). Poprawa jakości kształcenia zawodowego wpłynąć może na lepszą sytuację młodzieży na rynku pracy oraz osób dorosłych o niskich lub niedopasowanych kwalifikacjach. Lepsze powiązanie szkolnictwa zawodowego z rynkiem pracy może mieć istotny wpływ zarówno na poprawę sytuacji gospodarczej całego regionu, w tym branż wymagających wysokiej jakości kompetencji, jak i na spadek bezrobocia strukturalnego.</td></tr>
</table>

Kompleksowe wsparcie szkół zawodowych kierowane będzie przede wszystkim do szkół o największych potrzebach, potencjale i dopasowaniu do potrzeb regionalnej gospodarki. Priorytetem dla wsparcia kształcenia zawodowego będą działania skierowane na poprawę efektów kształcenia w szkołach zawodowych oraz wzmocnienie roli kompetencji i kwalifikacji zawodowych, a także umiejętności praktycznych istotnych z punktu widzenia sprawnego wejścia absolwentów na rynek pracy i adaptacji do zmieniających się na nim warunków.

Koncepcja jakości i dopasowanie oferty do potrzeb rynku pracy powinny bazować na ustalonych na poziomie europejskim założeniach, w tym szczególnie Zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym (EQAVET). Badanie to pozwoli poddać pogłębionej analizie jakość procesu edukacji zawodowej w województwie, adekwatność interwencji z punktu widzenia poprawiania jakości kształcenia zawodowego i osiągnięte w tym zakresie efekty.

Kryteria badania

Trafność
Użyteczność
Skuteczność
Efektywność

Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe

Główne pytania badawcze:

- Jakie są najważniejsze trudności z dopasowaniem kształcenia zawodowego i ustawicznego do potrzeb rynku pracy?
- Jaka jest logika interwencji wsparcia w zakresie poprawy jakości kształcenia zawodowego?
- W jakim stopniu wsparcie oferowane w ramach PI 10 iv, 10iii oraz 10a jest trafne, w tym na ile odpowiada przeprowadzonej diagnozie potrzeb szkół?
- Czy w wyniku kształcenia ustawicznego dorosłych poprawiła się ich sytuacja na rynku pracy?
- W jakim stopniu wsparcie kierowane jest do szkół kształcących w kierunkach zgodnych z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami?
- Czy oferta szkoleniowa w zakresie:
    - programów kształcenia w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych, w szczególności obejmujących programowanie oraz ogólne podnoszenie kompetencji cyfrowych,
    - opracowania e-materiałów dydaktycznych,
    - przygotowania kadr nauczycielskich i trenerskich prowadzących programy kształcenia,
    - zapewnienia odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej,

  jest adekwatna do zapotrzebowania na rynku pracy?
- Jaka jest komplementarność między działaniami podejmowanymi na poziomie krajowym i regionalnym w zakresie poprawy jakości kształcenia zawodowego?
- Jakie są efekty wsparcia?
- Jakie są najważniejsze trudności w poprawianiu jakości kształcenia zawodowego?
- Czy podejmowane działania są skuteczne i efektywne?
- Czy wybrane formy wsparcia umożliwiają osiągnięcie postawionych celów, jak również wybranych wskaźników na poziomie RPO WŁ 2014-2020 i wskaźników rezultatu długoterminowego EFS określonych w *Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020?*
- Jaka jest komplementarność pomiędzy PI 10iii i 10a (wsparcie infrastrukturalne)?
- Jakie są rekomendacje w kontekście celu badania?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Podstawą metodologii badania będzie europejska rama odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym (EQAVET). Zalecenia te zostały dostosowane do warunków polskich przez KOWEZiU w publikacji pt. *Standardy jakości kształcenia zawodowego*, w której przedstawiono szczegółowo sposób oceniania jakości kształcenia zawodowego. Zaproponowana tam

metodologia jest w praktyce instrumentem ułatwiającym krajom członkowskim ocenę i doskonalenie jakości.
Badanie prowadzone będzie na poziomie szkół i placówek, oferujących kształcenie zawodowe, a skoncentrowane zostanie na jakościowej analizie jakości kształcenia w tych placówkach, ocenie postępów oraz wpływie interwencji na zachodzące zmiany.
Dlatego też zakłada się, że projektowane badanie będzie miało charakter ewaluacji bazującej na teorii. Analizie poddana zostanie m.in. logika interwencji z punktu widzenia jakości kształcenia zawodowego. Badanie powinno mieć charakter przede wszystkim jakościowy, choć uzupełniony o ilościowe badanie obejmujące co najmniej osoby uczestniczące w pozaszkolnych formach kształcenia. Ponadto badanie zawierać będzie komponent ilościowy dotyczący kształcenia ustawicznego oceniający obok jakości, dopasowanie wsparcia do potrzeb osób dorosłych znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.

Zakres niezbędnych danych

- Dane SL 2014 dotyczące wspieranych szkół, uczniów i osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia
- Dane dotyczące efektów nauczania w badanych szkołach
- Dane dotyczące kształcenia ustawicznego
- Dane pozyskane z MR dotyczące wartości wskaźnika pn. *Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie uczestniczących w kształceniu lub pracujących po sześciu miesiącach po ukończeniu nauki*
- Dane ze statystyki publicznej dotyczące edukacji w szkołach zawodowych oraz dotyczące kształcenia osób dorosłych
- Raporty, opracowania, analizy dotyczące przedmiotu badania, w tym analizy przeprowadzone przez Biuro Planowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego
- Wyniki badania pn. *Ewaluacja wsparcia realizowanego w obszarze edukacji w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego*, realizowanego na zlecenie Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

IV kw. 2021 – III kw. 2022

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

200 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WŁ 2014-2020 we współpracy z KOUM oraz MR

16. Ocena rezultatów i produktów wdrażania Regionalnych Programów Zdrowotnych w ramach RPO WŁ 2014-2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa IX: Włączenie społeczne **PI 9iv** - Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym **Działanie IX.2** – Usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym **Poddziałanie IX.2.1** – Usługi społeczne i zdrowotne **Oś priorytetowa X:** Adaptacyjność pracowników i przedsiębiorstw w regionie **PI 8vi** - Aktywne i zdrowe starzenie się **Działanie X.3** – Ochrona, utrzymanie i przywrócenie zdrowia **Poddziałanie X.3.1** – Programy z uwzględnieniem rehabilitacji medycznej ułatwiające powroty do pracy oraz umożliwiające wydłużenie aktywności zawodowej **Poddziałanie X.3.2** – Programy profilaktyczne dotyczące chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu **Poddziałanie X.3.3** – Działania uzupełniające populacyjne programy profilaktyczne w kierunku wczesnego wykrywania nowotworu jelita grubego, piersi i szyjki macicy FUNDUSZ: EFS	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post
Cel badania	
Celem badania jest ocena skuteczności, efektywności, użyteczności i trwałości wdrażania Regionalnych Programów Zdrowotnych (dalej RPZ) w województwie łódzkim.	
Uzasadnienie badania	
Rosnące zapotrzebowanie na usługi zdrowotne, jak również postępujący proces starzenia się społeczeństwa wskazuje na bezwzględną konieczność rozwoju usług zdrowotnych. Z trendów epidemiologicznych wynika, że najistotniejszymi problemami zdrowotnymi osób dorosłych są wzmożona zachorowalność i umieralność z powodu chorób układu krążenia, nowotworowych, układu kostno-stawowego i mięśniowego, układu oddechowego, psychicznych. Wobec takich wyzwań zaplanowano opracowanie Programów Polityki Zdrowotnej, które mają być instrumentami realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego zadań w obszarze zdrowia na rzecz społeczności lokalnej. Planowane działania będą przyczyniać się do zwiększenia uczestnictwa mieszkańców regionu w badaniach profilaktycznych realizowanych w odpowiedzi na specyficzne zdiagnozowane potrzeby regionalne, wynikające z przeprowadzonej diagnozy sytuacji demograficzno-epidemiologicznej oraz zidentyfikowane ograniczenia w dostępie do świadczeń zdrowotnych. Realizacja i ewaluacja RPZ jest obowiązkiem wynikającym z zapisów *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020*. Wyniki ewaluacji poszczególnych RPZ zostaną wykorzystane w badaniu nr 12, które będzie badaniem wpływu w zakresie Osi Priorytetowej X, a realizacja którego wynika z wymogów zawartych w Rozporządzeniu Nr 1303/2013. Ponadto podstawowe założenia badawcze w zakresie ewaluacji RPZ każdorazowo będą elementem opinii, którą wydaje Prezes Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji do poszczególnych RPZ.	
Kryteria badania	
Skuteczność **Efektywność** **Użyteczność** **Trwałość**	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	

Główne pytania ewaluacyjne:

- Czy udzielone wsparcie umożliwiło skuteczne realizowanie działań związanych z wdrażaniem RPZ?
- W jakim stopniu RPZ przyniósł oczekiwane rezultaty?
- Czy, a jeśli tak to w jakim stopniu, RPZ wpłynął na poprawę sytuacji zdrowotnej województwa łódzkiego?
- Czy, a jeśli tak to w jakim stopniu, RPZ wpłynął na zwiększenie dostępności do świadczeń w województwie łódzkim?
- Czy, a jeśli tak to w jakim stopniu, pomoc finansowa z Europejskiego Funduszu Społecznego przeznaczona na Poddziałanie IX.2.1 i Działanie X.3 SZOOP była adekwatna do zaistniałych potrzeb?
- Jak udzielona pomoc jest oceniana przez uczestników projektów i jak wpłynęła na postrzeganie ochrony oraz profilaktyki zdrowia?
- Czy, a jeśli tak to w jakim stopniu, udzielone wsparcie umożliwiło osiągnięcie postawionych celów, w tym wybranych mierników, na poziomie RPZ?
- Czy i w jakim stopniu wsparcie udzielane w ramach RPZ było skuteczne i efektywne?
- Czy i w jakim stopniu efekty osiągnięte w ramach realizacji RPZ są trwałe?
- Jakie są proponowane rekomendacje w kontekście celu badania ewaluacyjnego?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Metodyka badawcza zostanie szczegółowo opracowana na etapie przygotowywania dokumentacji przetargowej do poszczególnych ewaluacji dotyczących RPZ (w RPO WŁ 2014-2020 przewidziano realizację 11 RPZ).

W badaniu wykorzystane zostaną zarówno ilościowe jak i jakościowe metody/techniki gromadzenia i analizy danych. Punktem wyjścia będzie analiza desk research. Istotnym elementem badania będą analizy oparte o dane pierwotne zebrane w toku realizacji poszczególnych RPZ oraz dane pochodzące ze statystyki publicznej. Ponadto, w celu pogłębienia wiedzy w zakresie zdiagnozowanych w badaniu problemów zostanie przeprowadzona analiza jakościowa przeprowadzona w oparciu o adekwatne metody/techniki badawcze.

Zakres niezbędnych danych

- Dane z SL 2014
- Dane monitoringowe
- Dane z wniosków o dofinansowanie
- Dane pozyskane od beneficjentów
- Dane pozyskane od ostatecznych odbiorców wsparcia
- Karty oceny merytorycznej

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

III kw. 2020 – IV kw. 2024

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

720 tys. zł (11 ewaluacji Regionalnych Programów Zdrowotnych po ok. 65 tys. zł każda)

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WŁ 2014-2020 we współpracy z KOUM, IP (WUP), innymi podmiotami związanymi z tematem ewaluacji, odpowiadającymi za wdrażanie RPZ.

17. Ocena trafności zastosowania instrumentów finansowych oraz możliwości wdrożenia pomocy zwrotnej i wsparcia opartego na wejściach kapitałowych w ramach RPO WŁ 2014-2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa II: Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka **PI 3c** – Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług **Działanie II.3** – Zwiększenie konkurencyjności MŚP **Poddziałanie II.3.2** – Instrumenty finansowe dla MŚP **Oś priorytetowa IV:** Gospodarka niskoemisyjna **PI 4c** – Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym **Działanie IV.2** – Termomodernizacja budynków **Poddziałanie IV.2.3** – Termomodernizacja budynków w oparciu o zastosowanie instrumentów finansowych **Oś priorytetowa VIII:** Zatrudnienie **PI 8iii** – Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro, małych i średnich przedsiębiorstw **Działanie VIII.3** – Wsparcie przedsiębiorczości **Poddziałanie VIII.3.2** – Wsparcie przedsiębiorczości w formach zwrotnych FUNDUSZ: EFRR, EFS	
Typ badania (wpływu, procesowe)	procesowa
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	on-going
Cel badania	
Celem głównym badania jest ocena aktualności propozycji/rekomendacji wynikających z analizy ex-ante zrealizowanej w 2014 r. dla projektu programu, ze szczególnym uwzględnieniem analizy możliwości zwiększenia kwoty środków przeznaczonych w ramach RPO WŁ 2014-2020 na instrumenty finansowe w Priorytetach Inwestycyjnych, w których przewidziano ich wykorzystanie, jak również w tych PI, w których dotychczas ich nie przewidziano. Dodatkowo celem badania jest zweryfikowanie możliwości i zasadności wprowadzenia w województwie łódzkim instrumentu finansowego opartego na wejściach kapitałowych i pomocy zwrotnej.	
Uzasadnienie badania	
Konieczność przeprowadzenia przedmiotowego badania związana jest z faktem przyjęcia Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju oraz z potrzebą zweryfikowania czy obecna sytuacja gospodarcza w regionie wpłynęła na konieczność aktualizacji oceny ex ante instrumentów finansowych. Ponadto, pogłębiona analiza dotycząca możliwości wykorzystania instrumentów finansowych (IF) oraz poziomu alokacji kierowanej na te Instrumenty w poszczególnych Priorytetach Inwestycyjnych RPO WŁ 2014-2020 będzie odpowiedzią na oczekiwania formułowane w tym zakresie ze strony Instytucji Koordynującej Umowę Partnerstwa. W związku z art. 37 ust. 2 lit. a-g rozporządzenia ogólnego oraz art. 8 rozporządzenia delegowanego , w ramach badania zostanie przeprowadzona pogłębiona analiza wyników zrealizowanego w 2014 roku badania pn. „Ewaluacja ex-ante instrumentów finansowych wdrażanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020”. Obejmie ona swym zakresem ocenę aktualności propozycji/rekomendacji wynikających ze wskazanego wyżej badania ewaluacyjnego ze szczególnym uwzględnieniem zbadania możliwości zwiększenia kwoty środków przeznaczonych w	

ramach RPO WŁ 2014-2020 na instrumenty finansowe w Priorytetach Inwestycyjnych (PI), w których przewidziano ich wykorzystanie, jak również w tych PI, w których dotychczas ich nie przewidziano, a także zweryfikowanie możliwości zastosowania pomocy zwrotnej oraz wsparcia opartego na wejściach kapitałowych. W ramach badania dokonana zostanie również ocena ryzyk wynikających z możliwości konkurowania środków przeznaczonych na instrumenty finansowe w ramach RPO WŁ 2014-2020 ze środkami pochodzącymi z wdrażania instrumentów inżynierii finansowej w ramach RPO WŁ 2007-2013.

Wyniki badania będą miały bezpośrednie przełożenie na system wdrażania RPO WŁ 2014-2020. Badanie pozwoli odpowiedzieć na pytania dotyczące m. in. zagrożeń i ryzyka związanego z realizacją wsparcia w formie instrumentów finansowych, możliwości zaspokajania specyficznych potrzeb ostatecznych odbiorców wsparcia w regionie dzięki IF/pomocy zwrotnej/wejściom kapitałowym, jak również możliwości zwiększenia efektywności ich działania.

Kryteria badania

Trafność

Spójność

Efektywność

Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe

Główne pytania ewaluacyjne:

- Czy propozycje/rekomendacje zawarte w badaniu pn. ‘Ewaluacja ex-ante instrumentów finansowych wdrażanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020’ z listopada 2014 r. są nadal aktualne?
- Czy jest zasadne zwiększenie alokacji w ramach RPO WŁ 2014-2020 na instrumenty finansowe w PI 3c, 4c, i 8iii? Jeśli tak, to w którym z wymienionych PI, w jakiej formie, w jakim zakresie i w jakiej kwocie?
- W których PI (spośród innych niż wymienione powyżej, a realizowanych w ramach RPO WŁ 2014-2020) zasadne jest zastosowanie Instrumentów Finansowych? Jaki powinien być ich rodzaj, zakres i skala wsparcia?
- Czy jest możliwe i zasadne zastosowanie pomocy zwrotnej jako formy wsparcia w ramach RPO WŁ 2014-2020? Jeśli tak, to w których PI oraz jaki powinien być jej rodzaj, zakres i skala wsparcia?
- Czy jest możliwe i zasadne zastosowanie wsparcia opartego na wejściach kapitałowych w ramach RPO WŁ 2014-2020? Jeśli tak, to w których PI oraz jaki powinien być jego rodzaj, zakres i skala?
- Jak dany instrument finansowy/pomoc zwrotna/wsparcie oparte na wejściach kapitałowych ma przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w ramach właściwego PI, w tym osiągnięcia założonych wskaźników?
- Jakie są rekomendowane działania mające na celu zwiększenie efektywności instrumentów finansowych oraz ewentualne wdrożenie pomocy zwrotnej i wsparcia opartego na wejściach kapitałowych w ramach RPO WŁ 2014-2020?
- Jak dokonać demarkacji między proponowanymi do wprowadzenia instrumentami wsparcia, a wsparciem dotacyjnym dostępnym w danym obszarze? czy wsparcie ma zastąpić dotacje (dla wybranych beneficjentów, projektów, obszarów) czy je uzupełniać?

Główne problemy badawcze:

- analiza niedoskonałości rynku, nieoptymalnych inwestycji i potrzeb inwestycyjnych (w tym szacowanie luki pomiędzy podażą i popytem),
- ocena wartości dodanej instrumentów finansowych,
- oszacowanie dodatkowych zasobów publicznych i prywatnych do pozyskania potencjalnie przez IF,
- ocena doświadczeń ze stosowania instrumentów finansowych,
  określenie oczekiwanych rezultatów i odpowiadających im wskaźników, analiza i ponowna kalkulacja współczynnika mnożnikowego dla produktów gwarancyjnych, zgodnie

z wymogami art. 8 rozporządzenia delegowanego, analiza potencjalnych problemów dotyczących wprowadzenia pomocy zwrotnej i wejść kapitałowych.

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Oczekuje się, że Wykonawca, w oparciu o dostępną wiedzę i dotychczasowe doświadczenia zaproponuje, właściwą z punktu widzenia celów badania metodykę i odpowiedni katalog technik badawczych. Metodyka ewaluacji zastosowana przez Wykonawcę powinna umożliwić udzielenie wyczerpujących odpowiedzi na postawione przez Zamawiającego pytania ewaluacyjne / problemy badawcze, jak również na pytania szczegółowe zaproponowane przez Wykonawcę. Oczekuje się, że Wykonawca posłuży się szerokim zakresem metod, technik i narzędzi badawczych zarówno zbierania danych, jak i ich analizy.

Minimalna zastosowana metodyka zawierać będzie:

1. **Analizę danych zastanych (desk research)**

Analiza obejmować będzie w szczególności:

- Umowa Partnerstwa;
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju;
- Plan działań na rzecz zwiększenia efektywności i przyśpieszenia realizacji programów w ramach Umowy Partnerstwa 2014-2020;
- RPO WŁ 2014-2020;
- Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych RPO WŁ 2014-2020;
- Strategia Inwestycyjna dla wdrażania Instrumentów Finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020;
- Roczny Plan Działań na rok 2017;
- Umowa o finansowanie Projektu pn. Instrumenty Finansowe dla rozwoju województwa łódzkiego, dotycząca utworzenia Funduszu Funduszy i powierzenia roli i zadań Menadżera Funduszu Funduszy;
- Guidance for Member States on Definition and use of repayable assistance in comparison to financial instruments and grants (EGESIF_15_0005-01 15/04/2015) wraz z Comments from the Member States on the Guidance note on Repayable Assistance following the EGESIF meeting of 25 February 2015;

2. **Pogłębione wywiady indywidualne (IDI) z przedstawicielami:**

Wykonawca przeprowadzi wywiady z przedstawicielami:

Instytucji pełniących funkcję pośredników finansowych w perspektywie finansowej 2007-2013 (5 wywiadów);

Banku Gospodarstwa Krajowego (Menedżer Funduszu Funduszy) (1 wywiad);

Centrum Obsługi Przedsiębiorcy (1 wywiady);

Zamawiający dopuszcza możliwość zamiany IDI na DIADĘ LUB TRIADĘ (jedna DIADA odpowiada dwóm IDI, jedna TRIADA odpowiada trzem IDI).

3. **Zogniskowane wywiady grupowe (FGI)**

Wykonawca zrealizuje co najmniej 3 zogniskowane wywiady grupowe z przedstawicielami:

Interesariuszy strony podażowej (pierwszy FGI):

banków komercyjnych i specjalistycznych;
instytucji gwarancyjnych;
funduszy pożyczkowych;
inkubatorów i akceleratorów;
instytucji venture capital;
aniołów biznesu;

Interesariuszy strony popytowej (drugi FGI):
izb gospodarczych;
organizacji pracodawców;
klastrów;
Powiatowych Urzędów Pracy;
właścicieli i zarządców wielorodzinnych budynków mieszkalnych;
jednostek samorządu terytorialnego;

Decydentów (trzeci FGI):
Departamentu Polityki Regionalnej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Łódzkiego;
Departamentu ds. Regionalnego Programu Operacyjnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Łódzkiego;
Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Łódzkiego;
Centrum Obsługi Przedsiębiorcy;
Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi;
Ministerstwo Rozwoju;

4. **Badanie bezpośrednie (PAPI/CAPI)**

Wykonawca zrealizuje co najmniej 384 wywiady z przedsiębiorcami z województwa łódzkiego. Dobór próby nastąpi poprzez losowanie warstwowe, biorąc pod uwagę następujące warstwy:

- Lokalizacja: podregiony (NUTS 3),
- Lokalizacja: miasto/wieś,
- Wielkość firm (Mikro/małe/średnie przedsiębiorstwa),
- Fazy rozwoju.

Próba do badania zostanie wylosowana z operatu przygotowanego przez statystykę publiczną (Urzędy Statystyczne, GUS). Na etapie opracowywania raportu metodologicznego dopuszczalne będzie zaproponowanie przez Wykonawcę operatu losowania pochodzącego z innego źródła pod warunkiem zachowania porównywalnej jakości danych w nim zawartych (zmiana będzie wymagała akceptacji Zamawiającego).

5. **Wywiady internetowe z użyciem komputera (CAWI)**

Zamawiający przewiduje wykonanie badania CAWI ze wszystkimi jednostkami samorządu terytorialnego z obszaru województwa łódzkiego przy jednoczesnym założeniu co najmniej 50% zwrotności ankiet. W sytuacji, jeśli responsywność będzie poniżej poziomu 50%, Zamawiający wymaga od Wykonawcy przeprowadzenia uzupełniającego badania CATI z tymi jednostkami, które nie odesłały wypełnionej ankiety, lub ją odesłały, ale niepoprawnie wypełnioną, tak by responsywność ogółem nie była niższa niż 50% badanej populacji.

6. **Metaanaliza/metaewaluacja** wyników badań dotyczących instrumentów finansowych/pomocy zwrotnej/wsparcia opartego na wejściach kapitałowych.Wykonawca

przedstawi Zamawiającemu do akceptacji, na etapie opracowania raportu metodologicznego, wykaz dokumentów, które zostaną wykorzystane.

7. **Panel ekspertów** grupujący przedstawicieli strony podażowej, popytowej, decydentów (w tym obligatoryjnie przedstawiciel COP), służący podsumowaniu badania i przedyskutowaniu wyników i wstępnych rekomendacji

Zakres niezbędnych danych

- Dane z SL 2014
- Karty oceny merytorycznej
- Dane monitoringowe
- Dane z wniosków o dofinansowanie
- Dane pozyskane od beneficjentów
- Dane pozyskane od instytucji powiązanych (gminy, powiaty)
- Dane ewaluacji przeprowadzonych w innych regionach (oraz przez inne instytucje)

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

II kw. 2017 – IV kw. 2017

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

205 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WŁ 2014-2020, IZ RPO WŁ 2014-2020/IP RPO WŁ 2014-2020

BADANIA OBLIGATORYJNE

18. Ewaluacja ex ante w zakresie IF dla RPO WŁ 2021-2027

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Wszystkie osie priorytetowe programu FUNDUSZ: EFS, EFRR	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu, procesowa
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex ante
Cel badania	
Celem badania jest dokonanie ewaluacji ex ante w zakresie instrumentów finansowych dla regionalnego programu operacyjnego województwa łódzkiego w perspektywie finansowej UE 2021-2027.	
Uzasadnienie badania	
Ewaluacja ex ante dotycząca wsparcia z funduszy za pośrednictwem instrumentów finansowych jest warunkiem koniecznym dla określenia wysokości wkładów z programu do instrumentów finansowych.	
Kryteria badania	
Trafność **Przewidywana efektywność** **Przewidywana skuteczność** **Przewidywana trwałość**	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
Ocena ex ante obejmuje przynajmniej następujące elementy: a) proponowaną kwotę wkładu z programu do instrumentu finansowego i oczekiwany efekt mnożnikowy; b) proponowane oferowane produkty finansowe, w tym ewentualną potrzebę zróżnicowanego traktowania inwestorów; c) zaproponowaną docelową grupę ostatecznych odbiorców; d) oczekiwany wkład instrumentu finansowego w osiąganie celów szczegółowych.	
Ogólny zarys metodologii badania	
Zastosowane podejście metodologiczne	
Metodologia będzie opierać się na założeniach wskazanych w podręczniku metodologicznym przygotowanym przez MFiPR w ramach badania ewaluacyjnego pn. „Opracowanie metodologii szacowania potrzeb finansowych oraz luki finansowej w obszarach polityki rozwoju wraz z pierwszym oszacowaniem". Na etapie przygotowywania dokumentacji przetargowej metodologia może zostać rozbudowana zgodnie z potrzebami informacyjnymi IZ RPO WŁ. Dodatkowo pod uwagę będą brane wyniki 2 badań ewaluacyjnych realizowanych na zlecenie IZ PO WER 2014-2020 pn. „Badanie potrzeb finansowych i pozafinansowych w sektorze ekonomii społecznej oraz usług społecznych i zdrowotnych" i „Ocena ex ante instrumentów finansowych w obszarze samozatrudnienia ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego". Ponadto, w badaniu wykorzystane zostaną wyniki badania pn. „Ewaluacja ex-ante Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego 2014-2020" zrealizowanego w 2014 roku, jak również wyniki badania pn. „Ocena trafności zastosowania instrumentów finansowych oraz możliwości wdrożenia pomocy zwrotnej i wsparcia opartego na wejściach kapitałowych w ramach RPO WŁ 2014-2020" zrealizowanego w 2017 roku.	
Organizacja badania	

Ramy czasowe realizacji badania
IV kw. 2020 – II kw. 2021
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia
340 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WŁ 2014-2020 we współpracy z komórkami organizacyjnymi UMWŁ oraz podmiotami powiązanymi z obszarem badania ewaluacyjnego.

19. System wyboru projektów ze szczególnym uwzględnieniem kryteriów wyboru projektów

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa I – XII (wszystkie osie priorytetowe) FUNDUSZ: EFS, EFRR	
Typ badania (wpływu, procesowe)	procesowa
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	on-going
Cel badania	
Celem badania jest dokonanie oceny systemu oraz procesu oceny i wyboru projektów, w tym kryteriów wyboru projektów pod kątem zapewnienia skutecznej i najbardziej efektywnej realizacji RPO WŁ 2014-2020.	
Uzasadnienie badania	
Wybór projektów w ramach poszczególnych programów operacyjnych uzależniony jest od spełnienia kryteriów wyboru zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący dany program (zgodnie z art. 110, ust. 2, lit. a Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013). Prawidłowo dobrane kryteria powinny (zgodnie z art. 125, ust. 3, lit. a Rozporządzenia (UE) 1303/2013): • zapewnić, że operacje przyczynią się do osiągnięcia celów szczegółowych i rezultatów odpowiednich priorytetów inwestycyjnych; • być niedyskryminacyjne i przejrzyste; • uwzględnić ogólne zasady ustanowione w art. 7 i 8 Rozporządzenia (UE) Nr 1303/2013. Właściwy dobór kryteriów jest kwestią niezwykle istotną, ponieważ od trafności i jakości wybranych do realizacji projektów zależy w dużej mierze efektywność i skuteczność realizacji całego programu operacyjnego. Przeprowadzenie badania: *System wyboru projektów ze szczególnym uwzględnieniem kryteriów wyboru projektów* umożliwi dokonanie oceny poprawności i efektywności rozwiązań przyjętych w ramach RPO WŁ 2014-2020 i ich ewentualną korektę. Uzasadnieniem dla przeprowadzenia przedmiotowego badania jest także wysoki poziom użyteczności ewaluacji kryteriów wyboru projektów przeprowadzonych w odniesieniu do RPO na lata 2007-2013. Ponadto, badanie kryteriów i systemu wyboru projektów zostało wskazane jako obowiązkowe dla wszystkich programów operacyjnych w *Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności w ramach perspektywy finansowej 2014-2020*, wydanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju (obecnie Ministerstwo Rozwoju).	
Kryteria badania	
Trafność **Skuteczność** **Efektywność**	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
Badanie realizowane na przestrzeni lat 2016-2017 w modelu partycypacyjnym (umowa długoterminowa, w ramach której prowadzone są m. in. ewaluacje cząstkowe dla poszczególnych działań oraz spotkania eksperckie, w ramach których omawiane będą zdiagnozowane w toku badania niedoskonałości systemu oceny i wyboru projektów ze szczególnym uwzględnieniem kryteriów wyboru projektów). **Główne pytania ewaluacyjne dotyczą 2 obszarów:** 1. **System oraz proces oceny i wyboru projektów (poza kryteriami) tj. zasady i sposób realizacji naboru i oceny wniosków:**	

- Czy przyjęty harmonogram konkursów jest optymalny w kontekście potrzeb i możliwości potencjalnych beneficjentów, typów projektów oraz celów działań i RPO WŁ 2014-2020, a także potencjału instytucjonalnego IZ RPO WŁ 2014-2020/IP RPO WŁ 2014-2020 (rozplanowanie w czasie oraz podział środków)?
- Czy i w jakim stopniu zakres i treść regulaminów konkursów oraz zakres wymaganych dokumentów aplikacyjnych ograniczają dostęp do konkursów dla potencjalnych beneficjentów?
- Czy dokumentacja konkursowa jest sformułowana czytelnie, poprawnie merytorycznie i trafnie w kontekście celów działań i RPO WŁ 2014-2020? Czy wszystkie wymagane załączniki są niezbędne na etapie oceny projektu?
- Czy i w jakim stopniu proces oceny i wyboru projektów zapewnia transparentność i bezstronność w wyborze projektów do dofinansowania oraz czy czas przeznaczony na składanie wniosków jest optymalny w kontekście dostępu do konkursów dla potencjalnych beneficjentów? Czy karta oceny formalno-merytorycznej jest przejrzysta i czytelna? Czy pytania zawarte w karcie są zrozumiałe i sformułowane w taki sposób, aby odpowiedzi nie budziły wątpliwości?
- Czy czas przyjęty na dokonanie oceny formalnej i merytorycznej (formalno-merytorycznej w ramach VIII i IX osi priorytetowej RPO WŁ 2014-2020) wniosków o dofinansowanie jest adekwatny do ilości pracy niezbędnej do dokonania prawidłowej oceny w ramach poszczególnych konkursów?
- Czy system przyjęty w ramach RPO WŁ 2014-2020 zapewnia odpowiedni poziom komplementarności projektów?
- Czy systemy informatyczne dedykowane dla obsługi systemu oceny i wyboru projektów w ramach RPO WŁ 2014-2020 są funkcjonalne, sprawne, intuicyjne i zapewniające ergonomię użytkowania? Jeśli nie, to co należy w nich poprawić?
- Czy przyjęta w ramach RPO WŁ 2014-2020 procedura odwoławcza zapewnia bezstronność, transparentność oraz terminowe rozpatrywanie protestów?

2. **Kryteria wyboru projektów, tj. zestaw określonych wymogów formalnych i merytorycznych, zawartych w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych RPO WŁ 2014-2020, które muszą spełniać projekty, aby uzyskać dofinansowanie z publicznych środków wspólnotowych.**

- Czy kryteria wyboru projektów są spójne z założeniami i celami działania i RPO WŁ 2014-2020? Czy znaczenie (waga) przypisane do poszczególnych kryteriów oceny projektów jest odpowiednie/adekwatne?
- Czy kryteria wyboru projektów sformułowane są w sposób obiektywny, zrozumiały, trafny, transparentny, łatwo weryfikowalny i jednoznaczny?
- Czy dobór kryteriów wyboru projektów umożliwia wybór projektów optymalnych z punktu widzenia logiki interwencji i celów RPO WŁ 2014-2020 (w tym zdolność kryteriów do wpływania na realną jakość przedkładanych projektów)?
- Które z kryteriów wyboru projektów poddanych badaniu należy utrzymać, które należy przeformułować, a które nie powinny być stosowane w przyszłości i dlaczego? Czy i jakie kryteria należy dodać i dlaczego?
- Czy kryteria wyboru projektów umożliwiają wybór projektów innowacyjnych/komplementarnych?; Czy kryteria wyboru projektów są preferencyjne dla projektów innowacyjnych/komplementarnych?

- Czy kryteria wyboru projektów stanowią barierę w dostępie do środków z RPO WŁ 2014-2020 dla potencjalnych beneficjentów? Jeżeli tak, to na czym polega zidentyfikowany problem?
- Jakie są rekomendacje Wykonawcy badania w zakresie systemu wyboru projektów, w tym kryteriów oceny i wyboru projektów na kolejne lata realizacji RPO WŁ 2014-2020?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Metodyka ewaluacji zastosowana przez Wykonawcę umożliwi udzielenie wyczerpujących odpowiedzi na postawione przez Zamawiającego pytania ewaluacyjne, jak również na pytania zaproponowane przez Wykonawcę. Badanie realizowane jest z zastosowaniem różnorodnych metod, technik i narzędzi badawczych zarówno zbierania danych, jak i ich analizy.

Zastosowana metodyka:

- analiza danych zastanych (desk research), obejmująca w szczególności RPO WŁ 2014-2020, Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych RPO WŁ 2014-2020, kryteria wyboru projektów przyjętych w ramach RPO WŁ 2014-2020, regulaminy przeprowadzania konkursów, regulaminy komisji oceniających projekty (KOP), wytyczne w zakresie wyboru projektów programów operacyjnych (np. RPO innych województw, programy krajowe), raporty z ewaluacji przeprowadzonych uprzednio, a dotyczących przedmiotu niniejszego badania, dokumenty określające ramy prawne (prawo krajowe i unijne) i wymogi dla systemu oceny i kryteriów wyboru projektów,
- pogłębione wywiady indywidualne (IDI) z przedstawicielami instytucji zaangażowanych w realizację RPO WŁ 2014-2020, ze szczególnym uwzględnieniem osób odpowiedzialnych za programowanie i wdrażanie, ekspertami oceniającymi wnioski (spoza ww. instytucji), beneficjentami (w tym potencjalnymi) RPO WŁ 2014-2020,
- zogniskowane wywiady grupowe (FGI) z partnerami społecznymi (m.in. uczestniczącymi w KM RPO WŁ 2014-2020),
- panele eksperckie,
- analiza wielokryterialna systemu oceny wniosków,
- badanie ankietowe z wykorzystaniem techniki CATI/CAWI (ang. Computer Assisted Telephone/Web Interview) z potencjalnymi beneficjentami oraz nieskutecznymi wnioskodawcami,
- zogniskowany wywiad grupowy (FGI) z ekspertami oceniającymi wnioski w różnych działaniach,
- warsztat ewaluacyjny/ heurystyczny.

Ponadto Wykonawca współpracuje z Zamawiającym, w ramach modelu partycypacyjnego w formie doradztwa eksperckiego.

Zakres niezbędnych danych

- RPO WŁ 2014-2020
- SZOOP
- Dokumentacja konkursowa, dokumentacja projektowa
- Karty oceny merytorycznej
- Dane monitoringowe
- Dane z wniosków o dofinansowanie
- Dane pozyskane od beneficjentów
- Dane pozyskane od Instytucji Zarządzającej RPO WŁ 2014-2020, Instytucji Pośredniczących RPO WŁ 2014-2020
- Dane z ewaluacji przeprowadzonych w innych regionach (oraz przez inne instytucje)
- Umowa Partnerstwa
- Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR i EFS na lata 2014-2020
- SRWŁ 2020

Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
II kw. 2016 – IV kw. 2017
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia
300 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WŁ 2014-2020 we współpracy z komórkami organizacyjnymi UMWŁ oraz podmiotami powiązanymi z obszarem badania ewaluacyjnego.
Ewentualne komentarze / wątpliwości
MR, o ile uzna to za stosowne, dokona syntezy badań zrealizowanych na poziomie programów operacyjnych.

20. Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPO WŁ 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródokresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa I – XII (wszystkie osie priorytetowe) FUNDUSZ: EFRR, EFS	
Typ badania (wpływu, procesowe)	procesowa, wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	on-going
Cel badania	
Głównym celem badania jest przeprowadzenie oceny *mid-term* postępów realizacji celów szczegółowych określonych dla OP/PI ze szczególnym uwzględnieniem zobowiązań wynikających z ram wykonania ustalonych na poziomie OP oraz ocena wkładu interwencji w ramach RPO WŁ 2014-2020 w realizację celów Strategii Europa 2020. Badanie posłuży również do wypracowania rekomendacji wskazujących na niezbędne dostosowania, pozwalające na zwiększenie skuteczności interwencji ramach RPO WŁ 2014-2020.	
Uzasadnienie badania	
Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie ewaluacji polityki spójności 2014-2020* ewaluacja mid-term posłuży ocenie postępu rzeczowego i finansowego w ramach krajowych i regionalnych programów operacyjnych oraz dostarczy wniosków stanowiących podstawę do sformułowania rekomendacji w zakresie realokacji dostępnych środków. Jednostki zobowiązane są dostarczyć wyniki ewaluacji mid-term w nieprzekraczalnym terminie do końca kwietnia 2019 roku. Ewaluacja mid-term jest badaniem wykonywanym w połowie trwania okresu programowania, łączącym elementy ewaluacji procesowej z badaniem wpływu. Jej głównym zadaniem jest ocena stopnia osiągnięcia celów wynikających z realizacji założeń programów operacyjnych w danej perspektywie finansowej. Ocena występowania zakładanych efektów interwencji dostarczy wiedzy o tempie osiągania celów programowych, a więc również o skuteczności wdrażanego wsparcia. Wiedza pochodząca z badania pozwoli wypracować rozwiązania w zakresie niezbędnych dostosowań służących lepszemu osiąganiu ostatecznych celów interwencji, a zgromadzone w ewaluacji dowody umożliwią ich wdrożenie. Działania podejmowane w ramach realizacji programów operacyjnych Umowy Partnerstwa służyć mają zwiększeniu konkurencyjności polskiej gospodarki, wspieraniu spójności społecznej i terytorialnej a także poprawie efektywności administracji publicznej. Ewaluacja mid-term posłuży do określenia w jakim stopniu udało się osiągnąć zakładane cele, jak zmieniły się warunki zewnętrzne towarzyszące interwencji, a przez to gdzie wymagana będzie modyfikacja przyjętych na etapie programowania założeń, oraz na ile skuteczny w realizacji swoich celów jest system instytucjonalny wsparcia. W badaniu zostaną wykorzystane Zalecenia przygotowane przez Krajową Jednostkę Ewaluacji, które stanowić mają instrument wsparcia doradczego dla Instytucji Zarządzających oraz źródło informacji w zakresie sposobu mierzenia postępu we wdrażaniu RPO WŁ 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródokresowego.	
Kryteria badania	
Skuteczność Efektywność Użyteczność	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	

Pytania badawcze sformułowane w badaniu ewaluacyjnym umożliwią realizację wskazanych celów badania. Katalog rekomendowanych do zastosowania pytań badawczych został zamieszczony poniżej:

1. Jaka jest skuteczność i efektywność interwencji w zakresie osiągania założonych w programie celów i oczekiwań?
2. Czy i w jakim stopniu aktualny stan wdrażania zapewnia realizację wartości docelowych specyficznych dla programu wskaźników rezultatu?
3. Czy i w jakim zakresie wsparcie świadczone w ramach Programu/ osi priorytetowej przyczynia się do osiągania celów zawartych w Strategii Europa 2020?
4. Jaki jest obecny stan realizacji pozostałych wskaźników w tym wskaźników ram wykonania, w kontekście osiągnięcia celów śródokresowych oraz wartości docelowych? Czy aktualny stan wdrażania zapewnia realizację wartości docelowych wskaźników określonych na rok 2023? (odpowiedź na to pytanie zostanie udzielona poprzez ustalenie prognozowanych wartości wskaźników w roku 2023)
5. Jakie są podstawowe przyczyny przekroczenia wskaźników ram wykonania, wskaźników rezultatu i pozostałych wskaźników produktu założonych na etapie programowania interwencji? Jakie są podstawowe przyczyny nieosiągnięcia zakładanych wielkości (w kontekście nieosiągnięcia wartości śródokresowych/ ryzyka nieosiągnięcia wartości docelowych) wskaźników ram wykonania, wskaźników rezultatu i pozostałych wskaźników produktu założonych na etapie programowania interwencji? (Odpowiadając na to pytanie wykonawca zidentyfikuje w jakim stopniu na skuteczność interwencji oddziaływały:
    5.1. czynniki wewnętrzne to jest kontekst instytucjonalny, system wdrażania i realizacji projektów, wybierane do dofinansowania projekty, wnioskodawcy (beneficjenci, beneficjenci nieskuteczni, potencjalni wnioskodawcy), realizowane projekty;
    5.2. czynniki zewnętrzne to jest społeczne, gospodarcze, środowiskowe; wykonawca powinien również ustalić czy doszło do kluczowych zmian w warunkach zewnętrznych, które oddziałują na proces realizowania interwencji oraz w jakim stopniu założenia/logika interwencji jest spójna względem innych podejmowanych działań i trafna względem obecnych warunków społeczno-gospodarczych;
    5.3. trafność i poprawność metod stosowanych przy szacowaniu wartości wskaźników na etapie programowania interwencji, trafność doboru wskaźników do charakteru interwencji oraz zdefiniowanych priorytetów rozwojowych, stopień w jakim wskaźniki odzwierciedlają stopień osiągnięcia celów interwencji;
    5.4. regulacje prawne.
6. Czy i w jakim stopniu system instytucjonalny skutecznie wspiera realizację interwencji, czy potrzebne są dostosowania w zakresie wsparcia instytucjonalnego, w tym stworzenie dodatkowych regulacji wspierających system realizacji polityki spójności? W jakim stopniu działania związane z zarządzaniem interwencją (tj. harmonogram realizacji projektów oraz trafność ich doboru w kontekście generowanych efektów i realizowanych celów, proces wyboru i działania info-promo) wpływały na skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia?
7. Czy konieczne było wprowadzenie środków zaradczych służących zwiększeniu skuteczności wdrażania interwencji w ramach danej osi/ Programu? Jakie środki zostały wprowadzone? Czy i w jakim zakresie przyniosły one oczekiwane efekty?
8. Czy wartość środków finansowych przeznaczonych na poszczególne OP/PI RPO WŁ 2014-2020 jest wystarczająca do realizacji wszystkich zobowiązań wskaźnikowych na lata 2014-2020? W jakim stopniu zwiększenie/zmniejszenie alokacji w danej OP przyczyni się do zmiany osiąganych efektów?
9. W jaki sposób skutecznie przeciwdziałać negatywnym trendom występującym w obszarach w których uzyskane wartości są niewystarczające w kontekście założonych wartości

pośrednich i docelowych wskaźników? W tym jakie narzędzia instytucjonalne i operacyjne należy wdrożyć dla osiągnięcia celów sformułowanych na etapie programowania?

10. W jaki sposób wykorzystać potencjał absorpcyjny do realokowania środków? W obrębie jakich typów projektów możliwych do wdrażania w ramach OP identyfikuje się niewystarczającą ilość dostępnych środków finansowych oraz na podstawie zrealizowanych dotychczas projektów i dostępnych danych jakie inicjatywy należałoby wspierać ze względu na wysoką skuteczność i istniejące potrzeby?
11. Czy i w jaki sposób należy dostosować przyjęte wartości wskaźników, uwzględniając oddziaływanie czynników takich jak: warunki społeczno-gospodarcze, potencjał instytucjonalny oraz potencjał beneficjentów, aby były one możliwe do osiągnięcia? Jakie jest uzasadnienie zmiany wartości docelowych wskaźników w ramach poszczególnych osi priorytetowych?
12. Czy należy wdrożyć dodatkowe rozwiązania instytucjonalne w celu zapewnienia większej skuteczności i efektywności realizacji interwencji? Jakie rozwiązania przyczynią się do osiągnięcia tego celu?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Metodologia będzie zawierać elementy koncepcji ewaluacji opartej na teorii (TBE). Koncepcja TBE stanowi istotne narzędzie, służące usystematyzowaniu zgromadzonej wiedzy o samej interwencji, ale także o innych czynnikach, które mogły mieć na nią wpływ. Taki schemat badawczy powinien składać się z dwóch komponentów: konceptualnego w ramach którego odtworzona zostanie logika interwencji oraz empirycznego, służącego testowaniu przyjętej teorii programu. Stosując tę metodę wykonawca może opierać się na konstrukcji modelu logicznego. Przy jego stosowaniu powinien ustalić wizję przyświecającą interwencji, tj. ostateczny długoterminowy cel programu oraz powiązać go z istniejącymi problemami, a także określić oczekiwania co do rezultatów i oddziaływania. Ponadto, model logiczny musi zawierać kontekst wdrażania interwencji, reakcje odbiorców oraz inne czynniki wpływające na podejmowanie decyzji i partycypację w interwencji.

W metodyce badania wykorzystane zostaną analizy statystyczne i ekonometryczne. Wykonawca przeanalizuje dynamikę postępów rzeczowych interwencji oraz określi czy zaplanowane wartości docelowe wskaźników zostaną osiągnięte w roku 2023. Wykonawca w ramach badania przeprowadzi analizę wrażliwości w zakresie wpływu czynników związanych ze zmianą wysokości finansowania (innych czynników?) na wyniki możliwe do osiągnięcia w ramach danej OP RPO WŁ 2014-2020.

Pozostałe metody:

- Analiza danych zastanych
- Indywidualne Wywiady Pogłębione
- Penele ekspertów

Zakres niezbędnych danych

- RPO WŁ 2014-2020
- SZOOP
- Dokumentacja konkursowa, dokumentacja projektowa
- Karty oceny merytorycznej
- Dane monitoringowe
- Dane z wniosków o dofinansowanie
- Dane pozyskane od beneficjentów
- Baza Badań Ewaluacyjnych

Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
Do końca kwietnia 2019 roku
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia
350 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WŁ 2014-2020 lub JE RPO WŁ 2014-2020 we współpracy z MR

21. Ewaluacja podsumowująca postęp rzeczowy i rezultaty RPO WŁ 2014-2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa I – XII (wszystkie osie priorytetowe) FUNDUSZ: EFRR, EFS	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post
Cel badania	
Celem badania jest podsumowanie dotychczasowych efektów realizacji RPO WŁ 2014-2020.	
Uzasadnienie badania	
Badanie podsumowujące postęp rzeczowy i rezultaty Programu zostało wskazane jako obowiązkowe do przeprowadzenia we wszystkich programach operacyjnych na mocy Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności 2014-2020, Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju. Badanie to wprost realizuje zapisy art. 114 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r., zgodnie z którymi: *Do dnia 31 grudnia 2022 r. instytucje zarządzające przekazują Komisji, w odniesieniu do każdego programu operacyjnego, sprawozdanie zawierające podsumowanie wyników ewaluacji przeprowadzonych podczas okresu programowania i głównych produktów oraz rezultatów programu operacyjnego, przedstawiając omówienie przekazanych informacji.*	
Kryteria badania	
Skuteczność **Efektywność** **Użyteczność** **Trwałość**	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
Prowadzone analizy będą zmierzały do udzielenia wyczerpującej odpowiedzi na temat efektów poszczególnych osi priorytetowych RPO WŁ 2014-2020 oraz wpływu Programu na zmiany wskaźników rezultatu. Szczegółowo struktura raportu nawiązywać powinna do udzielenia odpowiedzi na cele Strategii EUROPA 2020. Analizą powinny być objęte dodatkowo kwestie związane z: • wpływem RPO WŁ 2014-2020 na sytuację demograficzną w regionie; • wdrażaniem inteligentnych specjalizacji regionalnych; • wpływem RPO WŁ 2014-2020 na zróżnicowanie społeczno-gospodarcze w wymiarze przestrzeni regionu.	
Ogólny zarys metodologii badania	
Zastosowane podejście metodologiczne	
Badanie będzie opierało się na analizie danych wtórnych w szczególności pochodzących z systemu monitorowania oraz bazować będzie na syntezie przeprowadzonych wcześniej ewaluacji.	
Zakres niezbędnych danych	
• SL 2014 • Dane z zebranych i przeanalizowanych ewaluacji realizowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 • Dane pochodzące z analiz prowadzonych m.in. przez Regionalne Obserwatorium Terytorialne czy Biuro Planowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego w Łodzi	
Organizacja badania	

Ramy czasowe realizacji badania
III kw. 2021 – II kw. 2022
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia
260 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WŁ 2014-2020 we współpracy z podmiotami odpowiadającymi za wdrażanie projektów w ramach RPO WŁ 2014-2020.